

Solinus De Ademoralibus. Aundi

CAIVLII. Solini rerum memorabilium colectione. Solinus Ari-
tino Salutem.

Vm & Aurium clementia: & optimarum artium studiis præ-
c stare te ceteris sentiam. Idq; oppido expertus de beniuolen-
tia tua nihil temere perceperim: reputaui examen opusculi
istius tibi potissimum dare: cuius uel industria promptus suffragium
uel benignitas ueniam spondebatur faciliorem Liber est ad compen-
dium preparatus: quantumq; ratio passa est: ita moderate repressus:
ut nec prodiga sit in eo copia: nec damnosa cōcinitas. Cui si animum
proprius intenderis uelut fermentum cognitionis magis ei inesse:
quam braduisse loquentiæ deprehendes. Exquisitis enim aliquot
uoluminibus stultargiū impendio fateor: ut a notioribus refera-
rem pedem. & remotis theas es imorarer. Locorum commemoratio
plurimum tenet in quam partem fert me inclinatioem uniuersa ma-
teries: quorum commeminisse ita uisum est ut inclytos terrarum si-
tus: & insignes tractus maris seruata orbis distinctione suo quoq; or-
dini redderemus. Inseruimus: pleraq; differenter congruentia: ut si
nihil aliud saltem ipsa uarietas legentum fastidio mederetur. Inter
hæc hominum & animalium naturas expressimus: additis paucis
de arboribus. Et lapidibus exoticis: de extimarum gentium formis:
de ritu dissono abdicarum nationum. nonnullis etiam dignis memo-
ratu quæ prætermittere in curiosum uidebatur: quorum auctoritas
quod in primis industriæ tuæ insinuatū uelim descriptoribus ma-
nat receptissimis. quid enim afferre nouum possimus quod propri-
um nostrum esse possit: cū nihil omiserit antiquitatis diligētia quod
in tactum ad hoc usq; æui permaneret. Quapropter quæso ne de præ-
senti tempore editiois istius fidem libes quoniam quid uestigia mo-
nere ueteris persecuti opiniones uniuersas eligere maluimus: potius
q̄ inuocare Ita si qua ex istis secus q̄opto in animum tuum uenerint
des uelim infantia: meæ ueniam: nam constantia ueritatis penes eos
est quos secuti sumus: sicut ergo qui corporum formas æmulantur
postpositis quæ reliqua sunt ante omnia effigiant modum capitis:
nec prius lineas destinant in membra alia q̄ ab ipsa ut ita dicam figu-
rarum arte auspiciunt faciant incohandi. Nos quoque a capite orbis
id est ab urbe Roma principium capsemus: quāuis nihil super erat te
linquerint doctissimi auctores: quod in nouū nostrū præconiū poscit
suscitati: ac superuacū pene sit religere tramitē decursum tot anima-
libus tamen prorsus dissimulata sit originē eius quāta ualeus perfec-
mur fide: quod ante oīa demittere in pectus tuum uel in ac scribere.

De origine & temporibus urbis Romæ & mensibus & diebus in
tercalaribus . Capitulum. I.

FVNT qui uelint urbis romæ uocabulum ab Euandro
primū datū : cū opidū tibi offendisset: qd extructū an
tea ualentia dixerat inuētus latina seruataq; significa
tionē impositi prius noīs Romā græce id est ualentia
noīatā: quā arcades qui in excelsa parte mōtis habuiss
sent: deriuatū deinceps ut tutissima urbiū arces uocarētur . Heraclidi
placet troia capta quosdā ex achiuis in ea loca ubi nūc roma est deue
nisse per tyberim: deinde suadente Roma nobilissima captiuas: quæ
his comites erat incensis nauibus posuisse sedes: instruxisse moenia: &
opidū ab ea romā uocauisse. Agathocles scribit Romā nō captiuā ut
supradictū est fuisse: sed ascanio nata Aeneæ neptē appellationis istius
cām fuisse. Traditur etiā propriū romæ nomē uerū tamē uetitū
publicari: quī quidā in quo minus inclaresceret : cerimoniarū arcana
sanxerūt ut hoc pacto notitiā eius aboleret fides placitæ taciturnitatis
Deniq; Valerius Sorāus qd cōtra interdīctū id eloqui ausus si ob me
ritū profanæ uocis neci datus. iter antiquissimas sane religiōes sacellū
colitur angertonæ: cui sacrificatur ante diē. xii. kalē. ianuarias: qd diua
præsul silentiū ipsius prænexo obsignatoq; ore simulacrum habet.

De temporibus urbis conditæ.

Capitulum. ii.

aMbiguitatū q̄stio nos excitauit: q̄ qdā ibi multo añ romulū
cōdita sint. Quippe arā herculis quā uouerat si amissas boues
repperisset pūto Caco patri iuētōri dicauit: q̄ Cacus hitauit locū: cui sa
line nomē ē: ubi trigemīa nūc porta: Hic ut Cælius tradit cū a tarchō
te thyrrhēo ad quē legatus uenerat missus Marsiæ regi socio megale
phryge custodiæ foret datus: Frustratus uicula unū uenerat rediit: p̄sidi
is āplioribus occupatio circa uulturnū & cāpaniā regno dū tractat ēt
ea q̄ cōcesserāt ī arcadū iura duce Hercule: q̄ tūc forte aderat opp̄ssus ē
Magalē sabini recepit disciplinā augurādī ab eo docti. Suo quoq; nu
mini idē Hercules istituit arā: q̄ maxima apud pōtīfices hētur: cū se ex
Nicostrata Euādri matre: q̄ a uaticinio carmētis dicta ē immortalē cōpe
risset Cōceptū ēt itra qd ritus sacroꝝ factis boui cidiis docuit poritios.
Sacellū Herculis in boario foro ē in quo argumēta & cōniuii & maie
stas ipsius remanēt: Nam diuinitus neq; muscis illo: neq; canibus in
gressus ē Etenī cū uiscerationē sacrificolis daret mūcarū deū dicit īm
p̄catus: clauā uero in aditu reliquisse: cuius oliatū refugerāt cās. Id us
q; nūc durat. Adē etiā q̄ Saturni arariū ferē comites eius conciderūt
in honorē Saturni: quē cultorē regiōis illius agnouerūt extitisse. Idē
ex mōte capitolinū saturnū noīauerūt. castelli quoq; qd excitauerant

portā appellauerūt saturniā: q̄ postmodū pādāna nocitata ē. Pars etiā
capitolini mōtis infima habitaculū Carmentæ fuit: ubi & Carmentis
nūc fanū est: aqua carmentali portæ nomen datū est. Palatinū nemo
dubitauit quin arcades hēat auctores: a quibus primū pallanū opidū
cōstitutū. qd̄ aliquādiū obrigines habitauerūt: & p̄pter incōmodū ui
cinæ paludis quā p̄ter fluens thyberis fecerat profecti rheate postmo
dū reliquerūt. Sunt qui uelint a balatibus oīum mutata littera uel a
Pale pastoralis dea: aut ut Silēus probat ab. Hiperborea Pallātis filia q̄
Hercules ibi cōpressisse uisus est nomen monti adoptatū. Sed quāquā
ista sic cōgruāt palā est prospero illi augurio deberi romani nominis
gloriā. Maxime: cū annorū ratio faciat cardinē ueritati. Nam ut affir
mat Varro auctor diligētissimus romam condidit Romulus Marte
genitus & rheā Syluiā: uel ut nonnulli Marte & illia dictaq̄ primū est
roma quadrata: q̄ ad æquilibrium foret posita ea incipit a sylua. quæ est
in area Apollinis & adsuperciliū scalarū Caci habet terminū ubi tugu
riū fuit Faustuli Ibi Romulus māsitaui qui auspicio murorū fun
damenta iecit duo deniginti natus annos. xi. kal. maii hora post fœcū
dam ante tertiam sicut Lutius Tarutius prodidit mathematicorum
nobilissimus Ioue i piscibus. Saturno. Venere Marte Mercurio i scor
pione. Sole in tauro: luna in libra cōstitutis. & obseruatā deinceps ne
qua hostia parilibus: caderetur: ut dies iste a sanguine esset potus cu
ius significationē de partus. Illæ tractā uolūt idem Romulus regnauit
annos septē & triginta de cecinnēsibus egit. primū triūphū. & Aeroni
regi eorū detraxit spolia: q̄ Ioui pheretrio primus iuspēdit. & optima
uix: t. Rursum de antēnātibus triūphauit. De ueniētibus tertio. apud
capæ paludē nonis quintilibus apparere nō desinit Ceteri eeges qui
bus habitauerunt dicēus locis. Tatius in arce ubi nunc est ædes Iuno
nis mōetæ. qui āno. v. q̄ ingressus urbē fuerat a laurētibus interēptus
septia & uigesima olympiade hoīem exiit. Numā incolle primū qui
rimali. Deide p̄p̄ ædē Vestræ in regia: q̄ adhuc ita appellabatur: q̄ regna
uit ānus tribus & quadragita: sepultus sub lāiculo. Tullius Hostilius
i uelia: ubi postea deū penarū ædes facta ē q̄ regnauit ānos duos & tri
gita obiit olympiade quinta & trigesima. Ancus Martius in sūma sacra
uia ubi ædes Iariū ē: q̄ regnauit ānos. iiii. & uiginti obiit olympiade pri
ma & quadagesima: Tarq̄nius priscus ad mugoniā portā supra sūmā
nouā uia qui regnauit ānos octo & trigita. Seruius Tulus æsquiliis su
pra cliuū urbicū qui regnauit annos. xlii. Tarq̄nius supbus & ipse etiā
æsquiliis supra cliuū pulliū sagutalē lacū: qui regnauit ānis quinq̄ &
uiginti. Cicio romā duodecima olympiade placet cōdirā. Pictor octa
ua Nepoti Cor. & Luctatio opiniōes. Erathostenis & apollodori cū

probatiōis olympiadis septiæ año secūdo Pōponio Attico:&.M.Tu-
 lio olympiadis sextæ anno tertio. Collatis igitur nostris & græcorū
 tēporibus iuenimus incipiēte olympiade sepūma romācōditā anno
 post illū captū q̄dringentesimo tertio. Quippe cartamē olympicū q̄
 Hercules in honorē atauī materni Pelopis ediderat itermissū iphi-
 tus Elæus filius eius instaurauit post excidiū troiæ anno q̄dringētes-
 imo octauo. Ergo ab iphito nūerat. Olympias prima. Ita sex mediis
 olympiadibus interiectis. qbus singulis anni quaterni iputātur cū se-
 ptio cōptate olympiade roma cōditā ē: inter exortū urbis & troiā ca-
 ptā iure esse annos. cccc. xxiii. cōstat. Huic argumēto illud: accedit: q̄
 cū Caius Pōpeius Gallus & Qu. Veranius anno urbis cōditæ octin-
 gētesimo ptio fuerūt cōsules. Cōsulatu eorū olympias septia & ducētis-
 sima actis publicis annotata est: q̄ter ergo multiplicatis sex & ducētis
 olympiadibus erūt āni octingēti. xxiii. qbus septiæ olympiadi anne-
 ctendus ē unus ānus ut in solidū colligātur. Dcccxxv. anni. Ex qua sū-
 ma detractis q̄ttuor de uiginti ānos olympiadū retro sex māifeste an-
 ni. dccc. &. i. reliq̄ fiēt. Quapp cū octingētesimo ptio āno urbis cōditæ
 ducētesima septia olympias cōputet: par est roma septiæ olympiadis
 anno ptio credi cōditā. In qua regnarū ē ānis ducētis q̄dragintauno.
 Decē uiri creati anno trecētesimo secūdo. Primū punitū bellū anno
 trecētesimo octuagesimo octauo. Secūdū qngētesimo trigesimoquin-
 to. Tertiū sexcētesimo quarto. Sociale sexcentesimo. lxii. ad Hirtiū &
 C. Pāsam cōsules anni. dccc. quorū cōsulatu cæsar Aug. & cōsul crea-
 tus est octauū decimū agēs. q̄ principatū ita ingressus ē: ut uigi-
 lātia illius nō mō securū: uerū etiā tutū iperū eēt: qd̄ tēpus ferme solū
 reptū: est quo plurimū & arma cessauerūt: & ingela floruerint. s. me in-
 meriti iustitia lingue: cerēt uirtutis opa bellis quiescētibus: Tunc. n.
 primū cursus annui perspecta rō q̄ a rerū origine profunda caligine
 tegebat. Nā añ Augu. Cæsarē incerto mō annū cōputabāt qui apud
 ægyptios quattuor mensibus terminabat. apud arcades tribus: apud
 archānas sex: in italia apud lauinius. xiii. quorū ānus recētis septuagi-
 ta/ quattuor diebus ferebat. Romāi in initio annū decē mēsisbus cōpu-
 tauerūt a martio auspicātes. adeo ut eius die prima: de aris uestalibus
 ignes accēderēt mutarēt ueteribus uirides laureas. Senatus populus
 comitia agerent matronæ scruiis suis cōenas pōerent: sicuti iaturali-
 bus domini. Ille ut honore prōptius obsequiū prouocarēt. Hi quasi
 graciā repensarent perfecti laboris Maxieque hūc mensem principē
 testātur fuisse. Et ab hoc q̄ntus erat: quintilis dictus ē. Deinde nūero
 decurrente decēber solemne numerū finiebat ītra diem tricentessimū
 quartū. Tunc. n. iste numerus explebat annum: ita ut sex mēses trice

nū dierū eēnt q̄ttuor reliq̄ tricēis & singulis explicatē: sed qm̄ rō illa
ān Numā a lunæ cursu discrepat lunari cōputatiōe annū p̄ erā q̄runt
q̄nq̄ginta & uno die adiectis. Vt ergo p̄ficerēt. xii. menses de sex mēsi-
bus prioribus detraxerūt dies singulos. eosq̄ q̄nquaginta istis & unī
diebus adnexuerūt factiq̄ q̄nquaginta septē diuisi sunt ī duos mēses
quorū alter. xxix. alter. xxviii. diebus agebāt. Sic ānus hēre q̄nq̄ & q̄n-
q̄ginta & trecentos dies c̄ cepit. Postmodū cū p̄spicerent temere annū
clausum intra dies quos supradixius q̄n qdē apperet solis meatū nō
ān tricētesimū sexagesimū q̄ntū diē abūdāte insup̄ q̄drātis particula
zodiacū cōficere decursum quadrātē illū & decē dies addiderūt: ut ad
liq̄dū ānus trecētis sexagita q̄nq̄ diebus & quadrātē cōstaret obserua-
tiōe iparis nūeri: quē Pythagoras mōnuit p̄pōi in oībus oportere. Vñ
pp̄ dies ipares diis sup̄is & ianuarij dicatus & pp̄ pares februarij q̄
si abhoīosus diis inferis deputat̄. Cū itaq̄ hic definito toto orbe pla-
cuisset custodiēdi quadrātis gratia a diuersis gēribus ur̄ie intercala-
bāt nec unq̄ tñ ad liq̄dū siebat tēporū p̄æquatio. Græci ergo singulis
annis. x. dies & quadrātē detrahebāt: eosq̄ octies multiplicatōs in an-
nū nouū reseruabāt: ut cōtractus nonagēarius nūerus in tres menses
p̄ tricenos dies scideretur. Qui āno nono restituti efficebāt dies qua-
drigētos quadragita q̄ttuor: quos embolismos uel hypballōtas noīa-
bāt. Quod cū initio romāi probassent: cōtēplatiōe nūeri parilis offen-
sione neglectū breui pdiderūt trāsata in sacerdotes intercalādi ptāte.
Qui plerūq̄ gratificātes rōibus publicāorū pro libidine sua subtrahe-
bāt tpa uel augebāt. Cū hac sic forēt: cōstitutā: modusq̄ intercalādi in-
terdū cumulator iminutorq̄ fieret: uel oīo dissimularus p̄teriret nō
nūq̄ accidebat ut menses q̄ fuerāt hyeme trāsacti mō æstiuū mō actūa-
le tēpus inciderēt: Itaq̄. C. Cæsar uniuersā hāc incōstatiā incisa tēpore
turbatiōe cōposuit: & ur̄statū certū p̄teritis error accipet dies. xxi. & q̄-
drātē simul intercalauit. Quo pacto regradati menses de cætero statua
ordinis sui tēpora de detinerēt. Ille ergo annis solus trecētes. xliiii. di-
es hūit. Alii deinceps trecētos sexagēos q̄nos & q̄drātē & tūc quoque
nitiū admissum ē p̄ sacerdotes. Nā cū p̄ceptū eēt āno q̄tto ut intercala-
rēt unū diē: & oporteret cōfecto q̄tto āno id obseruari antequā q̄ntus
auspicaret̄: illi incipiēte quarto interclarūt nō desinēte. Sic p̄ ānos sexi
& xxx. cū. ix. dies tātū sufficere debuissent. xii. sunt intercalari. qd̄ dep̄
hēsū Augusti reformauit: iussitque ānos. xii. sine intercalatiōe de-
currere: ut tres illi dies: q̄ ultra. ix. necessarios temere fuerāt intercala-
ti: hoc mō posset rep̄sari. Ex qua disciplina oīum postea tēporū fun-
data rō est. Verū cū & hoc & multi alia Augusti tēporibus debeant q̄
pene sine exemplis rerū potius est toto & tāta in uita eius inueniunt̄

aduersa: ne sit facile discerere calamitosior an beator fuerit primūq;
apud auiculū ī petitiōe magisterii eqtū platus ē ei Lepidus tribunus
cū quadā auspicatiū coeptorū nota: mox triūuiratus collegio pgraua-
tus prāte Antonii philippenfis ide pscriptiōis iuidia abdicatio postu-
mi Agrippe post adoptiōem. Deide desiderio eius isignis pntia nau-
fragia sicula turpis ibi in spelūca occultatio seditiōis militū plurimæ:
pusina: curā: detectū filiæ adulteriū: & uolūtas paricidalis. Nec minori
dedecori neptis infamia inculcata. mortes filiorū & amissis libris nō so-
lū orbitatis dolor: sed urbis pestilētia: fames italix bello illyrico angu-
stix: rei militaris corpus morbidū: cōtumeliosa discēssio priuigni Ne-
rōis: uxoris etiā & Tiberii cogitatiōes pag: fidæ: atq; in hūc modū plu-
ra: huius tñ supma q in lugeret sæculū penuria infecuta ē frugū oīum
At ne fortuitū qd acciderat uidere ī iminentia mala nō dubiis signis
apparuerūt. Nā fausta qdā ex plæbe partu uno edidit q̄ttuor gemios
mares duos fœminas totidem: mōstruosa faciūitate portēdēs futu-
ræ calāitatis indicium: q̄uis. Trogus auctōr affirmat in ægypto uno ute-
ro septenos simul gigni: qd ibi mius mirū cū fortifero potu nilus nō
tātū terrarū sed & hoīum materna arua fœcūdet. Legimus sanæ Cn.
Pōpeiū Euthichidē fœminā asia exhibitā: quā cōstabat tricies enixā
cū ex eius liberis in theatro publicasse. Vnde cōpotēs hoc loco duco
sup hoīs generatione tractare. Et. n. cū de aialibus q̄ digna dictū uide-
bant prout patria cuiusq; admōebat simus notaturi fure ab eo potis-
simū exordiemur qd rerū natura sensus inditio & rationis capacitas
pposuit oībus. De hoīe: & primū de mēstris. Capitulo. iiii.

Emocritus physicus ait mulier solū aial menstruale est cuius
d proflua nō paruis spectata documentis iter mōstrifica merito
nūerātur. Cōtactæ his fruges nō germinabūt: acescent multa
morient herbar: amittent arbores fœtus: ferū rubigo corripiet nigre-
scent æra. Si qd cæes inde ederint in rabiem efferabunt: nociuri mor-
sibus qbus lymphaticos faciunt parua hæc sunt. Bitū est in iudea: qd
asphaltes gignit lacus adeo lentum mollitie glutinosa uta se neqat se
parari. Eniuero si abrupere partē uelis uniuersitas seqtur: scindi q nō
pōt: qm̄ in q̄tū ducat extenditur. Sed ubi admodū fuerint cruore illo
polluta fila discerpit spōte. & applicata tabedi ducitur pauloante cor-
pus unū: fitq; de rēacitate cōnexa cōtagione peritio repētia. hēt pal-
nō illud salutare solū ī se qd auertit sydus helenæ perniciosissimū na-
uigātibus: ceterū ipsæ fœminæ qbus munus est necessitatis huius q̄
diu sunt ī sua lege nō īnocētibus oculis cōtuent: aspectu specula uitæ
anteita ut hēret uisū fulgor offensus: & solitā æmulationē uultus ex-
tictus spīēdor amittat: faciesq; obtusū nitoris qdā caligie nubilet. Mu-

lierū aliæ in eternū steriles sunt: aliæ mutatis cōiugis exēit sterilitatē
nonnullæ tantū semel pariūt. Quædā aut fœminas aut mares semper
post annū quinquagesimū fœcūditas oīum conquiescit. Nā in annū.
lxx x. uiri generāt sicut Missimilla rex, mathinarū filiū. lxx. & .vi. agens
annū genuit. Cato octogesimo exacto ex filia Salonis clientis sui auū
uticensis Caronis procreauit. Compertū & illud est q̄ inter duos cō
ceptus cū intercesserit paululū temporis uterq̄ residet. Sicut in Hercu
le & Iphicle apparuit fratre eius qui gestari eodē onere interuallis ta
men quibus cōcepti fuerāt nati uidentur. Et de Proconissima ancilla
q̄ e duplici adulterio geminos edidit utrūq̄ patri suo similē. Hic Iphi
cles Iolau erant q̄ sardiniā ingressus plantes incolatū aīos ad cōcordiā
eblanditus olbiā & alia grata oppida extruxit. Iolenses ab eo dicti se
pulchro eius templū addiderūt qd̄ imitatus uirtutes patruī malis plu
rimis saruniā liberasset. Ante oīa sobolē cogitātibus sternutatio post
coitus cauenda ne prius semen excutiat impulsus repentinus q̄ pene
tralibus se matricis insinuet paternus humor q̄ si naturalis materia
hæserit decimus a conceptu dies dolore grauidas admonebit. Iā inde
incipiet. & capitis inquietudo & caligine uisus habetabit ciborū quoq̄
fastidiis stomachi claudetur cupido. Cōuenit inter oēs corda primū
ex uniuersa formari carne eaq̄ i diē q̄ntū & sexagesimū credere dimi
nui aut ex ossibus spinas: ea pp capitale est si: pars alter atra noceatur
plane si corpusculū i marē fugeretur: melior est color grauidis & pro
nior paritudo uteri. Dēiq̄ a quadagesimo die motus alter sexus no
nagesimo primū die palpitat. Et cōcepta fœmina gestatis uultū pallo
re inficit. crura quoq̄ p̄pendit languida tarditate. In utroq̄ sexu eū ca
pilli germināt incōmodū maius est. Fitque pleni lunis auctio: agritu
do qd̄ tps etiā editis semp nocet eā falsiores escas edit grauida ungui
culis careat pattus. At cū prope ad uterū liberādū uenerint momenta
maturitatis: enitenti spiritū retinere plurimū cōgruit: quoniā quidem
letali mora oscitatio suspendit puerperia. Cōtra naturā est in pedes p
cedere nascentes. quapropter uelut ægre pati appellatur agrippæ. Ita
editi mīus prospere uiuūt: & de uita æuo breuiori decedūt. Denique
unū. M. Agrippā iuenimus beatū: nec rū usque eo i offense ut nō plu
ra aduersa ptulerit q̄ secūda. Nāque & misera pedū ualitudine: & apto
cōiugis adulterio: & aliquot infœlicitatis notis retrouersi ortus omē
luit. Fœminis pinde est infœusta natiuitas: si conctetū uirginale fuerit
quo pacto genitalia fuere Cornelie: quæ editis gracchis ostentū hoc
putauit sinistro exitu liberorū. Rursum necatis matribus ortus ē aus
picator sicut Scipio Africanus qui defuncta parente q̄ exciso uero in
diē uenerat primus romanorū Cæsar dictus ē. Egeminis si remanēte

altero aliter obortiuo fluxu exciderit aliter qui legitime natus est uo-
piscus nominatur. Quidā & cū dentibus pcreantur ut Cn. Papyrius
Carbo & M. Curio dantatus ob id cognominatus. Quidā uice denti-
um continui ossis armatur soliditate. qualē filiū bythiniorū rex Pru-
sias habuit ipsum dentiū numerū discernit qualitas sexus. cū in uirīs
plures sint in fœminis pauciores quos cynodotas uocant & quibus
gemini procedunt a dextera parte fortunæ blandimenta promittūt
qbus ab leue uersa uice. Nascentium uox primanagitus est. Lætitia
n. sensus differtur in quadragesimum diem. Itaq; unum nouimus
eadē hora risisse. qua erat natus. s. Zoroastē: mox optimorū artū pari-
tissimū. At Crassus auus eius quē rapuerunt bella parthica q nūq;
riserit agelatos cognōinatus. Inter alia. socritis magna præclatū illud
est q in eodē uultus tenore etiā aduersis interpellantibus persistit.
Heraclitus & Dioge. cynicus nihil unq; de regiōe animi remiserūt cal-
catīsq; turbibus fortuitorū aduersus omnē dolorē. & misericordiam
uniformi durauere pposito. Pōponiū poetā cōsularē uirū nūq; ructas
se habet inter exempla. An Drusi nō spuisse pcelebre est nōnullos ac-
cepimus enasci cōcretis ossibus: eosq; neq; sudare neq; sitire cōsueuissē
q̄lis syraci. sanus fert̄ Lygdamus q̄ tertia & trigesima olīpiade pri-
mus & olīpico certaiē pancratiū coronā reportauit. eiusq; ossa. dephen-
se sunt medullas nō habere: maximā uiriū substantiā neruos facere cer-
tissimū est: q̄toq; fuerint densiores tāto ppenius angescere firmitatē
Varro in relatiōe p̄digiosū fortitudinis annotauit Triānū gladiato-
rem natura s̄mnitem fuisse q & rectis & trāuersis neruis nō mō era-
te pectoris se & manibus cancellatis & brachiis omnes aduersos leui
tactu ac pene securis congressionibus uicerit eiusq; filiū militrē Cn.
Pōpeiū parimodo natū ita spreuisse hostē prouocatē ut inermi eū:
dextra & superaret: & captū digyto uno in castra ip̄eratoris sui dīfer-
ret. Milonem quoq; Crotoniensem ferunt egisse oīa supra q̄ hō ualet
de quo & hoc proditur: q̄ istu undā māus taurū fecit uictimā eū soli
dū q̄ mactauerat die absumpsit solus non grauati sup hoc nihil dubi-
um. Nā factū elogiū extat. Victor ille omniū certaminū q̄ obuiuit. Sane
alectorius traditur qui lapis specie cristalliam fabæ ī modum in gallo-
rū uentriculis rep̄is aprus ut dicūt pliantibus. Milon porro prisci Tar-
quini temporibus emicuit. lā uero q̄ defluxū aīum referat ad similitu-
dinē causas q̄rū artificis naturæ ingēium dephendet. Interdū. n. ad ge-
nus spectant. & p sobolem in familias transitus faciunt. Sicut plerūq;
paruuli mō neruulos modo cicatrices mō q̄lescunq; originis suæ: no-
tas feunt. Vt in lepidis quorū tres interuulsa tamē serie ex eadem do-
mo obducto membrana oculo similes geniti reperiunt Vel in byzan

tino nobili pugile qui cum matrem haberet adulterio ex thiope conceptam qui nihil patri comparandum reddidisset: ipse in æthiopem anum regenerauit. Sed hoc minus mirum si respiciamus sed ea quæ spectata sūt inter externos regem Anthiochum Archenion quidā ex plebe syriaca sic facie æmula mētiebatur ut postmodum Laodice uxor regiarioiecto populari isto tam diu dissimulauerit defunctum maritū quoad ex arbitratu eius regni successor ordinaretur. Inter Cn. pompeum & C. Iulium humili loco natū tātus error: extitit de paribus liniamētis: ut romani Iulium Pōpei nomine Pōpeium Iulii uocabulo cognominaret. Oratorem Lutium Plancum Rubrius histrio sic impleuit: ut ipse Plancus a populo uocaretur. Armeniarius Mir milo: & Cassius seuerius orator ita se mutuo reddiderunt: ut si quando pariter uiderentur dignosci non potuerint: nisi discrepantiā habitus iudiceret. M. Messala Cēforinus & Menogenes ex fece uulgari hoc fuerit uterq; quod singuli: nec aliū Messalam quā Menogenē: nec Menogenem allum quem messalem putauerūt. Piscator ex Sicilia proconsuli Syriæ præter alia etiā rictu oris comparabatur: itaq; i eadem uocis impedimenta & tardate solum sonum linguæ naturalibus offendiculis congruebant: interdum non mō inter externos: sed etiam inter deductos ex diuersissima pte orbis miracula indiscreti uultus fuere. Denique cum Antonio iam triūuiro Thoranius quidā eximios forma pueros uelut geminos trecētis sextertis uēdidisset: quorū alterū transalpina gallia alterum ex asia comparauerat: adeoq; una res uideretur nisi solus sermo fidem paderet. Atque iō se Antonius illusum. grauaretur non infacere Toranius id uel p̄cipue quod emptor criminabatur pretiosum pbauit: neq; enim mirum si forent pares gemini illud nullis posse taxationibus estimari quod tantis sp̄atiis diuersitas separata plusq; geminos attulisset. Quo responso adeo Antonius mitigatus est ut deinceps nihil se habere clarius in substantia sua iactitaret. Nunc si de ipsis hominū formis requiramus liquido manifestabit nihil de se antiquitatē mēdaciter prædicasse: sed corruptā de generis successiōe sobolē nostri tēporis pernascentiū detrimēta decus ueteris pulchritudinis perdidisse. licet ergo plerique diffiniant nullum posse excedere longitudinē septem pedum: quod intra hunc modū Hercules fuerit dephensum: est tamē romanis tēporibus sub diuo augusto pulsiorem & secūdillam denos pedes & amplios habuisse proceritatis quorum reliquæ ad huc in conditorio Salustianorum uidētur. Postmodum diuo Claudio principe Gabbarrā. noīe ex Arabia aduestum nouem pedum & totidem Vnciarum: sed ante Augustū annis mille ferme non apparuit forma huiusmodi sicut nec post Claudium uisa est

Quis enim æuo isto non minor suis parentibus nascitur. Priscorum autem molem testantur etiam Horestis supramæ cuius ossa olympia de: quinquagesima & octava Thegeæ inuenta a sparthanis oraculo monitis didicimus impleuisse lōgitudinem cubitorum septem. Scripta quoque ex antiquitate memoriam accerserunt. in fidem ueri hoc etiam receperunt: quod bello cretico cum elata flumina impetu plus quam uiamnica terras rupissent post discessum fluctuum inter pluri ma humi discidia: humanum cadauer repertum cubitorum: trium at que triginta: cuius inspestandi cupidine: Lucium Flaccum legatum Metellum etiam ipsum impetu admodum captos miraculo quod au ditu respuerunt: oculis potitios. Non omiserim Salaminæ. Enthime nis filium creuisse in triennio: tria cubita sublimitatis: sed in cessu tar dunt sensu hebetem robusta uoce pubertate festina statimque obses sum morbis plurimis immoderatis ægri tudinum supplicis compen sasse præcipitem incrementi celeritatem Mensuræ ratio bis faciam cō uenit. nam quantus manibus expansis inter digytos lōgissimos mo dus. est tantum constat esse inter calcem & uerticem. Ideo Phisici ho minem minorem mundum iudicauerunt. Parti dextræ habilior ascri bitur morus. Leuæ firmitatis maior Vnde altera gestighlationibus proprior est altera oneri ferundo ac commodatio: pudoris legem e tiam inter defuncta corpora natura discreuit. At si quando cadauera necatorem fluctibus euehuntur. Virorum supina. prona fuit aut for minarum. Verum iam ad pernicitatis titulum transeamus primam palmam uelocitatis ladas quidam adeptus est qui ita super caum pul uerem cursitauit: ut in harenis pendentibus nulla inditia relinque ret uestigiorum: Polymnestor mælesius puer cum a matre locatus es set ad caprarios pastus ludicro leporem cōsecutus est & ob id statim pductas a græcis domino olympiade sexta & quadregesima ut Bac chus aucton est uictor in stadio meruit coronam. Philippides biduo mille trecenta quadraginta stadia ab Athenis lacedæmonem decu currit. Anistilaco & Philonides Alexandri magni cursores ad hely nusque Sycionem mille ducenta stadia una die transierunt. Pompeio Vip sanoque consulibus Italia octo annos puer natus quinque & .xl. milia passum a meridie transiuit ad uesperum Visu deinde plurimū potuit Strabo noie quæ super spexisse per. xxxv. milia passuū Varro si gnificat solitūq; a Carthagine exeun tē classē punicā numerūq; nauū māifestissime e lilibytana specula no tare. Cicero tradit aliadā omnem ita subtiliter i mēbris scriptā ut testa nucis icluderes. Callicratel formi cas ex ebore ita sculpsit ut portio earū cæteris fecerni nequerit Apollōi

des perhibet in scythia feminas nasci: quæ bithyæ uocantur hos in oculis pupillas stemitas habere. & perimere uisu: si quem forte iratæ aspexerim. hæ sunt & in sardinia. De fortitudine. Capitulo. iiii.

Reualuisse fortitudine apud Romanos. L. Sicinũ detatũ tĩ
p tuloꝝ muneris ostendit tribonos hic plebis fuit nõ multum post exactos reges. Spurio Tarpeio. Aurelio Termo consuli. bus. Idẽ ex prouocatione ostis uictor. xl. quinque habuit adseruas ciuitrices in tergo nullã notã. Spolio tricies ex hoste & quater cœpit. In phaleris hostis. puris armillis coronis trecenta. xii. dona meruit. No uem imperatores qui opera eius uicerant triumphantes pro secutus post hunc. M. Sergius duobus stipendiis. primo aduerũ corpore iter & uicies uulneratus. Secundo stipendio in proelio dexterã perdidit qua de caula ferreã sibi manũ fecit & cũ neutra pene idonea prælian dum ualeret Vna die quater pugnavit. & uicit sinistra duobus equis eo insidente confosis. an Hannibale bis captus refugit. eũ uiginti mē sibus quibus captiuitatis sortẽ perferebat. nullo momento sine compediis fuerit: & cathenis: omnibus asperimis proeliis quæ tempeste illa Romani experti sunt: insignitus dominis militatibus a Thrasi meno Trebia Thicinoque coronas ciuicas rettulit. Cannesi quoque proelio de quo refugisse eximiũ opus uirtutis fuit. solus accepit coronam. Beatus profecto tot suffragis gloriarũ: nisi heres in posteritatis eius successione. Catilina tantas eius adhoreas laudes odio damnati nominis obumbrasset. Quantũ inter milites Sicinius ut Sergius tantum inter duces immo ut seruius dicã inter omnes homines. Cæsar dictator enituit huius ductibus. Vndecies centũ Nonaginta: & duo milia cæsa sunt hostiũ nã quantũ bellis civilibus fuderit uoluit anno tari. signis collatis quinquagies & bis dimicauit. M. Marcellũ solus supergressus: qui nouies & tricies parimodo fuerat præliatus: Ad hæc nullus celerius scripsit. Nemo uelocius legit. Quaternes etiã epistolas simul dictasse perhibetur: benignitate adeo præditus: ut quos armis subegerat: clementia magis uicerit. Capitulo. v.

p Yrrus memoriae bono claruit: qui i exercitu cui numerosissimi o præfuit: nominatim singulos alloquebatur. Fecit hoc idem in populo romano Lurius Scipio. Sed & cyrrũ & Scipionẽ consuetudine credamus fecisse. Cyneas Pyrrĩ legatus postero die quã ingressu. Romã fuerat: & equestrẽ ordinẽ & senatũ propriis nominibus salutauit. Rex ponticus Mitridates duabus & uiginti gentibus quibus imperitabat sine interprete iura dixit. Memoria & arte fieri palã factũ est sicut Metrodorus philosophus qui tpibus Diogenis Cinici intantũ se meditatione assidua puenxit. ut amultis simul dictu non mō sensu

um sed etiam uerborum ordinibus detineret. Nihil tamen in homi-
ne aut metu aut casu aut morbo facilius intercepti: sæpe perspectum
est. Qui lapide ictus fuerat accepimus oblitum litterarum. Messala
certe coruinum post ægritudinem quam perulerat petcussum: pprii
nois obliuioe qualibet alias ei sensus uigeret. Memoriam metul peri-
mit contra uocis interdum est incitamentum quam nō solum acuit
sed etiam nūquam fuerit extorquet. Denique cum olympiade quin-
quagesima uictor Cirrus intrasset asiæ oppidū. Sardas ubi tunc Cræ-
lus latebat. athis filius eius mutus. ad id usque temporis in uocem e-
rupit ui timoris. Exclamasse. n. dicitur parce patri meo Cirre. & te ho-
minem esse uel casibus disce nostris.

Capitulo. vi.

Ractare de moribus superest: quorum exc ellentia maxime
t in duobus enituit. Cato princeps po: ite gentis senator opti-
mus: optimus imperator: orator optimus. Causam tamē qua
drigeis & queret dixit diuersis odiorum simultatibus appetitus seni-
per absolutus. Vnde Scipionis Emiliani laus propensior: qui præter
bōa quibus Cator clarus fuit etiam publico amore præcessit. Vir opti-
mus Nasica. Scipio iudicatus est non priuato tamen testimonio: sed
totius senatus sacramento quippe quo inuentus dignior nō fuit. cui
præcipue religionis crederetur ministerium: cum oraculum mōeret
accerſi deum sacra matris pesinuntia.

Capitulo. vii.

Lurimi inter Romanos eloquentia floruerunt. sed hoc bo-
p num hæreditarium nunquam fuit nisi in familia curionum
in qua tres serie continua oratores fuere. Magnum hoc habi-
tum est sane hoc sæculo: quo facundiam præcipue & humana & diui-
na mirata sūt. Quippe tunc percussōres Achilochi poetæ Apollo pro-
didit: & latronum facinus deo coargumēte detectum est. Cūq; Ly-
sander lacædemonius athenas obsideret: ubi Sophoclis tragiti in hu-
matum corpūs iacebat identidem liber pater ducem monuit per qui-
eternū: ut spleri delitias suas sineret. Nec prius destitit q̄ Lysander co-
gnito quis obisſet diem & quid a numine posceret inducias bello da-
ret usq; dum congrue supremis talibus exequiæ ducerentur pinda-
rum lyricum eo continui loco cui imminebat ruina ne cū cæteris inte-
rite forinsecus cū castor & pollux uocauerūt. inspectatibus uniuersis.
Quo effectū est ut solus impēdens periculū euaderet. Nūerādus post
deos. Cn. pompeius magnus intraturus possidonii domū clarissimū
tūc sapiētia professoris percuti ex more a lictore uetuit fores: summiſ-
q; fascibus quālibet cōfecto mithridatico bello & oriētis uictor sentē-
tia ppria cessit ianuæ literatū. A fricanus prior. Qu. Ennii statutā im-
poni sepulchro suo iussit. Vticēsis Cato unum ex tribunatu militum

philosophum. alium ex Cypria legatione romam aduexit professus plurimum se eo factu senatui & populo romano contulisse: quanuis proauus eius sapissime sensuisset grecos urbe pellendos. Dionysius tyrannus uitatam nauem platoni obuia misit. ipse cum albis quadrigis egredientem e littore occurrens honoratus est. perfectam prudentiam soli Socrati oraculum delphicum adiudicauit. pietatis documentum nobiliter quidem in metellorum domo refulsit: sed emittentissimum plebeia puerpera reperitur humilis hac atque ideo famae obscurioris cum ad patrem qui supplicii causa claustris penalibus continebatur agere obtinuisset ingressu: exquisita sapius a ianitoribus ne fore parenti cibum sum ministraret: alere eum uberibus suis dephensa est. Que res: & factum & locum consecrauit. Nam qui morti destinabatur donatus filio in memoriam tanti praconii referuatus est locus dicatus suo nomini pietatis Sacellum fuit. Nauis phrygia gerula factorum dum sequitur uictas castitatis contulit claudiae principatum pudicitiae. At Sulpitia particule filia. M. Fuluii flacci uxor censura omnium matronarum e ceterum probatissimis. haud temere electa est: quae simulacrum Veneris ut Sibyllini libri monebant dedicarat. Quod attinet ad titulum felicitatis: nec dum repertus est: qui felix censeri iure debuit. iamque Cornelius Sylla dictus potius est quam fuit felix. Solum certe beatum Cornelia: Aglaum iudicauit: qui in angustissimo arcadiae angulo pauperis soli dominus nunquam egressus paterni cespitis terminos inuenit.

De Italia & eius antiquitate.
E homine satis dictum habeo. Nunc ut ad destinatum reuertamur: ad locorum commemorationem stilus dirigendus: et atque ideo principaliter in Italiam cuius decus iam urbe corrigimus. Sed Italia tanta cura ab omnibus dicta est praecipue. A. M. catone: ut iam inueniri non possit quod non ueterum praesumpserit diligentia largiter in laude excellentis terrae materia suppetente. Dum scriptores praestantissimi reputant locorum salubritatem caeli temporem. Vbertatem soli aprica collium. Opaca memorum: innoxios: saltus. uitium olearum quae prouentus: nobilia pecunia tot annes: lacus tantos. biferi uiolaria: inter haec uesuum flagrantis animae spiritu uaporantem: tepentibus fontibus Baias. Colonias tam frequentes: tam assiduam nouarum urbium gratiam: iam clarum decus ueterum oppidorum: quae primo ab origine arunci. Pelasgi. Arcades. Siculi: totius postremo Graeciae aduenia. Et in summa: Victores romani condiderunt. Ad haec littorum quod portuosa ora: parentibus gremiis commerito orbis accommodatas. Verum ne prorsus intacta uideatur in ea quae minus trita sunt animu interdere: haud absurdum uidetur: & partius depasta:

In exor dio Enotri frater Peuceetiam Peuceetiam nominauerat. pat. sen-
 tentia est inter auctores. a Gubernatore Eneae appellatum palmurū.
 a Tubicine Miseno Misenum. a cōsobrina Leucasiā insulam. Inter
 omnes perspicua conuenit a nutrice Caieta Caietan: ab uxore Lau-
 nia Lauinū ēē nuncupatū: q; post Troiaē excidiū sicut Cussonius per-
 hiber quarto āno extructū ē. Nec omissū sit aneā aetate ab illo capto
 secūda italicis littoribus appulsum ut Henia tradit: socius nō amp-
 us sexcentis in agro Laurenti posuisse castra. Vbi dum simulacrū qd
 secū ex Sicilia aduexerat dedicat. Veneri matrisq; Aphroditis dicitur
 a Diomede pelladium suscipit. tribusq; mox ānis cū latino regnat so-
 cia potestate qngētis iugeribus ab eo acceptis. Quod functo summā
 biennio adeptus apud numicum apparere definit: Anno septimo pa-
 trisq; indigetis nomen datum Deide cōstitute ab ascanio lōga alba:
 nidenae: Antiū Nona a tytiis. ab Euboensibus Cumae ibidem Sibyle
 sacellum est: eius quae rebus Romāis quinquagesima olympiade iter
 fuit cuiusq; librū ad corneliū usque Syllā pōtūces nri cōsulebāt. tunc
 in. una cū Capirolio igni absūptus ē Nā priores duos Tarquinio sup-
 bo partius praecium offerente quā postulaba: ut ipsa exuisset Cuius
 sepulchrum in Sicilia adhuc manet. Delphicā aut Sibillam ante troia-
 na bella uaticinatā: Bocus perhibet: cuius plurimos uersus operi suo
 Homerū inseruisse manifestat hanc heriphilē Eri. hrae annis aliquot
 intercedētibus in securā ē Sibilla: quae appellata ē de sciētie parilitate
 quae iter alia magnifica les bios amissuros imperiū maris multo ante
 praemonuit: q id accideret. Irē cucumanā tertiā fuisse. post has loco ip-
 sa aeni series pbat. Ergo italia in qua latium antiquum ārea a tibernis
 hostis adusque liriū anneū pertinebat. Vniuersa cōsurgita iugis alpiū
 porrecta ad rheginum uerticem & littora brutiorū: quo in mare meri-
 diem uersus protendit. Inde pcedens paulatī se apennini mōtis dor-
 so attollit extensa inter tustum & hadriaticum. id est inter superiū ma-
 re & infernū. similis querno solio scilicet lōgitudie āprior q; latitudi-
 ne. Vbi longius processit i cornua duo scinditur: quorum alterū loni-
 um spectat aequor. alterum siculum. Inter quas prominentias non:
 uno margine accessum insinuati freti recipit: sed linguis proiectis sa-
 pius procurentibus distinctum promuntoriis pelagus admittit. Ibi
 ut ouias sparsim notemus Arces tarentine Scyllace a regio cum Scyl-
 leo. oppido & Chirati flumine Scille patre ui uetustat fabulata ē Rhe-
 gine saltus. Pestanae ualles. Sirenum saxa. Amānissimus Campanlae
 tractus. Phlegaei campi. Circae domus. Circeum insula ante circum-
 flua immenso mari nunc a quo nitente addita continen: diuersamque

fortunam a rheginis experta: quos fretum medium a Siculis ui abscidit. Formiæ etiam lestrigonibus habitatæ. Multa præterea pollentissimis ingeniis edifera quæ præterire: quæ inferius exequi tutius duximus. Verum Italiæ lōgitudo quæ ab augusta prætoria per urbem capuamque porrigitur usque ad oppidum rhegium decies centena & uiginti milia passuum colligit. latitudo ubi plurimum. cccc. x. Vbi minimum. c. xxxvi. milia. Artissima est ad portum quem Hannibalis castra dicunt. neque enim excedit quadraginta milia: Vmblicum ut Varro tradit i agro rheatino habet. At solidum spatium circuitus uersi uicies quadragesies nouies centena sunt: in quo ambitu aduersa locrensiū fronte ortus a gadibus finitur. Europe sinus primus. Nam secundus a Lacinio auspicatus in agro ceranio metas habet ad hæc Italia pado clara est. quem mons Vesulus superantissimus inter iuga alpiū gremio suo fundit: Visenno fonte in lygurum sinibus: unde septimum padus proruit: submersusque cuniculo rursus in agro uibonensi extollitur. Nulli amnium inferior claritate. A græcis dictus Eridanus. intumescit ex ortu canis tabefactis niuib. & liquentibus brumæ pruinis actusque aquarum agminibus. xxx. flumina in adriaticum deferunt mare. Est. E. memorabilibus inclytum & insignitum per omnium ora uulgatum quod per pauca familiæ sunt in agro: phaliscorum: quos Hirpos uocant. Hi sacrificium annuum ad montem soceratem: Appollini faciunt: idque operantes gesticulationibus religiosis impune insultant ardentibus lignorum struibus in honorem diuinæ rei flammis parcentibus: cuius deuotionis mysterium munificentia senatus consultus honorata Hirpis perpetuo omnium numerum uocationem dedit. Gentem marforū a serpētibus illesam esse nihil mirū Circes filio hi genua ducunt: & de auita potentia deberi sibi sciunt: seruitium uenenorum: ideoque uenena contemnunt. C. Cælius Oete tres filias Angitiam Medeam & Circen dicit: circen circeos infidisse montes carminum maleficiis uarias imaginum facies mentientem. Angitiam uicina fucino loca occupauisse: ibique salubri sciētia aduersus morbos resistentem cum desisset hominem uiuere: deam habitam: Medea ab lasone butroti sepultam filiūque eius maris imperasse. Sed quis Italia habeat hoc præsidium familiare: a serpētibus nō penitus libera ē. Denique habitatores ab amyclis quas antea amycleis græci cōdiderūt serpentes fugauere. Illic frequens uipera insanabili morbo. Breuior hæc cæteris quam in aliis aduertimus orbis partibus: ac propterea dum despectui est facilius nocet. Calabria chelindriis frequentissima est: & boam gignit: quæ anguē ad immensam molem ferūt sed coalescere. Captat primo greges buhalos & quæ plurimo lacte rigna bos ē

cuius se uberibus innectit: suctuq; continuo saginata longio in saculo
ita celebri satietate ultima extuberat ut obsistere magnitudini eius
nulla uis naleat. Postremoque depopularis animantibus regiones
quas obsederit ad uastitatem cogit. Diuo Claudio principe in loco
ubi uaticanus ager est in aluo occisa boæ spectatus est solidus. infans.
Italia lupos habet qui cæteris similes non sint: Homo quem prius ui
derit conticescit: & anticipatus obtutu aspectus nocentis licet claman
di uoluntatem habeat: non habet uocis ministerium. Sciens de lupis
multa prætereo. Spectatissimum illud est quod caudæ animalis huius uil
lus amatorius inest perexiguus: quem præsentando damno abiicit
cum capi metuit: nec habet potentiam nisi uiuenti detrahatur. Coeunt
lupi toto anno non amplius dies. xii. Vescuntur in fame terra. At hi
quos ceruarios dicimus quis post longa ieiunia repertas agre carnes
mandere ceperint. Vbi quid casu respiciant obliuiscuntur: & imme
mores præsentis copiae eunt quæsitum quam reliquerunt satietatem.
In hoc animalium genere numerantur & linceæ quarum urinas coire
in duriciem præciosi calculi fatentur qui naturas lapidum exquisiti
us sunt persecuti: Istud etiam ipsas linceas persentiscere hoc documē
to probatur quod egestum licorem ilico harenarum cumulis quantum
ualent contegunt inuidia scilicet ne talis egeries trāseat in nostrum
usum ut Theophrastus perhibet. Lapidum isti succini color est pariter
spiritu attrahit propinquantia: dolores renum sedat: medetur regio
morbo. Lyguriū græce dicitur. Cicadæ apud reginos mutæ: nec
usquam alibi quod silētium miraculo est: nec immerito cum uicinæ
quæ sunt locrensium ultra cæteras sonitent. Causas Granius tradit:
cum obmurmurarent illic Hercule quiescente deum iussisse ne stre
perent. Itaque ex eo cœptum silentium permanere. Ligusticum mare
frutices procreat. qui quantisper fuerint in quarum profundis fluxi
sunt tactu prope carnulento. Deinde ubi in supra attolluntur natu
ralibus saxis derogati lapides fiunt. Nec solum qualitas illis: sed & co
lor uertitur. Nam puniceo protinus erubescunt. Ramuli sunt quales
arborum uisimus ad semipedem frequētius longos: arum est peda
neos depræhendi. Excuduntur ex illis multa gestamina. Habet enim
ut zorasies ait materies hæc quādam potestatem. Ac propterea quic
quid inde sit habetur inter salutaria. Coralium alias dicunt. Nā Me
trodorus gorgiam nominat: id est quod resistat typhonibus & fulmi
nibus affirmat. Eruiitur gemma in parte lucanæ facie adeo iucunda
ut languentes intrinsecus stellas & sub nubilo renitentes croceus
color perfundat. Ea quoniam in litore styrium inuenta primo est
styrites uocatur.

Est & ueintania gemma a loco dicta cui nigri coloris superficies propria: quam ad gratiam uarietatis albi limites interfecant uenis candidibus. Insula quæ apuliæ oram uidet tumulto ac desubro Diomedis ii insignis est: & diomedas aues sola nutrit Nam hoc genus alitis præterq̃ ibi nusq̃ gētium est: idq̃ solum potest memorabile iudicari nisi accederent non omittenda forma illis peneq̃ sulcis color candidi signe oculi ora dentata: cōgregatæ uolitant: nec sine ratione pengi duces duæ sunt quæ regunt cursum. Altera agmen anteit. altera insequitur. Illa ut ductu certum iter dirigat. hæc ut instantia urgeat tarditatem. Hæc in meatibus disciplina est cū scetiscum adest tempus: rostro scrobes excuât. Deinde furculis inuersum suppositis imitantur texta cratium sic contegunt subter cauata: & ne operimeta desint si forte lignorum causa uenti auferât: hanc struem comprimunt terra quam egresserant cum puteos excitassent. Sic nidos moliantur biformi accessu nec fortuito adeo ut ad plagas cæli metentur exitus uel ingressus. Aditus qui dimittit ad pastus in ortum destinatur: qui excipit reuertentes uersus occasum est ut lux & morâtes excitet: & receptui non denegetur. Leuaturæ aluum aduersis flatibus subuolant quibus proluuius longius auferatur. ludicât inter aduenas. Qui græcus est propius accedunt & quantum intelligi datur: uelut cuius bladii us adulantur. Si quis erit gentis alterius inuolant & impugnant. Aedem sacram omni die celebrât studio eiusmodi. Aquis imbuant plumas: alisq̃ impendio madefactis cōfluunt rotulæ. Ita ædem excusso humore purificât. Tunc pennis superplaudunt. Inde discedunt quasi peracta religione Ob hoc credunt Diomedis socios aues factos. Sane ante aduentum Aetholii ducis nomen diomedæ nō habebant. Inde sic dictæ sunt. Italicus excursus per liburnos quæ gens asiatica est procedit in dalmatiæ pedem. Dalmatia in limitem illyricū in quo sinu dardani sedes habent: hoies extroiana pro sapia in more barbaros efferati. At ex altera parte per ligurum oram in narbonensem prouinciâ pergit in qua phocenses quondâ fugati persarū aduentu massiliam urbē olympiade quadragesima quinta condiderunt. Et C. Marius bello cymbrico factis manu fossis inuitauit mare: perniciosamq̃ feruentis rhodani nauigationē temperauit. Qui amnis præcipitatus alpius primum per heluetios ruit: occurrentium aquæ agmina secū trahens: auctusq̃ magno ipso quod inuadit freto turbulētior: nisi q̃ fretum uētis excitatur. & hodonus scuit: & cū serenus est atq̃ ideo inter tres europæ maximos fluuios & hunc cōputant. A quæ quoq̃ sextiæ eo loco claruerūt: quōdam hiberna cōsulis: postea exulta mœnibus. Quarū calor olim acrior exhalatus per tempora europauit: nec

iam par est famæ priori. Si græcos cogitemus præstat respicere liutts
tarentinum: Vnde a promontorio quod acroma phrygiam uocant.
Archaiam cursum destinantibus citissima navigatio est.

De insulis & primum de corsica & catochite lapide. Ca. viii.

Lectendus hinc stilus est. Terrarū uocant alia & longū est ut
f moratim insularū oīum oras legamus: quas cūq; promōtoria
italica prospectāt quis sparsæ recessibus amœnissimis & quo
dā naturæ quasi spectaculo expositæ nō erant omittendæ. Sed quan
tū residendū est si dilatis qua præcipua sunt per quandā desidiam aut
pandatheriam aut prochyta dicamus aut ferri feracē iluam aut ca
prariā quam græci ægilon dicunt: aut planasiam de facie supinitatis
sic uocatā: uel ab Vlyxis erroribus: uel colūbariam auiū huius nomi
nis matrē. uel itacesiam Vlyxis ut proditur specula: uel ennariā inary
men ab Homero nominatam: aliasq; non secus lætas: inter quas corfi
cam plurimū in dicendo latius circūuecti plenissima narrandi abso
luerunt diligentia nihilque omisum quod retractari nō sit super ua
cū: ut exordiū incolæ ligures dederunt: ut oppida ibi extructa sint:
ut colōias ibi duxerūt Marius & Sylla: ut ipsa ligustici sinus æquor
alluat. Sed hæc facestant alii. Vex æger corsicanus quod in eo agro so
lus edit unicum est quem cathochitem lapidem uocant: fatu dignissi
mū. Maior est cæteris qui ad ornatū destinantur: nec tā gemma q̄ cau
tes. Idē impositas manus detinet: ita se iunctis corporibus annecten s
ut cum ipsīs hæreat a quibus tāgitur. Sed ei inest uellus uelut de glu
tino lentiore nescio quid parat gummi: Accepimus Democritū ab
deritem ostentatione scrupuli huius frequenter usum ad probandā
occultā naturæ potentiā in certaminibus quæ cōtra magos habuit.

Sardinia de solifuga & hærba sardinica.

Ca. ix.

Ardini quoque quā apud Timeū sandaliorin legiū apud
f Crisippū ichnusam in quo mari sita sit. quos icolarū auctores
hēat satis celebre ē Nihil ergo attinet dicere ut Sardus ab her
cule & norax a Mercurio pcreati. Cū altera a libyā: iter ab usque tar
desso hispaniæ ī hosce hñs permeauissent: a Sardo terræ a Norace op
pido nomē datū. Mox Aristeū regnādo his proximū in urbe corali quā
cōdiderat ipse cōiūctio populo utriusque sanguinis seiuges usque ad
segetes ad morē cōiugasse imperiū ex insolētia nihil aspernatas. Sed
& hic Aristeus iolaum creat: qui ad id locorū agros ibi in sedit. Præte
rea: & iliensēs & locrenses transeamus. Sardinia est quidē absque ser
pentibus. Sed quid aliis locis serpens hoc solifuga Sardo is agris: ani
mal p̄ exigū q̄ araneæ forma Solifuga dicta q̄ diē fugiat. In metallis
argentatis plurima est nā solū illud argēto diues est. Occultim repe

rat: & per imprudentiam superſedentibus peſtem facit. Huic in com-
modo accedit & herba ſai donia quæ inde fluuius fontaneis proue-
nit iuſto largior: Ea ſi edulio fuerit: ueſcentibus neruos contrahitur:
ſeu ora deducit: ut qui mortem oppetunt uelut tidentium facie inte-
reant. Contra quicquid aquarum eſt uarie commodis ſeruit. Stagna
piſculentiſſima hybernæ pluuiæ in æſtimam penuriam reſeruantur.
Nam homo ſardus opem plurimâ de himbrido cælo habet hoc col-
leſtaneum depaſcitur ut ſufficiat uſui ubi defecerint ſcaturigiñs quæ
ad uictum uſurpari ſolêt. Fontes ſane calidi & ſalubres aliquot locis
effereſcunt: qui medelas afferunt: aut ſolidât offa fracta: aut moliũt:
aut abolent a ſoli fugis inſertum uenenum aut etiam ocularias diſſi-
pant agnitudines. Sed qui oculis medentur: & coarguendis ualent
furibus Nam quiſquis ſacramẽto raptum negat luminis aquis obtre-
ctat. Vbi peritum non eſt: cernitur clarius: Si perfidia abnuuit detegi
tur facinus cæcitate & captus oculis admiſſum tenebris fatetur.

Sicilia in ea ſoli & aquarum memorabilia: & de archate lapide.

I reſpiciamus ad ordinem temporum uel locorum poſt ſardi-
niam res uocant ſiculæ. Primo q̃ utraq; inſula in romanum
arbitrium redacta his quidẽ temporibus facta prouincia eſt.
Cum eodem año ſardiniam. M. Valerius: alteram. C. Flaminius præ-
tor ſortiti ſunt. Adde q̃ freto ſiculo excipitur nomen ſardoï maris.
Ergo ſicilia q̃ cum primis aſſignadum eſt diſſiſis promontoriis tri-
quadra ſpecie figuratur. Pachinus aſpectus in peloponenſium & me-
ridianam plagam dirigit. Pelorus aduerſa ueſpero italiam uidet. Li-
lybeus in africanam extenditur. Inter quæ pelorias præſtat temperie
ſoli prædicata: quod neque humido in lutum diluatur neq; fatiſcat
in puluerem ſiccitate. Ea ubi introrſum recedit: & in latitudinem pã-
ditur tres lacus obtinet. Quorum unus q̃ piſcium copioſus eſt: non
equidem ad miraculum duxerim: ſed q̃ ei proximas condensis ar-
buſtis inter uirgultorum opaca ſeras nutriet & admiſſis uenantibus
per terrenos tramites quibus peſtrefres, accellus excipit duplicem pi-
ſcandi uenandique præbeat uoluptatem: Inter memorabilia nume-
ratur: tertium ara ſacrum approbat: quæ in medio ſita breuia diuidit
a profundis: qua ad eam pergitur crurum tenuis peruenitur aqua.
Quod ultra eſt nec explorari licet nec attingi: & ſi fiat qui id auſus ſit
malo plectitur quantamq; ſui partem ingurgitauerit: tantam it perdi-
tum. Ferunt quendam in hæc ultra q̃ longiſſimam poterat ieciſſe li-
neam. eam ut iecuperaret dum merſo brachio niſum adiuuat cada-
uer manũ factam. Peloritana ora habitatur colonia taurominia: quã
piſci naxũ uocabant. Oppidũ Meſſana rhegio italiæq; oppoſitũ eſt.

Quod rhegiū a dehiscendi argumento grāci dictitabant. Pachinū si-
nis & omnibus marinantibus pisculentissimū. Pachino multa tynno-
rum inest copia: ac propterea semper captura largā. Lilybitano lilybe-
um oppidum decus est. Sybillæ sepulchro. Sicaniæ diu ante troiana
bella Sicanus rex nomen dedit: aduectus cum amplissima iberorum
manu. Post ficulus Neptuni filius. In hac plurimi corinthiorum argi-
uorum: miliensium doriensium cretensium confluxerunt. Inter quos &
Dedalus fabricæ artis magister. Principem urbium syracusas habet
in qua etiā cum hiberna uertilantur serena nullo nō die sol est Adde
q̃ arethusa fons in hac urbe est. Eminent montibus ætina & erice. Vul-
cano ætina facit erix Veneri. In ætinæ uertice hiatus duo sunt: cra-
teres nominati: per quos eruptatus erūpit uapor præmissio prius ste-
mit tuper æstuātes cauernarum latebras longo mugitu intra terre ui-
scera diu uoluitur: nec ante se flammarum globi attollunt: q̃ interni
strepitus antecedant. Mirum hoc est: nec illud minus quod in illa fer-
uentis naturæ peruiçatia mixtas ignibus niues profert & licet uastis
exundet incēdus apicis canicie perpetua brumalē detinet faciē. Ita in
uicta in utroq; uolētia: nec calor frigore mitigatur: nec frigus calore
dissoluitur. Sunt & alii montes duo nebrodes & neptunius. & neptu-
nio specula est in peiagus tuscū & adriaticū. Nebrodi dāmarū copia
nomē dedit. Nebrodæ dāmæ hymuli gregatim peruagātur. Inde ne-
brodes: Quicquid sicilia gignit siue solis siue hois ingenio proximū
est his quæ optima iudicantur: nisi q̃ foetus terræ cēturipio croco-
uincitur. Hic primū inuēta comœdia: hinc & cauillatio inimica in sce-
na stetit: hinc modo Archimedes qui iuxta syderū disciplinā machia-
rius cōmentator fuit hinc Lais illa quæ eligere patriā maluit quā fa-
teri. Gentem cyclopū uasti testantur specus. Lestrigonū sedes adhuc
sic uocantur. Ceres inde magistra sationis fructuariæ. Hic ibidē can-
pus ætneus in floribus semper & omni uernus die. Quē prope ē de-
mersum foramen quo Ditem patrem ad raptus Proserpine libere ex-
euntem fama est lucem ausum. Inter catinum syracusas certamen est
de illustrium fratrum memoria: quorum nomina sibi diuersæ par-
tes adoptant. Si catinenses audiamus: Amaphius fuit & Amphimoni-
us: Si quod malunt syracusē Mantia putabimus & Critonem Catinē
us: tamen regio causam dedit facto: in qua secum incēdia ætinæ protu-
lissent iuuenes duo sublatos parētes euexerūt inter flāmas illesi igni-
bus morū memoriā ita posteritas numerata est: ut sepulchri locus no-
minaretur cāpus piorū. De arethusa & alpheo uerū est hæc: quod
cōueniū: fons & annis fluminū abūde uaria miracula. Dianā qui ad
camerinā fluit nisi habitus pudice hauserit nō cohibet in corpus unū

latex uineus & latex aquæ. Apud se gestanos helbesus in medio flu
mine subita æstuatione feruet. Ac idem quis dimissum ætna nullus
frigore anteuertit: hiemereum celestes mutant plagæ. Amarus deni
que est dum in aquilonem fluit: dulcis ubi ad meridiem flectitur.
Quanta in aquis tanta nouitas in salinis. Salem agrigentinum si igni
iunxeris soluitur ustione: cui si liquor aquæ proximauerit crepitat
ueluti torreatur. Purpureum ætna mittit. In pachino translucidus in
uenitur. Cætera salinarum metalla quæ sunt aut agtinentino aut cen
turipis proximantia funguntur caurium misterio. Nam illinc excu
duntur signa ad facies hominum uel deorum. Termitanis socis in
sula est arundinum ferox: quæ maxime accomodat sunt in omnem
sonum tibiærum seu præcentorias facias: quarum locus est ad pluui
naria præcinendi siue uasas quæ foraminum numeris præcentori
as anteuertunt seu puellatorias quibus a sono clariore uocamenda
tur: siue gingricas quæ breuiores licet subtilioribus tamen modis in
sonant: aut miluinas quæ in accentus exennt acutissimos: aut lydias
quas & chorantias dicunt: uel corinthias uel ægyptias: alias ue a musi
cis per diuersa officia & nomina separatas. In halefina regione fons
alias quietus & tranquillus cū filetur: si insonet tibiæ exultabundus
ad cætum eleuatur: & quasi miretur dulcedinē uocis ultra margines
intumescit. Geloniū stagnū te ro odore abigit proximātes. Ibi & fon
tes duo. Alterū si sterills sumperit fœcūda fiet. Alterū si fœcūda hau
serit uertitur in sterilitatē. Stagnū petrensum serpentibus noxiū est:
hominibus salutare. In lacu agrigentino oleum supernatat: Hoc pin
gue hæret arundinū comis de assiduo uolutabro e quarū capillamen
tis legitur unguentū medicū contra armentarios morbos. Nec lōge
inde collis uulcanus: in quo qui diuinæ rei operantur ligna uitea su
per aras struunt: nec ignis apponitur in hanc congeriē cū positias in
tulerint. Si adest deus: si sacrum probatur fœmēta licet uirentia ignē
sponte concipiunt: & nullo inflagrāte a litato numine fit incendium.
Ibi epulantes alludit flamma quæ fluxuosis excessibus uagabunda
quē contigerit nō adurit. Nec aliud est quam imago nuncia perfecti
rite uoti. Idem ager agrigētinus eructat limosas scaturigines: & ut ue
næ fontium sufficiunt riuis subministrādis. Ita in hac siciliæ parte so
lo nūquam deficiente æterna reiectione terra terram euomit. Acha
tem lapidē sicilia primū edidit in fluminis ripis repertū nō uilē cū ibi
tātū inueniret. Quippe inter scribētes eū uenæ naturalibus sic notat
formis: ut cū optimus ē uarias pferat rerū imagines. Vnde annulus
pyrri regis qui aduersis romāos bella gessit nō ignobilis famæ fuit
cuius gēma achates erat: i quo nouē musæ cū isignibus suis singulæ

Et Apollo tenens cybaram uidebantur non impressis figuris sed in genitis. Nunc diuersis locis apparet. Dat cerra quem coralli achatem uocant corallio similem: sed illitum guttis auro micantibus & scorpionum ictibus resistentem. Dat india reddentem nunc nemorum nunc animalium facies. Quem uidisse oculis fauet: quomodoque intra os receptus sedat sitim. Sunt & qui usti redolent. myrrhæ odorem. Achates sanguineis maculis irrubescit. Sed qui maxime probantur uitream habent perspicuitatem ut cyprius. Nam qui sunt facie cærea abundantes triualiter negliguntur. Omnis ambitus huius insulæ clauditur stadiorum tribus milibus.

De insulis uulcaniis.

1 N fæto siculo ephistiæ insulæ. xx v. mili. passuum ab italia ab sunt: Itali uulcanias uocant. Nam & ipse natura soli ignea per occulta commerita aut mutuatur æternæ incendia aut subministrant: hic dicta sedes deo ignium. Numero septem sunt. Liparæ nomē dedit rex Liparus qui eam ante Aeolum rexit. Alteram hie eam uocauerunt. Ea præcipue uulcano sacrata est: & plurimum colle eminētissimo nocte ardet. Strongile tertia Aeolidomus uergitur ad solis exortum minime angulosa quæ flammis liquidioribus differt a cæteris hoc efficit quod ex eius fumo potissimum incolæ præsentiscunt qui nam flatus in triduo sunt futuri. Quo factum ut Aeolus rex uentorum crederetur. Cæteras didymen erifusam phœnicusam euonymon quoniam similes sunt dictas habemus.

Europæ sinus:

2 Ertius europæ sinus incipit a cerauniis montibus: desinit in hellespontum. In eo apud moleßos ubi dodonei iouis templum est Tomarus mons: est circa radices nobilis centum fontibus ut Theopompo placet. In epyro fons est sacer frigidus ultra omnes aquas & spectatæ diuersitatis. Nam in eum ardentem si immergas facem extinguit: si procul ac sine igne admoueas suapte ingenio inflammatur: Dodœ ut Maro dicit sacra. Delphi cephisio flumini: castalio fonte: parnassi iugis celebris. A carnania arachyntho eminet. Hanc ab ætholia pindus diuidit: qui achelou parit cum primis græciæ amnibus præditum ueteri claritate. Nec mirum cum inter calculos quibus ripæ eius micat inueniat galactites qui scrupulus ipse candidus si teratur reddit succum ad lactis saporem. Fœminis nutrientibus illigatus fœcundat ubera: subnexus paruulis largiusculos haustus facit saluarum. Intra hos receptus liquefcit. cum soluitur tantum memorie bonum perimit. Quæ post Nilum Achelous dat: nec alter alius propter oppidum patras

Odesſa locus nomen colliū opacitate umbroſus & radiis ſolis ſer me
inuius nec aliam ob cām memorabilis . In locania ſpiraculū tenaron
promontorium aduerſum Africā: in quo phanū Metymnæi arionis
quem delphine eo aduectū imago teſtis eſt ærea ad eſtrigie caſus &
ueri opis expreſſa præterea tempus ſignatum olympiade enim unde
tricesima qua i certamine ſiculo idem Arion uictor ſcribitur id ipſum
geſtum pbat̃ur. Eſt & oppidū tenarō nobili uetuſtate: p̃terea aliquot
urbes: inter quas leuſtræ non obſcure iam pridē Lacedemoniorū ſæ-
do exitu amycle ſilentio ſuo quondam peſſundatæ . Sparta inſignis
cum pollucis & Caſtoris templo. Tum etiam Otriadis illuſtris uiri ti-
tulis: therapne Vnde primum cultus diane pitane quam Archeſilaus
ſtoicus inde ortus prudentiæ ſuæ merito in lucē extulit. Antia & Car-
damile ubi quondam fũere Thyræ: nunc locus dicitur : In quo anno
xvii. Regni Romulī inter locōas & argiuos memorabile fuit bellum
Nam Taygeta mons & flumen Eurotas notiora ſunt q̃ ut ſtilo egeāt
Inacus Achaïæ amnus argolicū ſecat tractum quē rex Inacus a ſe no-
minauit qui exordium argiue nobilitati primus dedit. Epidaurō de-
cus eſt eſculapii ſacellum: cui in cubantes ægitudinum remedia capel-
ſunt monitis ſomniorū Pallateum Archadiæ quod pallatio noſtro p
Euandrum arcada appellationē dederit ſat eſt admonere i qua mon-
tes cyllene & Lycatus menalus etiam diis alumnis inclatuerunt inter
quos nec herimantus in obſcuro ē flumen erymantus erimato mōte
demifſus eſt: & Ladon ille Herculis pugne hic plane clareſcūt : Varro
phibet fontē in archadia eſſe cuius interimit hauſtus. In eadem terra
rum patre de auibus hoc ſolū eſt non indignū relatu cōperimus q̃ cū
aliis locis merula furua ſit: circa cyllenem candidiſſima eſt . Nec lapiz
de ſpreuerimus quem Archadia mittit : cui Albeſto nomē eſt ferri cō-
lore . Hic accenſus ſemei extingui nō pōt. In megareniū ſinū iſtmos
exit ludis quiquēnalibus & delubro neptūi inclutus : Quos ludos ea
pp inſtitutos fuerūt q̃ ſinibus quinque peloponeſi ore alluūtur A ſe-
ptentrione lonio: ab occidēte ſiculo a brumali occidēte egeo . a ſolſti-
tiali oriente myrtoo. a meridie cretico. hoc ſpectaculū p Cyphelſum
tyrannum intermiſſum corinthii olympiade quadrageſima nona ſo-
lemnitati priſtine reddiderunt. Cæterum peloponeſion a Pelope re-
gnata nomen inditio eſt. Ea ut platani ſolium reſceſſibus & prominē-
tiis figurata diuortium facit inter lonium & Egeum mare quattuor
nō ampliū milibus deſiſtens utrūq; litus ex curſu tenui quē iſtmos
dicunt ab anguſtiis hinc: Hellas incipit quam proprie uerā uolūt eſſe
græcam quæ nūc Aſtica: ante prius dicta lbi athene cui ubi ſaxa ſchy-
roni appinqua ſunt poſtea ſex milibus paſſuū ob honorem ultoris

Thesei. & memoriam nobilis pene sic nominata: Et istis rupibus Ino
se cū palemone filio in p̄funda præcipitem iaculata auxit maris numi
na. Hæc atticos montes in p̄tem tacebimus est icarius. est Briseus ē Li
tabeus & Egialus. Sed Hiemitis merito ac iure attribuit p̄cipatus
q̄ app̄ime florulentus eximio mellis sapore & externos oēs & suos uī
cit. Calirhoen stupent fontem: nec ideo Croneseon fontem alterum
nullius rei numerant Atheniensibus iudicii locus ē ariopagus & Ma
rathon campus iactus memorabilis opinione p̄clii cruetissimi. Et
multæ quidem insulæ obiacent atticæ cōtinenti: Sed subrane ferme
sunt Salamis Sunium Chios Choos: quæ ut Varro testis est: subtilio
ris uestis amicula arte lanificæ scientie primo inornatū scēminarum
dedit. Boetia thebis eminet Thedas condidit Amphion: nō q̄ lyra sa
xa duxerit neq̄. n. par est id ita gestum uideri: sed q̄ affectus suauita
te homines rupiū incolas: & incultis moribus rudes ad obsequiū ciui
lis pellexerit disciplinam. Vrb̄s ista numinibus apud se ortis gloriat̄:
ut perhibent qui sacris carminibus herculem & libenum celebrant.
Apud rhebas helicon lunus est. citheron saltus ānis hismenn̄s fortes
Arethusa edipodia. phamate dirce. sed ante alios Aganippe & Hip
pocrene: Quos Cadmus litterarū primus repertor dum rimatur quæ
nam adisset loca qm̄ equestri exploratione dephendisset incensa est
licentia poetarū ut pariter utrūq̄ uulgarent. Scilicet q̄ eorū alter ali
tis equi unguicula sollicitatus foret alter potatus faciūdia animas irri
garet. Et q̄ aperta foret alitis equi ungula: & q̄ potini suspicionem face
rent litterariam. Eubora insula laterū obiectū efficit aulidis portum
qui siculis traditur graie conjurationis memoria Boetii idem sunt q̄
leges fuerunt: per quos defluens cefisos ānis se in maria cōdit. In hac
continētia Opuntius sinus lariissa oppidū Delphis amne quoq̄ i qua
Amphiarai fanum & fidiace signum diæ Varro oppinatur. Duo in
boetia esse flumina natura licet se pari miraculo tñ non discrepante:
Quorum alterū si ouillum pecus debibat pullū fieri coloris q̄ indu
rit. Alterius haustu quæcunq̄ uellerū fusca sunt in candidū uerti. Ad
didit ēt uideri ibi puteum pestilentē cuius liquorem qui hauserit bi
bat mortē. perdices sane cum ubiq̄ libere sint ut aues uniuersæ in boe
tia non sunt nec cum uolant sui sunt iuris. Sed in ipso aere quas trāsi
re nō audeāt metas habēt. Inde ultra notatos iam terminos nunquā
exeunt: nec in atticū solū trāsmear. hoc boetiis pprium: nā quæ cōia
sunt oībus generatim post psequemur. Continent̄s aperditibus nidis
munitiōe solerti & p̄ualida. Spineis. n. fructibus ac Surculis receptus
suos nesciunt: ut animalia quæ eam infestant arceantur asperitate sur
culorū. Ouis stragulū pulvis est atq̄ clanculo reuertūtur ne inditium

loci conuerlatio frequens faciat: Plerūq; foemine transfuehant partu
ut mares fallant: qui eos affligunt impatientibus sapissime adulantes
Dimicatur circa connubium: uictosq; credunt foeminarū uice uenerē
sustinere. Ipsas libido sic agit: ut si uentus a masculis flauerit fiat pre
gnantes odore. Tunc si quis hominū ubi incubant propinquabit ex
greffe matres uenientibus sese sponte offerunt & simulata debilitate
uel pedum uel alarū quasi statim capi possint gressus fingunt tardio
res hoc mendatio sollicitant obuios & eludunt quoad prouecti longi
us anidis auocentur. Hæc in pullis studiū segnius ad cauendū. Cū.n.
uisos se persentiscunt resupinati glebulas pedibus attollunt: quarū
obtentatā callide proteguntur: ut lateant etiā deprehensi.

De thessalia & macedonia & philippi oculo.

c Essalia eadē est & hemōia q̄ Hōerus Agros pelasgi cognomi
nat. Vbi gēitus est Helles: a quo Reges hellenes nomiati hu
ius a tergo. Pyeria ad Macedōiā pertēditur quæ deuicta sub Macedo
niū uēit iugū. Multa ibi oppida: flūina multa. De oppidis egregia sūt
Pthia, Larissa, Thessalia & Thebe. De annibus Peneus: qui præterof
sa olympūq; decurrēs collibus dextra lenaq; molliter curius nemoro
sis cū cōuallibus Thessalia tessua facit. quæ & tēpe dicūtur: undisq; a
pertioribus Macedōiā & gnesiā interluēs in thermeū sinū cōdit Thef
salia sunt pharsalici cāpi in quibus ciuiliū intōnerūt procelle. Ac ne in
mōtes notos eamus pindū & Othrim celebrāt: qui laphittarū originē
psequūtur. Ossa quos cētaurorū fabulis imorati iuuat peliō autē nup
tiale cōuiuū Thedidit atq; pelei intārū noticiæ obtulit ut taceri de eo
magis mirū. Nā olympū ab Homero nō per audaciā celebratū docēt
quæ in eo uisitatur primū excellēti uertice tātus attollitur ut regmina
eius cælū accolat uocēt: Ara est in cacūine ioui dicata: cuius altaribus
si qua de extis inferūtur nō dissolūtur uētosīs spiritibus: nec pluuiis di
luūtur. sed uoluētē altero anno cuiusmodi relicta fuerint eiūsmodi re
periūtur. Et omnibus tēpestatibus a catoptelis aurarū uindicat quic
quid ibi semel est de eo cōsecratū littere incinere scripte usq; ad alterā
anni cerimōiā permanēt in regione magnesiā othmōia oppidū sitū est
q̄cū obsideret Philippus Alixādri macedōis magni pater dānatū est
oculo iactu sagite q̄ iecerat Aster. Oppidāus inscriptā suo nomina lo
ca uulneris nomina quē petebat populū istū callere arte sagittaria cre
dere possumus: uel de philotetea quōiā molibea in hoc pede cōputa
tur. Sed ne trāsēāus p̄sidū poetarū fōs Libethrius: & ipse magnesiē ē.

De Macedonia & olympo monte & lapide peante.

q Vi Edonij quōdā populū: quæq; migdonia erat terra aut. pie
rium solum uel hemathium nec omne uniformi uocabulo

Macedonica res est & partitiones quæ specialiter ante a se iungebunt macedonio nomini cōtribute factæ sūt corpus unum igitur Macedoniam p̄cingit Thracius limes meridiana Thessalia. Epirote tenent a uesperal plaga dardani sunt & illyrii: qua septentrione tundi tur peonia & a paphlagonia protegitur. A tribalis montanis excessibus. A quilonio frigori obiecta. inter ipsam & Thraciam strimon annis facit terminum qui ab hemi iugis irrigat. Tertū ut sileam aut Rhodopē Migdonium mōtem: aut Arthon classicus p̄scis nauigatū. cōtinētiq; abscessum mille q̄ngētorū passuū longitudine simul de auri uenis & argēti quæ optime in agris Macedonū & plurime erunt. Oristideni populi dicā sunt q̄ ut. Orestide dicerent inde ceptum a Micenis p̄fugus matricida cum abscessus longias destinasset natum sibi in emathia paruum de Hermiōa quam in omnes casus sociam abstruerat hic mā daturat occulendum. Adoleuit puer ī spiritu Regi sanguinis nomē patris sui referens. Occupatoque quicquid esset quod p̄cedit in Macedonicum sinum & Adriaticum salā terram cui imperitauerat. Orestidem dixit. Admōet flegra ubi ante q̄ oppidum herit rumor est militiam mundi dimicatam cū gigātibz: Vt penitus persequamur quātis probationibus ibidem imperiū inditia diuinæ expeditiōis in hoc seculo pseuerauerit. Illic si quando ut accidit nimbis torcētes excitant & aucta aquarum pōdera ruptis obicibus ualētius sa in cāpos ruunt. Eluuione ossa etiam nunc fertur detegi quæ ad instar corporis sūt humani sed modo grandiora: quæ ob enormem magnitudinem monstrofi exercitus iactant exitisse. idq; adiuuatur argumeto saxorum immanium quibus oppugnandum cælum crediderunt. Pergā ad res duas quæ in Thessaliam & Heminiam porriguntur. Sunt enim erecti ora q̄ usquā proceritas mōtana attolli ualet. Nec ē interris omnibus quod merito ad istas eminentias comparatur. quippe quas solas diuinalis irripiō cum uniuersa obduceret humido situ in accessas reliquit. Durāt uestigia non languide fidei quibus appareat hos locos supstitos undosa tempestatis fuisse. Nam in latrebris rupiū cauāminibus quæ fluctum conflictis tunc adefa sunt rediuiue. Conchiliorum refederūt: & alia multa quæ affatim mari incitu expuuntur: ita ut sint licet facie Mediterranea apparent tamē specie littorali. Nunc de incolis reddam Emathius qui prius in emathia accepit p̄cipatū seu quia in dago originis eius. euo dispertit: seu quia alta ita res est genuinus terræ hēr. Post hāc macedoniū exortū Emathie nomē p̄stitit Sed Macedo deuocatiōi minus nepos q̄ solus cū dōus sue fāilia mortis publice superfuerat uertit uocabulū macedoniāq; a se dixit macedonē Carāus in seq̄ Dux pelopōesiace multitudinis q̄ iuxta r̄sū datā a deo ubi ca

prarium pecus refedisse aduerterat urbem condidit: quam dixit. Egeas. In qua sepeliri reges mos erat: nec excellentium uirorum bustis apud Macedonas priscus dabatur locus. Succedit Carano perdicacunda & trigesima olympiade primus in Macedonia Rex nominat. Cui Alexander Amynthe filius diues habitus est: Nec immerito ita. n. affluenter successus eius ampliandis opibus proficiebant: ut ante omnes Appollini delphos. ioui elidem statuas aureas dono miserit. Voluprati aurium indulgentissime deditus sicut plurimos qui fidi- bus sciebant dum uixit in usum oblectamenti donis tenuit liberali- bus. Inter quos & pindarum Lyricum. Ab hoc archelaus regnum ex cepit pruden- s rei bellice. naualium etiam commentor pceliorum. Is Archelaus intantum litterarum mire amator fuit ut Euripide tragi- co consiliorum summam crederet. Cuius suprema non cōtentus prosequi sumptum fueris: crimen tonsus est & merorem quem animo conceperat uultu publicauit. Idē Archelaus phitias & olympiacas pal- mas quadrigis adeptus: græco potius animo quam regali gloriā iliam pre- tulit: post Archelai Macedonia res dissentiōe lactata in Amyn- the regno stetit. Cui tres liberi: sed Alexāder patri succedit. Quo exē- pro perdicæ primo data copia regia potestatis adipiscendi qui obiens hereditarium regnum fratri philippo reliquit. Quem captum oculo dextro apud Mothonam supradiximus: cuiusque debilitatis omen præcesserat. Nam cum nuptias ageret acciti tibicines carmen cyclope- um quasi de colludio concinuisse traduntur. Hic philippus magnum procreat Alexandrum: quamlibet olympias Alexandri mater nobili- orem ei patrem acquirere affectauerit: cum se coitu draconis grauidā affirmaret. Ita tantum ipse egit ut deo genitus crederetur peragrauit orbem rectoribus Aristole & Calistene usus subegi. At siam Armeni- am. Hiberiam. Albaniam. Capadociam. Siriam. Aegyptum tuarum caucasumque transgressus est: bastros domuit. Mediū & persis impe- rauit: cepit indicam emensus omnia quæ liber & Hercules accesserat fore supra hominem augustiore ceruice celsa letis oculis & illustri- bus malis ad gratiam rubescens reliquis corporis membris non sine maiestate quadam decorus. Victor omnium uiuo. & ira uictus. Sic ut morbo uolentie apud Babylonē humilliore quā nixerat fortu- na exēptus est post quē fuerūt magis ad segetem Romanæ gloriæ q̄ hereditatē tanti nominis ortos inuenimus. Macedonia lapide gignit quē peantē uocat hūc eundē cōcipiētibus. & parientibus opitulari fa- ma prodiga est Circa Tyresiae sepulchrum plurimis inuenitur.

De Thracia & thracum moribus & gruibus & harundini- bus & istmo.

Capitulo. xiiii.

Nunc in Tracia locus est pergere: & ad ualidissimas Europæ gentes uela obuere: Quas qui sedulo experiri uelint non difficulter deprehender. Thracibus barbaris inesse contemptum uitæ & ex quadâ naturalis sapientiæ disciplina Cōcordant omnes ad interiū uoluntariū: dū nonnulli eorū putant obeuntiū animal reuerti. Alii non extingui: sed beatas magis fieri. Apud plurimos luctuosa sunt puerperia. Denique recētem natū fletu patens excipit. Contra uersum læta sunt funera: adeo ut defunctos gaudio prosequantur. Vxorū nuncro se uiri iactant. & honoris loco ducunt multiplex coniugium. Quæ scēmine tenaces sunt pudicitia defunctorū insiliunt coniugiū rogas & quod maxime insigne ducunt castitatis præcipites in flamas eunt. Nupture non parentum arbitratu transeunt ad marito: sed quæ præ cæteris specie ualent sub taxari uolunt & licentia taxationis admissa non moribus nubunt præmiis. Quæ forme præmit dedecus dōribus emunt quibus coniungantur. Vterque sexus epulante focos ambiunt. herbarū quas habent semine ignibus supiacto. Cuius nidore percussī pro læticia habent imitati ebrietate sensibus hebetatis. De ritu ista sufficiunt de locis & populis quæ sequuntur. Strymonem acolum dextero latere. Dense latebessorum quoque multa nomina adusque. Nectum annem qui radices pangei circumfluit hebrum odrysarum solum fundit: qui fluuius excurrit inter prianas delongos thynnos chopilos aliosque barbaros tangit: & Cyonas. Deinde heniū sex milibus passuum arduus. Cuius aduersa Mœsi Gete sarmatæ Scythæ & plurime insidunt nationes. Ponticum litus Sitonia gens obtinet. quæ nato ibi Opheo uate decus inter iudicatur principes. Quem siue factorum siue cantuum secreta in sperchio promontorio agitaſſe tradunt. Deinde stagnū Byſtonium nec lōge regio maloneas. In qua Tyrrida oppidū fuit equorū. Diomedis stabulū: sed cessit euo solūque turris uestigiū adhuc durat. Inde non procul urbs abdera quā Diomedis soror & condidit & a se sic uocauit. Mox Democriti domus phisici ac si uerū dicetur iō nobilior. hanc abdera olympiade priā & tricesima senio collapsam Clazomenii ex asia ad maiorem faciem restitutā oblitteratis quæ præſſerant nomini suo uindicauerunt. Locū dorison illuſtrem reddidit Xerſis aduentus quod ibi recensuit militis sui numerum Polydoritumulū ostendit hemus in patre quem Atatores Scythæ celebrant. Quondā urbē Garamā cathiron uocāt Barbari. Vnde a gruibus pigmeos fuerunt pulſos. Manifestum sane in septentrionalem plagam hyeme frequentissimas conuolare. Nec piguerit meminisse quas tenus expeditiones suas dirigant & sub quodam militiæ eunt signo & ne pergentibus ad destinata uis flatuū renitatur. harenas deuorant.

sublatisque lapillis admoderatam grauitatem faburrant. Tunc se
tollunt in altissima: ut de excelsiori specula metentur quas petant ter
ras fidens meatu preit caternas: Volatus desidiā castigat uoceq; co
git agmen. Ea ubi obrata est succedit alia pontum transire an
gustias captant. Et quidem eas promptum est oculis depræhendere
inter tauricā & paphlagoniam. idest inter carabim & metapontum
Cum trans medium auleum aduentasse se sciunt scrupulorum sarti
na pedes librant. Ita nautæ prodiderunt pluerē sæpe ex illo casu. La
pillulis harenas non prius reuomunt quam secure sedis suæ fuerint
Concors. cura omnium primo fatigatis adeo ut sique defecerit: con
gruant uniuersæ: Lassatæque sustollant usque dum uires ocio recu
perentur. Nec in terra cura senior excubias nocte diuidunt ut ex sum
mis sit decima quæque. Vigilesque ponduscula digytulis amplectun
tur: quæ si forte exciderint sumnum coarguant. Quod cauendum e
rit clangore indicant. Aetatem in illis prodit color. nigrescunt sene
cture. Venimus ad promontorium Cerascriseon lyzantio oppido
nobile antea ligos dictum: quod a dirachio abest septingentis unde
cim milibus passuum. Tantum enim pater inter adriaticum mare &
propontidem. In cenensi quoque regione non longe flauiopoli Co
lonia bitie oppidum quandam Areatu Regis nunc inuisum & in ac
cessum hyrundinibus & deinceps alitibus aliis quanquam athebas
quod illa mœnia sæpius capta sunt aspernentur subire. Nam inter cæ
teras habere illas quod dam precium inge noscitur quod lapsura nō
petunt culmina & aspernātur peritura quo quomodo testā. Minime
certe adiris auibus impetuntur: nec nunquam præda sunt Vt sacre ci
bos non sumunt residentes sed in aere cipiunt escas & huriunt. Al
ter istmos in Thracia est similibus angustis & pari latitudine arcti
maris Cuius littora urbes utrique secus ostentant propontidis ora
insignit pacti emalanensium Cardiaque quod in cordis facie sita sit
dicta cordia est. Omnis bellespontus stringitur in stadia septem qui
bus ab europa asiaticam plagam uindicat hic quoque urbes due Abi
dos asiæ & Sestos europæ. Deinde contraria inter se promōtoria ma
stusia cherossi: ubi finitur europæ sinus tertius sigeum asiæ in quo tu
mulus est: ut dicunt: cynose me dictus hecubæ sepulchrum: & turris
prothesilari delucro data. finibus thraciæ a septentrionæ hister osten
ditur. ab oriente pontus ac propontis a meridie egeum mare.

De claro insula & mirabilibus quæ in creta sunt: & de cari
sto & delo & diluuiio & coturnicibus.

Nter Tenedū & Chiū est claros insula qua egeus sinus pan-
ditur ab dextra antandrum nauigantibus saxū est. hoc. n. ue-
rius q̄ insula meruit cognominari id quoniā uisentibus pcul-
capre simile creditur: quā grāci egā nuncupant. egeus ab eo sinus di-
ctus est Aphalario corcyre p̄montorio ad nauis effigie. scopulus emi-
net in quā transfigurata Vlixis nauē crediderūt. Cithereā a malea ab
quinq; militibus passuū pphiris ante nomē fuit. De creta insula.

Rotinus est Cretam dicere q̄ absoluerē pronius in quo mari
iaceat ita. n. circūflui illius noīa grāci permiscuerūt: ut dū aliis
alia inferūt pene oblimauerint uniuersā. Quantā possumus ta-
mē in designāda fide operā locabimus: ne quid hereat sub ancipiti In-
ter ortū porrigitur & occasum tractu lōgissimo. Hinc grācia inde cy-
renis ob iacētibus. A septētriōe egeris & suis id est creticis estibus uer-
beratur. Ab ustro libycis undis perfuditur: & egyptiis cōstipata centū
urbibus sicut phibēt qui p̄dige lingua locuti sunt: sed magnis & am-
bitiosis oppidis. Quorū principatus est penes cortinā Cydoneā con-
son. therānas schyliofon dosiades eā a certe nympha hesperidis filia.
Anaximāder a crete rege curetū Cretes seriā prius dictā mox curetū
nomē nonnulli etiā a temperie cæli Macarone xon appellatam p̄dide-
runt prima mari ponit nauibus & sagitis prima litteris iura unxit py-
rhico reptore. Equestres turmas prima docuit lasciuas uertigenes im-
plicare. Ex qua disciplina bellice rei usus cōualuit Sudium muscum
inde cōceptū cum Idei dactili modulos ac crepitu tinnitu aeris dep̄æ-
hensos in uersificū ordine transfulissent. Albet iugis montium dicti
nei & Cadistii: qui ita ex candescunt: ut eminus nauigātes magis pu-
tent nubila prāter cæleros. Ista est qui ante solis ortū solem uidet Var.
in opere quod de littoralibus est etiā suis temporibus affirmat sepul-
chrū iouis ibi uisitatū. Cretes Dianā religiosissime uenerantur: Bri-
tomarrem gentiliter nominantes: quod sermone nostro sonat uirgi-
nem dulcem. Edem numinis prāter q̄ nudus uestigio nullus licito ī-
greditur. Ea edes ostentat manus Dedali: Cortinā annis leneus prā-
terfluit. quo Europam tauridorsō cortini ferūt uestitā Hideni cor ti-
ni & Cadmum collunt Europæ fratrem ita enim memorant. Videtur
hic & occurrit sed die iam uesperatō angustiori se facere uisēdum of-
ferens Gnosii minervam ciuem deam numerant: primumque apud
se fruges satus affirmant: audacter cum Atticis contēdentes. Ager cre-
ticus siluestrium caprarum copiosus ē. ceruo eget. Lupos uulpes alia
q̄ quadrupedum noxiam nusquā educat. Serpes nulla larga uitis ni-
ra solis indulgētia arborarii puentus abūdātes Nam in huiua tātum
insulæ pte repululant cesæ cupressi. herba ibi est quæ alimos dicit ea

admorfa diurnā samē prohibet proinde & hec cretica est Phalangio
aranei genus ē. Si uisum quæras: nulla uis corporis. Si potestātē ictu
um hominē ueneno interficit. Lapis quoq; idem dactylus dicitur in
sulā istius alumnos coloris ferrei: humano pollici similis. A uem no
stua Creta nō habet: & si inuehatur: emoritur. Caristos aquas calētes
habet: quas elopias uocāt Et caristias aues quæ flamas impune inuo
lant. Carbasa etiā quæ inrer ignes ualent. Calthis eadē hōbira ē apud
priscos: ut callidemus auctor est: ere ibi primū reperio. Tytanus in ea
antiquissimē regnasse ostendunt: ritus religionū. Briateo enī rē diui
nā caristii faciūt. sicut egeoni calchidenses. Nā omnis ferme Euboea
tytanū fuit regnum. Cycladas autumāt inde dictas: quia licet spatiis
longioribus a delo proiecte: in orbē tamen circa delū site sunt. Orbē
Cyclon grai ferunt. Chios homeri tumulo catetas antecedit. Memi
nisse hoc loco par est post primū diluuiū Ogygii temporibus nota
tum: cū nomen & amplius mensibus diem cōtinua nox inumbrasset
Delon ante oēs terras radiis solis illuminatam sortitāq; ex eo nomē
q̄ prima reddita foret uisibus. Inrer. Ogygium sane & Deucaliōem
mediū eūū dcc. annis datur. Eadem est & Orthygia quæ clerissima ē
in cycladam numero multifarie traditur. Nūc asteria a cultu Appolli
nis: nūc a uenantiis lagya uel Cinthopirpile etiā: quoniā tabula ibi
& ignis inuenta sunt. In hac primū uisæ coturnices aues quas Orthy
gias graeci uocāt. has. easdē in latone tutela estimāt cōstitutar: sine sem
per apparent: adueniendi habent tēpora estate depulsa. Cū maria tra
nant impetus differunt ex metu spacii longioris uires suas nutriunt
tarditate. Vbi terrā persentiscunt coeunt cateruati: deinde globate
uehementius properant. Quæ festinatio plerunq; exitiū portat nauī
gantibus. Accidit enī in noctibus & uela incidant: ut impulsis sinibus
alueos inuertāt: austro nūq; exeūt. Nā metuūt uim flatus tumidioris
plurimū se aquilonibus credūt: ut corpora pinguiuscula atq; eo tarda
facilius proneat sicior & uehementior spiritus. Orthygiontra dicitur
quæ gregē ducit. Eadē terræ proximantē speculatus rapit. Ac pro
pterea opera est uniuerfis ut sollicitent ducē generis externi per quā
frusterentur prima discrimina. Cibos gratissimos habent semina ue
nenorum. Quam ob causam eas damnauere prudentium mensa. So
lum hoc animal præter hominem morbum patitur comitiale.

De Euboea. Paro. Icaro. Melo. Carphato. Rhodio. Lenno.

Vboea tam modico estu diuidua est a boetie cōtinentiā: ut
e dubitandum sit an numerari inter insulas debeat. Nam late
quam uocāt terræ pōte iungitur: & per fabricam breuissime
machinæ aditur pede ceneo promōtorio uadit in septentrionē duo

bus aliis in meridiem extēditur. Quorum gerestros spectat Atticam Caphareus prominet in hellepōtum Vbi post Ilii excidiū argiuam classē uel mineruæ ira : uel q̄ certior prodit hyſtoria ſyduſ arcturi grauib⁹ affectit caſibus marmore paros nobilis ab delo oppido fre-
quentiſſime prius tamen minoia quā paros dicta. nam ſubacta a Mi-
noe quoad in Creticis manſit legibus Minoiam loquebātur . præter
marmora dat & Sardam lapidem qui marmore quidem præſtat iter
gemmas uero uiliſſimus ducitur Naxon a delo duodeuiginti milia
paſſuum ſeparant. in qua Strongile oppidū. Sed naxos dionyſias quā
naxos peius dicta : uel q̄ hospita libeco patri. uel q̄ fertilitate uitium
uincat cæteras. Sunt præterea cyclades plurimæ: ſed in ſupradictis præ-
cipuum eſt quod memoriæ debeatur. De Strophadibus eſt & Icaros
quæ Icaro mari nomen dedit: hæc inter Sanium & hiconum procur-
rentibus ſaxis inhospita ac nullis ſinibus portuoſa ob inhumana lit-
tora infamis eſt. Vult ergo Varro Icarum certe ibi naufragio interiſſe
& de exitu hominis impoſitum nomen loco. Nam in ſamo nihil no-
bilius q̄ Pythagoras ciuis . Qui mox offenſus ſtatu tyrannico relictā
domo patria a Bruto cōſule qui reges urbe exegit italianī aduectus
ē melos : quam Calimachus Mellanidam dixit omnium inſularum
rotondiſſima eſt iuxta Eoliam. Nam a carputus ipſa eſt a ꝓa carpha-
tium ſinum dicimus. Nunqua ita cælum nubilum: eſt ut in ſole Rho-
dos non ſit. Lemnii uulcanū colunt: ideo in Lēno Metropolis Ephe-
ſia præterea oppidum myrrhina in cuius ſinibus mons athos in ma-
cedoniam umbram iacit. Quod non fruſtra inter miracula notauerūt
cum Athos a Lemno ſex & octogita milibus paſſuum ſeparetur. Eſt
ſane athos ſublimis adeo: ut altior eſt imetur quam unde hymbres ca-
dunt . Quæ opinio eo fidem concepit: q̄ inanis quas in cacuminet ſu-
ſtinet nunquā cineres eluuntur : nec quicquam ex ageribus ſuis per-
dunt. ſed in quo relictī fuerint tumolo permanent : In ſummo oppi-
dum Acroton fuit: in quo dimidio longior quam in aliis terris inco-
lērium æras prorogabatur. Ideo inde homines Macrobios græci no-
ſtri appellauere longeuos.

De quarto Europæ ſinu.

De helleſponto. Propontide. Boſphoro & elephantis.

¶ Vartus Europe ſinus ab Heleſpōto incipit: meotidis hoſtio
terminatur: atq̄ omnis hæc latitudo quæ Europā Aſiāq̄ diui-
dit in ſeptē ſtadiorum anguſtias ſtringitur. Hic eſt helleſpontus. Hac
Xerſes ponte nauibus factō permeauit. Tenuis deinde euripus porri-
gitur ad Aſiæ urbē præiāpū: quā magnus Alexāder potiūdī orbis amo-
re tranſcēdit: & potitus eſt. Inde diſſuſus equore parentiſſimo tuſſus

stringitur in propontidem. Mox in quingentos passus coartatur. Fi
Bosphorus Thracius qua Darius copias traduxit: hæc profunda de
phines plurimos habent: in quibus causæ miraculi multiformes. An
te omnia nihil uelocius habent maria sicut plerūq; salientes transuo
lent uela nauium. Quo coheant cōiuges euagantur. Catulos edunt.
Decimus mēsis maturum facit partum. Lucinam estiuus dies soluit
Vberibus fetus alūt. Teneros in faucibus receptāt. Inualidos aliquā
tis perprosequuntur in tricesimum annum uiuūt: quod exploratum
est in experimentum caudis amputatis. Ora non quo cæteræ belue
loco habent: sed ferme in uentribus. Contra naturam aquatiliū so
li linguas mouent. Aculeate sunt spine dorsi eorum. Cum ira subia
cet inhorrescunt. Cum animi conquiescunt quibusdam receptaculis
operiuntur. Spirare eos in aquis negant: & uitales auras non nisi in
aere supero recipere: pro uoce gemitus est similis humano. Certū ha
bent uocabulum quo accepto uocantes sequuntur. nā proprie symo
nes nominantur. Voces hominum aquilonis flatu celerius aurium.
Contra austro spirante auditus obstruuntur. Mulcentur musica: gau
dent cantibus tibiaturum. Vbi cūq; symphonia est gregibus aduentāt
Diuo Augusto principe in campania delphinem puer fragmētis pa
nis primo illexit: & in tantum consuetudo ualuit: ut alendum se etiā
manibus ipsius crederet. Mox cum profluxisset puerilis audacia itra
spacia eum Lucrini lacus uestitauit. Vnde effectum ut a baiano litto
re equitatem puerum puteolos usq; perueheret. hoc per annos pluri
mos tam diu gestum est: donec assiduo spectaculo desineret miracu
lum esse quod gerebatur. Sed ubi obiit puer sub oculis publicis desi
derio eius mœrore delphin interiit: Pigeret hoc asseuerare ni Mece
natis & fabiani multorumq; præterea esset litteris comprehensum. In
africo mox littore apud Hipponem Diorrhithum delphin ab Hippo
nienensibus pastus tractandum se præbuit: impolitos quoq; frequēter
gestauit: nec populi tantum manibus acta res est. Nam & proconsul
africæ flauianus ipse eum contigit: unguentis etiam delibuit. Quia
odoris nouitate obsopitus aliquantisper pro exanimi iactatus est:
multisq; mēsisbus descuiuit a solita cōuersatiōe. Apud lasum urbē Ba
byloniæ puerum delphinus adamauit. Quem dum post assueta collu
dia recētem impatiētius sequitur harenis inuectus & hæsit. Alexan
der magnus amorem illum numinis fuisse interpretatus p̄fecit puerū
neprui sacerdotio iuxta eādem urbem ut heres sidonius auctor est.
Alium puerum Hermiam nomine per maria similiter insidentem
cum undiosior fluctus necauisset delphin ad terram reuexit: & uelut
saceretetur reatum: penitentiam suam morte mulctauit: nec reuerti

uoluit amplius in profunda. Suppetunt & alia exempla ut Arionem transeamus: cuius exitū annalium comprobauit fides. Ad hæc si quādo lasciuiūt noui fœtus a maioribus dat̃ aduultior gregi custos. Quo magistro eludere impetus incurfantium beluarū adificunt: quanquā ibi præter focas rara belua est plurimus tymnus in pōto: nec alibi pene foetificant. Nusquā enim citius adoleſcunt. Sob̃ aquas dulciores. Illabuntur ueris tempore: intrāt dextero littore: leuo exeunt: hoc in de accidere credunt: quod dextris oculis acutius cernunt q̃ sinistris.

De histro flumine. Fibro pontico & Gemma pontua.

Ister germanicis iugis oritur: effusus monte qui in tauracos
h galliæ aspectat: Sexaginta amnes in se recipit: omnes ferme
nauigabiles. Septem hostiis pōtum influit. Quorum primū
peuce. Secundum naracustoma. Tertium caloſtoma. Quartum pseu
doſtoma. Nam Baryostoma ac deinde Spireostoma quintum uideli
cet & sextum lāguidiora sunt cæteris. Septimum uero pigrum ac pa
lustris specie nō habet quod anni comparetur. Priora quattuor adeo
magna sunt: ut per longitudinem quadraginta milium passuum nō
miscantur equori dulcemq; haustum incorrupto detinent sapore.
Per uniuersum pontum fiber plurimus: quem alio uocabulo dicunt
castorei. Lintris similis est: animal morſu potentissimum adeo: ut cū
homine inuadit conuentum dentium non prius laxet q̃ concrepauit
se perſenſerit ossa fracta. Testiculi eius appetūt in usum medelarū:
iccirco cum urgeri se intelligit: ne captus proſit ipe geminos suos de
uorat. Mittit pōtus: & gemmas quas a patria ponticas dicimus gene
re diuerſo. Quippe alie aureas. Alie sanguineas habent stillas: & hæ
quidem inter sacras habentur. Namq; ostentationi potius q̃ uſui dili
gūtur. Non guttis asperſe sunt: sed longis colox ductibus liniuntur.

De hippani amne & exampeo fonte.

Mnis hippanus oritur inter auchetas Scythicorum amnium
a princeps: purus & haustu saluberrimus usq; dum calipdum
terminis inferatur. Vbi fons exāpeus infamis est amara sca
turigine. Qui exampeus liquido admixtus fluori amnem uitio ſuo
territ: adeo ut diſſimilis ſibi in maria cōdatur. Ita inter gentium opi
niones fama de Hippane diſcordat: qui in principiis eum norūt: præ
dicant: qui in fine experti sunt: non iniuria excreantur.

De Boristene amne & Scythiis & naturæ canum &
Smaragdo lapide & cristallo.

Pud neuros nascit̃ Boristhenes flumē i quo piſces egregii ſa
a poris & qbus ossa nulla sunt nec aliud quā Cartilages tener
rimæ. Verū Neutritur accepimus: æſtatis temporibus i lupos

transfigurantur. Deinde exacto spacio quod huic sorti attributum est: in
pristinam faciem reuertuntur. Populis istis deus Mars est: pro simula
chris enses colunt homines uictimas habet: ossibus adolent ignes fo
corum. Gelonii ad hos proxinant. De hostium curibus & sibi indumē
ta faciunt: & equis suis tegmina. Geloniis Agathyrsi collimitantur ce
ruleo picti colore fucatis in ceruleum crinibus: nec hoc sine differentia
nam quāto quis altero præstat: tanto propensiore nota tingitur: ut sit
inditium humilitatis minus pingi. Post Antropophagi quibus exe
crandi sibi sunt humana uiscera. Quem morē imple gentis adiacentiū
terrarū prodit tristissima solitudo: quos ob nefariū ritum finitime na
tiones metu profuge reliquerūt: & ea causa est quod usq; ad mare quod
thybim uocant per longitudinē eius ore, quæ estiuo orienti obiacet si
ne homine terra sit: & inmensa deserta quoad perueniatur ad feres
chalibes & Dace in parte Asiatycae scythiæ crudelitate ab inmanissi
mis nihil discrepāt. At albani in mora agentes qui posteros se lasonis
credi uolunt albo crine nascuntur: canitiem habet auspicium capillo
rum. Ergo capris color genti nomen dedit. Glauca oculis inest pupilla
ideo nocte plusquam die cernunt. Apud hos populos nati canes feris
omnibus obiciuntur strangunt tauros: leones perimunt: detinet quic
quid obiectum est. Quibus ex causis meruerunt etiā animalibus tradi.
Legimus petenti indiā Alexandro rege Albaniae duos missos: Quo
rum alter sues sibi & uros oblatos usq; adeo spreuit: ut offensus de ge
neri præda ignauo similis diu accubaret. quē per ignorantia uelut in
ertē Alexander extingui imparauit. Alter uero monitu eorum qui do
num profecuti erāt leonē missum necauit. Mox uiso elephanto notabi
liter exultans beluam primo fatigauit: Deinde cum summo spectantiū
horrore terræ afflixit. hoc genus canum crescit ad formā amplissimam
terrificis latratibus ultra leonum rugitus insonans: hæc sunt de cani
bus albanis: reliqua communia uniuerfis. Dominos equaliter canes
omnes diligunt: sicut exemplis palam factum est. In epiro deniq; do
mini percussorem in cœtu agnitum latratu canis prodidit. In solitio i
terfecto canis ipsius aspernatus cibum media obiit. Lysmachi regis
canis flammis se inecit accenso domini rogo: & pariter igni absumptus
est. Garamantum regem ducēti canes ab exilio reduxerunt proeliati
aduersus resistētes. Colophonii & castabalenses canibus in bella pro
ductis primas acies instruebant Appio Iunio: Publico Sicinio cōsuli
bus damnatum dominū canis cum abigi nō posset comitatus in car
cerem mox percussus ululatu persecutus est. Cūq; ex miseratione
populi Romani potestas ei cibi fieret ad os defuncti escam tulit. Ulti
mo delectum in thyberim cadauer adnans sustentare conatus est. Ca

nes soli nomina sua recognoscunt: itinerum meminerunt. Indi coitus tempore in saltibus canes foeminas religant: cum his tygres coeant. Quarum ex primis coceptibus ob nimiam feritatem inutiles partus iudicant: itidem secundos ter: ios educant. Egyptii canes e nilo nunquam nisi currentes lambunt: dum a corcodillis insidias cauent. Inter Antropophagos in asiatica parte numerantur Essedones: qui & ipsi nefandis polluantur inter se cibus. Essedonum mos est paratum funera cantibus prosequi: & proximorum corrogatis ceribus cadauer ipsa dentibus laniare: pecudumq; carnibus mixta dapes facere: caput etiam assa auro incincta in poculorum tradere minuerunt. Scythotauri pro hostiis cedunt aduenas. Homades pabula sequuntur. Georgii in europa siti agros exercent. Asiate perinde in europa siti neque mirantur aliena: neque sua diligunt. Sararche usu auri & argenti damnato in eternum se a publica auaritia abdicauerunt. Scytharum interius habitantium asperior ritus est. Specus incolunt: pocula non ut Essedones: sed de inimicorum capitibus moliantur. Amant proelia interemptorum cruorem ex uulneribus ipsis bibunt. Numero cedium honor crescit: quarum expertem esse apud eos prophatum est. haustu mutui sanguinis foedus sanciant. non suo tantum more: sed medorum quoque usurpata disciplina. Bello denique quod gestum est olympiade nona & quadregesima: anno post illum captum sexcentesimo quarto inter Aduatem Lidum & Astiagem medii regem hoc pacto firmata sunt iura pacis. Colchorum urbem discoriadem amphitus & Circius Aurige castoris & pollucis condiderunt: a quibus hemocorum gens exorta est. Ultra sauromatas in Asia sitos qui Mitridatis latebram prodiderunt: & qui originem medis dederunt: confines sunt thalii his nationibus quas ab oriente contingunt caspii maris fauces. Quae fauces mirum immodum uacuantur himbribus crescunt estibus Hemocorum motes. Araxen moscorum phasindem gignunt. Sed Araxes breuib; iteruallis ab Eufra: is ortu caput tollit: ac deinde in Caspium fertur mare. Arina spi circa gessoliton positi uniuersa gens est. Ultra hos & ripheum iugum regio est: assiduus obsessa nouibus: quam pterophoro dicunt. Quippe casus continuarum pruinarum quiddam ibi exprimit simile penarum. Damnata pars mundi & a rerum natura in nube eterne caliginismersa: ipsiq; prorsus aquiloni coceptaculis rigetissima. Sola terrarum non mouit uices temporum: nec de caelo aliud accipit q; hyemem sempiternam. In asiatica scythica terre sunt locupletes inhabitabiles tamen. nam cum auro & gemmis affluant griphes tenent uniuersa alites ferocissime & ultra omnem rabiem seuentes. Quorum immanitatem obsistente aduenis accessus diffi-

cilis: ac rarus est. Quippe uisos diserpunt uelut geniti ad plectendā
 auaritiæ temeritatem. At in aspiciū his dimicant: ut intercipient
 lapides: quorum non aspernabimur persequi qualitates. Smaragdis
 hic locus patria est: quibus tertiam inter lapides dignitatem Theophrastus
 dedit. Nam licet sint & Egyptii & calcedonii & medici & la-
 conici: præcipuus honor est scythicis. Nihil his iucundius: nihil uti-
 lius uidet oculi. In primis uirent ultra aquaticum gramen: ultra ami-
 cas herbas. Deinde obtutus fatigatos coloris rescium leuitate. Nam
 uisus quos alterius gēma fulgor retuderit smaragdi recreant & ex-
 ciunt. Nec aliā ob causam placuit ut non sculperentur ne offensum
 decus imaginum lacunis corrumpentur. quamquam qui uersus ē
 difficulter uulneretur. probantur hoc pacto si aspectus transmutatur
 Sed cum globosi sunt proxima sibi inficiūt aere repercusso: aut cum
 concaui sunt inspectantium facies æmulentur si neq; umbra neque
 lucernis neque soli mutantur. Optimos tamen sortiuntur situs qui
 bus planities resupina est & extenta. Inueniuntur ethesis flatibus.
 Tunc enim detesto solo facillime internitent. Nam ethesis plurimū
 harenas mouent. Alii minus nobiles in commissuris saxorum uel in
 metallis ætaris apparent quos calcosmaragdos nuncupant: Vitiosi
 eorum intrinsecus quasdam sordes habent uel plumbo uel capilla-
 mentis uel etiam sali similes. Lauantur austerolmero: sed unidi pro-
 ciunt oleo quamuis natura imbuantur. Et cyanus lapis a scythia est
 optimus si ceculio coruscabit: cuius gnari in marem & sceminam ge-
 nus diuidunt. Fœminis nitor purus ē. Mares punctulis ad gratiam
 interlucentibus & auracilis puluisculus uariat. Istic est & cristallus:
 quem licet pars maior europæ & particula asiæ subministrat præcio-
 sissimum tamen scythia edit. Multus ad pocula destinatur nam fert
 calorem præcipue quamlibet nihil aliud quam frigidum pati possit
 sex angulus inuenitur. Qui eligunt purissimum captant. ne quid rus-
 sum neue nubilum uel spumis obscurum arceat perspicuitatem. Tūc
 ne duricia iusto propensior obnoxium fragilitati magis faciat. Pu-
 tant glaciem coire & in cristallum corporari sed frustra. Nam si ita so-
 ret nec alabanda asiæ nec cyprus insula hanc materiam procrearent:
 quibus regionibus citatissimis calor est. Liuius Angusti ad pondus
 quingentum quinquaginta librarum inter capitolina dona cristall-
 um dedicauit.

De hyperboreis.

A bula erat de hyperboreis & rumor irritus si q̄ illinc ad nos
 usq; fluxerūt temere foret credita: Sed cū probatissimi aucto-

res & satis uero idonei sententias pares faciant: nullus falsum reformidet quod de hyperboreis loquimur. Incolūt prone pterophoron quem ultra aquilonem accepimus iacere gens beatissima. Tam asiæ quidam magis quam europæ dederunt. Alii statuunt mediam inter utrūq; solem antipodum occidētem & nostrum nascentem. Quod aspernatur ratio tam uasto mari duos orbes interfluente. Sunt igitur in europa apud quos mundi cardines esse credunt. & extremos syderum ambitus semestrem lucem aduersum tātum una die solem: quā q̄ existant qui purāt nō quotidie ibi solem ut nobis sed uernali æqui noctio exoriri autumali occidere. Ita sex mensibus infinitum diem sex aliis continuam esse noctem. De cælo magnam clamētiam auræ spirant salubriter nihil noxi flatus habent. Domus sunt nemora uel luci. Indiem uictum arbores sibi ministrant. Discordiam nesciūt. Aegritudine non inquietantur. Ad innocentiam omnibus æquale uotum. Mortem accersunt: & uoluntatio interitu castigāt obeundi celeritatem. Quos saties tenet uitæ epulati delibutiq; de rupe nota præcipitem casum in mare profundum destinant. Hoc sepulturæ genus optimū arbitrantur. Aiunt etiam solitos per uirgines probatissimas primitias frugum Apollini delio missitare. Verum hæc quoniam perfidia hospitium non illibata reuenissent deuotionis q̄ peregre prosequabantur pontificium mox intra fines suos receperunt.

De arympheis tygridibus pantheris parthis.
Ltera in asia gens est ad initium orientis æstiu: ubi desicium & i
a pheorū montium iuga hyperboreis similes: quos dicunt arym
pheos. Ex ipsi arbustorum frondibus gaudent. Bacchas edūt
iuxta viros ac fœminas tedit crinium. Itaq; uterq; sexus comas tondet.
Amant quietem: non amant lædere. Sacri habentur: attrectariq; eos
etiam a ferocissimis nationibus nefas ducitur. Quicunq; periculum
a suis metuit: si ad arympheos transfugerit tutus est uelut a stylo tega
tur. Ultra hos cimerii & gens amazonum porrecta ad caspium mare:
quod dilapsa per asiaticæ plagæ terga scythicum irrumpit oceanū
sed magnis deinde spatiis intercedentibus hostia oxi fluminis hyrcani habent. Gens siluis aspera: copiosa immanibus feris: feraq; tygridibus. Quod bestiarū genus insigne maculis notæ: & pernitas inmemorabile reddiderunt: fuluo nitent: hoc fuluum nigrantibus segmetis nitet undatum uarietate apprime decet pedum motus nescio uelocitas an pernicatia magis adiunget. Nihil tam longum est: quod non breui penetrēt: nihil adeo antecedit quod non illico assequatur. ac maxime potētia earū probatur cū maternis curis incitatur: cū catulorum insistant raptoribus: Succedat sibi equites licet: & astu quāta libet fu-

ga moliri prædam uelint nisi in præsidio maria fuerint frustra est au-
sum omne. Notantur frequentissime si quando latrones suos aspor-
tatis catulis renaniganres uident. In littore irritata rabie sedare præci-
pites uelut propriam tarditatem uoluntaria castigantes ruina quam
quam deserto uniuerso uix unus queat subtrahi panthere quoque
numerosæ sunt in hyrcania minutis orbiculis superpicte ita ut ocula-
tis ex fuluo circulis uel cerulea uel alba distinguatur tergi supelles:
Tradunt odore earum & in contemplatione armenta mire affici atq;
ubi eas presentiscant properato cõuenire: nec terreri nisi sola oris tor-
uitate. Quam obcausam panthere absconditis capitibus quæ corpo-
ris reliqua sunt spectanda præbent. ut pecuarios greges stupidos in-
obutu populentur secura uastatione. Sed hircani ut hominibus in-
tentatum nihil. est frequentius eas ueneno q̃ ferro necant. A conito
carnes illinunt: atq; ita per compita spargunt semitarum. Quas ubi efæ
sunt fauces earum sagina obsidentur. Ideo gramini nomen pardali-
cem dederunt. Sed pantheræ aduersus hoc uirus excrementa huma-
na deuorant: & sua pre ingenio pestem resistunt. Lenta illis uiuacitas
adeo ut eiectionis interreneis mortem diu differant. In his siluestribus
& pardi sunt secundum a pantheris genus noti satis: nec latius exe-
quendi. Quorum adulterinis coitibus degeberantur partus leæna-
rum & leones quidem procreantur: sed ignobiles.

Vnde maria mediterranea oriuntur.

q Voniam in ponticis rebus sumus. non erit omittendum un-
de mediterranea maria cuput tollant. Existimant enim qui-
dam sinus istos gaditão freto nasci. Nec aliam esse originem
q̃ inundationem æstuantis oceani: Cuius spiritu peruagâte apud ali-
quot mediterranea littora sicut in italiæ parte fieri accessus uel re-
fusus. Qui contrarium sentiunt omnem illum fluorem arunt a ponticis
faucibus inundare: idque fulciunt argumento non inani: q̃ æstus e
ponto proflus nunquam reciprocetur.

De insulis scythicis & oceano septentrionali: & spatiis inter scythas
& indos formis hominum ceruis tragelaphys.

i Nsula apolloniorum. lxxx. mili. passuum abest a bosphoro
thratio citra hystrium sita. Ex qua. M. Lucullus Apollinem no-
bis capitulinũ extulit. Ante botisthenem Achillis insula est cū æde sa-
cra: quã ædem nulla ingredit ales: & quæ forte aduolauerit raptim
fuga properat. Oceanum septentrionalem ex ea parte qua appanisso
amne scythiace alluitur. Hecateus amalchium appellat. quod gêtis il-
lius lingua significat congelatũ mare. Philemon a cimbris ad pmon-
torium rubeas mourim marusã dicit uocari: hoc est mare mortuum.

Ultra rubeas quicquid est cronium nominat mare. Mare autem caspi-
um ex altero ponti latere ultra massagetis appalleos scythas esse in
asiatica plaga dulce haustu sicut Alexandro magno probatum est Mox
que Pompeio magno qui bello mitridatico sicut commilito eius Var-
ro tradit ipsis haustibus periclitari fidem uoluit. Id euenire produnt
e numero fluminum quorum tanta copia ibi confluit ut naturam
maris uertant. Non omiserim quod per idem tempus eidem magno
lccuit ex india diebus octo a bactris usque dalerion flumen quod in-
fluit oxum amem peruenire. De inde mare caspium: Inde per caspi-
um ad cyri amnis penetrare fluentum; qui hiberiæ & armenia fines
interluit. Itaque a cyro diebus non amplius quinque itinere tereno
subuectis nauibus ad alueum fasidis petendit. per cuius excursus in
pontum usque uenientes indiam liquido probatum est inuchi pos-
se. Auctor est Xenophon Lampacenius a littore scytharum insulam
albaciam petentibus triduo nauigari eius magnitudinem immensam
& pene similem continenti. Nec longe ocenas separari: quas qui habi-
tant uiuunt ouis autum marinarum & auenis uulgo nascentibus per
inde alias prope constitutas aequae insulas quarum hippopodas indi-
genæ humana usque ad uestigium forma in equinos dedes desinunt.
Esse insulas & phanessorum gentem quorum aures in estusam adeo
magnitudinem dilatentur, ut reliqua uisum illis contegant. Nec ad-
miniculum aliud sit quam ut membra membranis aurium uestiant.
Antequam digrediamur ab scythia religio est non praterite quæ nam
peculiare ibi sunt feriæ scythicæ. Cerui plurimi in hac terra: igitur
ceruos persequemur: Mares generis huiusce cum statutum tempus
uenerem incitauit sauiunt rabie libidinis efferati. Foemine licet pri-
us conseruantur: non concipiunt ante arcturi sydus. Nec qualibet partus
suos educant teneros studiose occulunt: & abscondi os inter profun-
da fruticū uel hærbarum pedum uerberare castigant ad latendū Cum
maturuerunt ad fugam robur: exercito docet. cursus: & assuescunt sa-
lire per abrupta. Acceptis canum latratibus secundum uentos auias di-
rigunt ut odor cum ipsis recedat. Mirantur sibilum fistularum: rectis
auribus acutissime audiunt: summissis nihil. Stupent omnia: propterea
facilibus obuios se præbent sagittantibus. Si maria tranant non aspectu
petunt littora sed olfactu. Infirmos ponunt in ultimo: & lassorum ca-
pita clunibus per uices sustinent. E cornibus quod dextrum fuerit effica-
cius est ad medelam. Si fugare angues gestias: utum uelis ruras Quæ
ustrina præterea nidore uitium appetit ac detegit: si cui inest morbus
comitialis, pro ætate ramulos augent. Id incrementū in sex annos per-
seuerat. Deinceps numerosiora non possunt fieri cornua: possunt cras

flora. Quæ quidem castratis nunq̃ crescunt nec tamē decidunt. Den-
tes indicant senectutem cum aut pauci inueniuntur aut nulli serpen-
tes hauriunt: & spiritum narium extrahūt de lateribus cauernarum Di-
ptam ipsi prodiderunt: dum eo pasci excutunt accepta tela. Har-
bam quoq̃ quā cinarem uocant contra noxia edunt gramina. Aduer-
sus uenena mirificum est hinnuli corculum occisi in matris suæ ute-
ro. Patuit eos nunquam febrescere. Quam ob causam confecta ex me-
dullis eorum unguenta sedant calores hominum languentium. Le-
gimus plurimos matutinis diebus ceruinam carnem degustare soli-
tos sine febribus longæuos fuisse. quod demum proderit si uno uul-
nere fuerint interempti: Ad dignoscendam uiuacitatem Alexander
magnus torques plurimis ceruis innexuit. Qui post annum centesi-
mum capti: necdum sentii inditium præferebant. Eadem pene specie
sunt quos tragelaphos dicunt. Sed non alibi quam circa fasidem appa-
rent tantūq̃ illi uillosos habent artos & mēta promissis hirta barbis.

De germania & eius fontibus de uris & alce & succi-
no & ceraunio albo.

Fons succinus ipse ingens nec ripheis minor collibus initium
germaniae facit. Hunc ingynones tenēt: a quibus primis post
scythas nomē germanicum confurgit. Diues uirorum terra frequēs
populis namerosis & immanibus. Extenditur inter hyrcinium saltū
& rupes sarmatarum. Vbi incipit danubio: ubi desinit rheno perfun-
ditur. De internis eius partibus albaguthalus insula amnes altissimi
præcipitantur in oceanum. Saltus hyrcincus amnes gignit: quarū pē-
næ per obscurum emicant & interlicent: quīs obtenta nox denset te-
nebras. Vnde homines loci illius plerūq̃ nocturnos excursus sic desti-
nant ut illis utantur ad præsidium itineris dirigendi: præiactiq̃ per
opaca callium pennis rationem uiæ mōderantur inditio plumarum
refulgentiū. In hoc tractu sane & in omni septētrionis plaga uisontes
frequentissimi: qui boues feris similes setosi colla: iubis horridi. Vlt-
ra tauros pernitate uigentes capti assuescere manu nequeunt. Sunt
& uri: quos imperitum uulgus uocat bubalos. cum bubali pene ad
ceruiam faciem in africa procreētur. Istitis porro quos uiros dicimus
taurina cornua in tantum modum protenduntur ut dempta ob infi-
gnem capatitatem inter regias mensas potuum gerula fiant. Est & al-
ces multis comparāda: adeo propenso labro superiore ut nisi recedens
in posteriora uestigia pasci non queat. Gangauia insula e regione ger-
maniae mittit animal quale alces: sed cuius suffragines ut elephantis
flecti nequeunt: propterea nō cubat cum dormiendū est. Tamen som-
nolentam arbor sustinet quæ prope casura secatur. Ut fera dum assu-

etis fulcimentis innititur faciat ruinam. Ita capitur. Alloquin difficile est eam manu capi. Nam in illo rigore poplitum incomprehensibili fuga pollet. De germanicis insulis Gangauia maxima est. Sed nihil in ea magnum præter ipsam. Nam Glesaria dat cristalum. Dat & succinum. Quia succinum Germani gentilitèr uocant glesum. Qualitas materiæ istius summam antea. Germanico autem Cæsare omnes germanie oras scrutante comperta arbor est pinei generis: Cuius mediale autumnì tempore succino lachrymat. Succum esse arboris de significatione nominis capessas pinnam uero unde sit genitum si uiseris ipsius succi odor indicabit precium opere est ire longius ne padanæ silue credantur lapidem fleuisse hanc speciem illyricum barbari intulerunt. Quæ cum per panonica commercia usu ad trāspadanos homines foret delata. Quod ibi primum nostri uiderāt. Ibi etiam natam putauerunt. Munere Neronis principis apparatus omnis absq; succino in ornatus est: nec difficulter cum per idem tempus tredecim milia librarum rex germāiæ dono ei miserit. Rude primum nascitur & corticosum: Deinde incoctum ad ipa latentis suis expolitur ad quæ uidemus nitorem pro facie habet nomen amelleum dicitur & salernum utrumque de similitudine aut uini aut utique mellis. In aperto est q; rapiat folia: q; trahat paleas: q; uero medeatur multis uitalum incommodis medetium docuit disciplina. Et india habet succium: sed germania plurimum optimumque quoniam ad insulam glesariā reperitur: ut iā superius dictū. nā in germaniæ continentibus gallica: reperit quam gemmam arabicis anteponunt. Vincit. n. gratiam Arabes quidem dicunt eam non alibi reperiri quam in nidis auium quā melancorieos uocant. Quod nullus recipit: cum apud germaniæ populos quanuis rara in saxis tantum appareat. Honore: & precio ad smaragdos uiret pallidum nihil iucundius aurum decet. Cerauniorū porro genera diuersa sunt. Germanicum candidum est splendet tamen ceruleo: & si sub diuo habeas fulgorem rapit syderum.

De gallis mesia & oleo medico:

Alliæ inter rhenum & pireneum item inter oceanum & montes gebennam ac liren porrigitur foelices præpinguibus glebis accommodè prouentibus fructuariis plerq; consistæ uitis & arbutis. Omnia ad usum animatium foetu beatissima. Riguar aquis fluminum & fontium. Sed fontaneis interdū sacris ac uaporatibus. Infamantur ueneni periculo ritu incolarū qui ut aiūt ueri. n. periculū nō ad me recipio de testabili sacrorū ritu nō ad honore: sed potius ad iniuriā religiōis humanis litāt hostiis. Ex isto sinu quoquo orbis uelis exeat in hispāias & in italiā terra mariq; in africā mari tantū.

Si thracia sit petenda excipit ager creticus optimus fungibus & ferax
brigantino lacu nobilis. Inde noricus frigidus & partius fructuosus q̃
subducitur a iugis alpiū admodum latus. De hinc pannonia uito for
ti & solo plano lata atq̃ uber. Drauo sauo inclitis annibus circūstua.
Mox mesia: quas maiores nostri iure Cereris horrenum nominabāt.
In quarū parte quæ pontica est apparet hærbæ: qua cū inficitur oleum
quod uocant medicū. Hoc ad incendiū excitatū si obruere qua gesti
as ardet magis nec alio sopitur quam iactu pulueris.

De britania & insulis gallici oceani.

Inis erat orbis ora gallici littoris nisi britania insula qualibet
f amplitudine nomē pene orbis alterius mereretur. ostingētis
n. & amplius milibus passuū longa porrigitur ita: ut eam in
calidonicum usq̃ angulum metiamur. In quo recessu Vlyxem calido
niæ appusum manifestat ara græcis litteris scripta notum multis insu
lis nec ignobilibus circūdatur. Quarū hibernia ei p̃ximat magnitudi
ne inhumana est ritu incolarū aspero. Alias ita pabulosa ut pecuaria
ibi nisi interdū æstate a pastibus arceantur in periculū agat facies: illic
nullus anguis: Auis rara: Gens inhospita & bellicosa: Sanguinem iter
emportorū hausto prius uictores uultus suos obliuūt: Fas atque nefas
eodē animo ducūt. Puerpera si quādo marem edidit primos cibos gla
dio imponit mariti inque eo paruuli summo mucrōe auspiciū alimē
torum ueliter infert: & gentilibus uoris optat nō aliter qui in bello &
inter arma mortem oppetat. Qui student cultu: dentibus marinanti
um beluarum insigniunt ensium capulos. Cā dicant enim ad eburne
am claritatem. Nam præcipua uiris gloria est in tæla. Apis nusquam
aduectum inde puluerem seu lappillos si quis sparserit inter aluearia
ex anima fauos deferūt. Mate quod inter hanc & britaniā interluit
undosum inquietūque toto in anno. Nō nisi æstiuis pauculis diebus
est nauigabile. Nauigant autem uimineis alueis: quos circundant am
bitione tergorum bubulorum. Quāroq̃que tempore cursus tenebit
nauigātes cfois astinent: fieri latitudinem incertum uiginti milia pas
suum diffundi. Qui fidem ad uerū rationati sunt æstimant. Syllu
ram quoque insulam ab ora quam gens britania dum nūc tenēt tur
bidum fretum distinguit. Cuius homines etiam nūc custodiūt mo
rem uetustum nundinas ac nūmū refutant: Dant res & accipiūt. Mur
tationibus necessaria potius q̃ precii parant. Deos percolūt. Scientiā
futurorum pariter uiri ac foeminae ostentant. Attanatis insula alluitur
freto gallico a britaniæ continente æstu. xio tenui separata frumenta
riis campis foelix & gleba uberi. Nec tantum sibi soli: uerum & alijs
salubris locis. Nam cū ipsa nullo serpat angue asportata inde terra

quoquo gentium Inueſta ſit angues necat. Multæ & aliæ circum bri-
taniã inſule e quibus thile ultima. In qua eſt iuo ſolſtitio. ſole de can-
cri ſydere faciente tranſitum nox pene nulla. Brumali ſolſtitio perin-
de nullus dies. Ultra thilem accepimus pigrum eſſe & cõcretum ma-
re. Nullus ut ortus iuratus ſit occaſui. A call donie promontorio thi-
lẽ petentibus bidui nauigatio eſt. Inde excipiunt ebrides inſulæ quin-
q; numero: quarum incolæ neſciunt fruges piſcibus tantum & lacte
uiuunt. Rex unus eſt uniuerſis. Nam quotquot ſunt omnes anguſta
interluuie diuiduntur. Rex nihil ſuum habet: omnia uniuerſorum.
Ad æquitatem certis legibus ſtringitur. A cne auaritia diuerſat auero
diſcit paupertate iuſtitiam: ut pote cui nihil ſit rei familiaris. Verum a-
litur e publico Nulla illi datur ſcœmina propria: ſed per uiciſſitudines
in quancunq; commotus ſit uſurariam ſummit. Vnde ei nec uotum
nec ſpes. cõceditur liberorum. Secundam & cõtinenti ſtationem euu-
tibus orcaſes præbent. Sed orcaſes ab ebudibus porro ſunt ſeptem
dietum totidemq; noctum curſu. Numero tres uacant homine non
habent ſiluas tantum uinceis hærbis in horreſcunt cætera earum un-
de harenæ & turpes tenent. Ab arcadibus thilen uſq; quinq; dierum
ac noctium nauigatio eſt. Sdd thile larga & diutina: pynoma copioſa
eſt. Qui illic habitant principio ueris inter pecudes pabulis uiuunt de
inde lacte in hyeme conſpergunt arborum fructus. Vtuntur ſcœminis
uulgo. Certum matrimonium nullus. Circuitus britaniæ quadrigies
ccties ſeptuaginta quinq; milia paſſuum ſunt. In quo ſpacio magna
ibi & multa flumina ſunt. Fontes calidi: opiparo exculpii apparatus
ad uſus mortalium. Quibus fontibus præſul eſt mineruæ numen in
cuius æde perpetui ignes nunquã caſceſcunt in fauillas: ſed ubi ignis
tabuit nertitur globos ſaxeos. Præterea ut taceã metallorum largam
uariamq; copiam quibus britaniæ ſolũ undiq; generum pollet uenis
locupletibus. Gagates hic plurimus optimuſq; lapis. Si decorẽ requi-
ras nigro gemmeus. Si qualitatem: nullus fere ponderis. Si naturam
aqua ardet. oleo reſtinguntur. Si potẽ ſtatẽ: attritu calefactus applicita
detinet æque ut ſuccinũ. Regionẽ partim tenent barbari: quibus per
artifices plagarũ figuras iã inde a pueris uariæ animaliũ effigies incor-
porantur: inſcriptisq; uiſceribus hominis incremento figmẽtis no-
tæ creſcũt. Neque quicquam magnæ patientiæ loco nationes fere du-
cunt q̃ ut per memores cicatrices plurimum ſuci artus bibant.

De hispania gaditano ſteto mediterraneo mari & oceano.

E uerſus ad continentem res hispanienſes uocant. Terrarum
plaga comparanda: optimis nullis poſt habenda frugum co-
pia ſiue ſoli ubere: ſiue uincarum prouentus reſpicere ſiue ar

borarios uelis. Omnium materia affluit quæcunque aut precio cara est: aut usu necessaria. Argentum uel aurum si requiras habet. Ferrariis nunquam deficit: nec cedit uiribus: uincit olea: diuidua est prouinciis tribus. Secundo punico bello nostro facta: & nil in ea ociosum nihil sterile. Quicquid cuiuscunque modi negat messes: uiget pabulis etiam quæ arida sunt ac sterilia. Rudentum materiem nauticis subministrant. Non coquunt ibi sales sed effodiunt. Depurgant in minimum in telas pulueris fucant uellera ut ad ruborem merum deputet Cocci uenenum. In Lusitania promontorium est quod artabrum alii: alii olisiponense dicunt. Hoc cælum terras & maria distinguit Hispaniæ latus finit cælum & maria hoc modo diuidit quæ a circuitu eius incipiunt oceanus gallicus & fons septentrionalis oceano atlatico & oceanu terminatis. Ibi oppidum olisipone ab ulyxe conditum. Ibi tagus flumen. Tagum ob harenas aurifetas cæteris amnibus prætulerunt. In proximis olisiponis æque lasciuunt mira fecunditate. Nam spirante fauonio uento concipiunt: & sitientes uiros aurarum spiritu maritantur. Hiberus amnis toti hispaniæ numen dedit. Betis provinciæ uterque nobilis. Carthaginem apud hiberos quæ mox colonia facta est poeni condiderunt. Taraconem Scipiones: ideo est caput prouinciæ tarraconensis. Lusitanum littus pollet gemma cæraunio plurimum quod etiam indicis præferunt. Huius cæraunii color est Epiropo qualitas igni probatur. Quem si sine detrimento sui perferat aduersus uim fulguris creditur opitulari. Garsiterides insule spectant ad uersum celtiberiæ latus: plumbi fertiles. Et tres fortunatæ: e quibus solum uocabulum signandum fuit. Ebusus e balearibus quæ a diâ abest septingenta stadia serpentem non habet: utpote cuius terra serpentes fuget. Colubraria quæ sucronem uersus est feta est anguibus hoc choris regnû baleares fuerunt usque ad euerfionem phrygû cuniculis animalibus quodam copiosæ. In capite beticæ ubi extremus est notiorbis terminus insula a cõtinenti septingentis pedibus sepatur. Quæ tyrii a rubro profecti mari erithream: poeni lingua sua gadir septem nominauerunt. In hac Gerionem auum agitauiſſe plurimis monumētis probatur. Tametsi quidā putent Herculem boues ex alia insula adduxisse quæ lusitaniam contueretur. Sed gaditanum freum a gadibus dictū: at lantiscus æstus in nostrum mare discudio orbis immittit. Nā oceanus quem græci sic nominant a celeritate ab occasu solis irrūpens leuo latere europam radit. A fricam dextro. Scissisq; calpe & ab innamōtibus quos dicunt colūnas Herculis inter mauros funditur & hispaniā. Ac fixo isti cuius. xy. milia passuum efficit longitudo: latitudo

nix septem. Quodam hostio aperit limen interni æquoris mixtus me-
diterraneis sinibus quos ad usque orientem propellit horum qui his
pâas profundit hipericus ferrus & balearicus: qui narbonensem pro-
uinciam gallicus. Mox ligusticus: ab eo ad siciliam thuscus: quæ græci
ionium uel tyrrhenum: tali inferum uocant. A sicilia certâ usque sicu-
lus: Inde creticus qui in pamphiliam & ægyptium protenditur mare.
Quæ aquarum moles torto in septentrionem prius latere anfractibus
magnis iuxta græcias & illyricum per hellepontû in angustias strin-
gitur propontidis quæ propontidis europam asiamq; discriminans
ad meotidem peruenit. Causas nominum nō uniformis dedit ratio.
A iaticum & phœnicum a provinciis dictum ab isulis capatium æge-
um baleari cum cyprum. A gentibus ausonium. dalmaticum: ligusti-
cum: thuscum. Ab oppidis adriaticum: argolicum: corinthium: tyrû
A castibus hominum mirticum uel hellepōricum. A memoria regis
ionium. A bouis transitu: uel angustis etiam meatibus bouum perui-
is bophorus. A moribus accolarum euxinus axinus antea appellatus
Ab ordine fluenti propontis. Aegyptium pelagus asiæ datur. gallicū
europæ: africanum libyæ: his: ut quæq; proxima sunt uenerūt in partes
partium: hæc in gremiis terrarum. Oras autem extremas oceanus am-
plectitur qui a littoribus suis arabicus persicus idicus eos syricus hyr-
canus caspius scythicus germanicus gallicus atlanticus libycus ægyp-
tius dicitur. Cuius accessus incrementa circa littora indiæ uehemen-
tissime proruant: maximosq; ibi exitus faciunt. Siue q; suspensus alti-
us subfolatur ut coloris: seu q; in ea parte orbis & fontium & flumini-
um copia sit effusior. Dubitatur etiā nunc quibus ex causis intumes-
cat oceanus: uel quatenus cum superfluis sibi fuerit: rursus in se resi-
dat. Nec in obscuro est plura pro ingeniis differentium potius quam
pro ueritatis fide expressa. Sed omissa ancipiti concurrētium questio-
ne has opiniones probatissimas inuenimus. Phisici autemant mun-
dum animal esse cunque ex uariis alementorum corporibus conglu-
batum: moenri spiritu regi mente. Quæ utraque diffusa per membra
omnia æternæ molis nigorem exerciant. Sicut ergo incorporibus no-
stris commercia specialia: ita in profundis oceani nates quasiā mun-
di constitutas per quas emissi anhelitus uel reducti modo insent ma-
ria modo reuocent. At hi syderum sequuntur disciplinam contendūt
meatus istos cōmoueri lunæ cursibus a deo ut sic uicissitudines inter
manes aquarum & plenitudine respiciant ad auctus uel defectiones
Neq; eodem semper tempore. sed prout illa ut mergatur aut surgat
variant se alternantes recursus.

De libyu & hortis hesperidum & achante monte.

E hispania excursus in lybiam. Nā bello ne progressus quod
d beticæ oppidū est. Ultra interiaces fretū tria & triginta milia
passuū tangit. Excipit mauritaniā. quæ nunc colonia & cuius
primus auctor Antheus fuit Porro quia i illo ambitu ægyptium fini
tur pelagus & libycam incipit: placuit ut africam lybiam diceremus.
Quidā tamen libyam a lybie Epaphi filia: africā ab Afro libys Hercu
lis filio potius dictam receperunt. Lex quoq; colonia in eodem tractu
constituta est ubi Anthei regia qui iplicandis explicandisq; nexibus
humi melius sciens uelut genitus matre terra ibidem ab Hercule ex
tinctus est. De hortis hesperidum & perugili dracone ne famæ licen
tia vulneretur: fides ratio hæc est sinuoso metu æstuarium e mari fer
tur adeo flexuosus lateribus tortuosum ut uisētibus procul lapsus an
gueos facta uertigine mentiat. Itaq; quod ortos appellauere circun
dat. Vnde pomorum custodem interpretantes struxerunt iter ad mē
dacium fabulandi. Sed hæc insulam insinuata sinibus aluei recurren
tis in quibusdam æquoris spiris pter arbores olæastri similes & aram
sacram. Herculi aliud nihil præfert quod propaget uetustat: s memo
riam. Verum ultra frutices aureos & metalla frondentia illud magis
mirū q; solū in inferiore loco licet libræ depræssius nunquā accessus fre
ti superabitur. Sed obstaculo naturalis repaguli. in ipsis marginibus
hæret unda: & intimis orarū superciliis sponte fluctus in gyrum resi
stunt. Ita spectando loci ingenio nimirum planities manet sicca: quīs
prona superueniāt æquora. Oppidum imminet sale flumini ab hoc
per rutulorū gentem iter est in atlanticas solitudines. Atlans mons e
media harenarū consurgit uastitate & eductus in uicinam lunaris cir
culi. Ultra nubila caput condit. Qua ad oceanum extenditur cui a se
nomen dedit manat fontibus: memoribus inhorrescit rupibus aspe
rat: squalet ieiunio humo nuda nec hærbida. Qua africā cōtra auer
sus est optimus nascētibus spōte frugibus arboribus proceris opacif
simus. Quarū odor grauis comæ cupressis similes. Vestiūtur languī
ne fericis uelleribus nihilo uiliore. In eo latere & hærbæ euforbia co
piofa: cuius succus ad multiplex profuit præsidium sanitatis. ad ocula
riāq; præcipue claritatē: nec mediocriter propellit uim uenenorū uer
tex super nivalis. Saltus eius quadrupedes ac serpētes ferre & cū his
elephanti occupauerūt Silet per diē uniuersus: nec sine horrore secre
tus est: Lucet nocturnis ignibus: choris egyptanū undiq; personatur.
Audiūtur & cātus tybiarū: & tinnitus cimbalarū porā maritimā. Ali
xa abest quinq; & ducētis mil. pas. Lixa a gaditano freto cētū quinde
cim milibus: habitatus ante ut indicat loci facies: quondā cultu exer
citata in qua usq; adhuc uitis & palmæ extāt uestigia. A pes Perseo &
d

Hercule peruius: catetis i accessus. ita fidem aræ inscriptio pala facit. Qua spectat occasum inter ipsum & flumē anatum per quadringenta sex milia Passuū infames bestiis siluæ obsidenti Amnes circa eū non tacendi. Qui licet separentur interuallis amplioribus trāsierūt. Tamē in quoddā atlantici mōtis ministeriū ad sana marino haustu bāborū crocodillis hippodamīs refertū Vltraq; adhuc amnis quī atro colore exit per intimas & exustas solitudines: quæ torrente perpetuo & sole nimio plus q̄ ignito nūq̄ ab æstu vindicatur. Hæc de atlante quem mauri adderim noīant & Hānonis punici libri & nostri annales prodiderunt. Iuba etiam Prolæ mei filius qui utriusq; mauritanīæ regno potitus est. Suetonius quoq; paulinus summā huic cognitiōi iposuit manū qui ultra atlantē primus & pene solus romana signa circūtulit.

De mauritania & elephantis.

Provinciis mauritanis triginta a quæ solstitiali plagæ obuia
a est: quaq; porrigitur ad internū mare exurgit mōtibus septē
qui a similitudine fratres appellati freto iminent. Hi montes
elephātis frequentissimi sunt. Monēt a principio hoc aīantiū genus
discere. Igitur elephāti iuxta sensum humanū intellectū habent memoria
pollent: syderū seruāt disciplinā: luna nitescente gregatim an-
nes petūt. mox aspersi liquore motibus solis exortus quibus possunt
salutāt. Deinde in saltus reuertuntur. Duo eorū genera sunt Nobilio-
res indicat magnitudo: minores norhos dicūt Candore dentiū intel-
ligitur iuuetā. Quorū alter sēp in ministerio ē: alteri parcitur ne he-
beratus assiduo repercussū minus uigeat. Si fuerit dimicādū cū uena-
tu premūtur: pariter cōfligūt utrosq; ut ebore dānato nō requirātur.
Hæc enī sibi causam inesse periculi sentiūt. Oberrāt agminatim. Natu-
maximus ducit agmen. A etate proximus cogit sequētes. Flumē trā-
situri minimos antemittūt: ne maiōrū ingressu alueum atterāt: & pro-
fundos depressis uadis gurgites faciant. Venerē ante annos decē fœ-
minæ. ante quinq; mares nesciūt. Biennio coeūt Quinis nec amplius
in anno diebus. Non prius ad gregariū numerū reuersuri quā uiuis
aquis abluātur propter fœminas nūq̄ dimicāt nulla. n. mouerūt adul-
teria. Inest illis clāmentiae bonū quippe si per deserta uagabūdū ho-
minē forte ui derint: ductus usq; ad notas uias præbent. Vel si cōfer-
tis pecoribus occurrerint: itinera sibi blāda & placida manu faciūt: ne
qd obuiū aīal interimāt. At cōflitu fortuito si quādo pugnat: nō me-
diocritē hēnt curā sauiorū. Nā fessos uulneratosq; ī mediū receprāt. Cū
captiuitate uenerint ī manus hoīum māsuescūt hausto ordeī succo
Maria trāsmeaturi naues nō prius subeunt q̄ de teditu illis sacramen-
tū lua. ur. Indicos elephātos maturitani timēt & quāsi paruitatis suæ

cōscii aspernātur ab his uideri. Nō annis decē ut uulgus: sed biēnio
ut Aristotiles diffinit utero grauescunt. Nec amplius q̄ semel gignūt
nec plures q̄ singulos: uiuūt in annos trecētos. Impatiētissimi frigo-
ris. Trūcos edunt: lapides hauriūt: gratissimas in cibatu palmas hēnt
Odorē muris uel maxime fugiūt: pabula etiā quā a musculis conta-
cta sunt recusant. Si quis casu thameleontem deuorauerit uermē ele-
phātis ueneficū oleastro sumpto pesti medetur. Durissimū dorso ter-
gū est uētre mollius. Setarū hirsutiā nullā. Inter hos & dracones iu-
gis discordia. Deniq; insidiā hoc astu preparātur. Serpētes propter se-
mitas delitescūt per quas elephātis assuetis callibus euagātur atq; ita
p̄termisiss prioribus postremos adoriūtur: ne qui antecesserint uale-
ant ultimis opitulari. ac primū pedes nodis illigāt: ut laqueatis cruri-
bus impediāt gradiēdi facultatē. Nā elephāti nisi preuēti hac spirarū
mora uel arboribus se uel saxis applicāt: ut nisu ac pōdere nitibūdo
atritos necēt angues. Dimicatiōis p̄cipua causa ē q̄ elephātis ut aiūt
frigidior inest sanguis & ob id a dracōibus auidissimo torrēte captā-
tur aestu. Deniq; nūq̄ inuadūt nisi potu grauatus ut uenis propēsius
irrigatis maiorē sūmat de opp̄ssis facietatē. Nec aliud magis quā ocu-
los petūt: quos solos expugnabiles sciūt. Vel interiora autiū q̄ is tan-
tū locus defendi nō pōt promuscide. Itaq; cū ebiberint sanguinē dum
ruūt beluā dracōes obruūtur. Sic utrinq; fusus cruor terrā imbuit fit
q̄ pigmētū quicqd soli tinxerit qd cinaberim uocat. Elephātes italia
anno urbis cōditæ quadringētesimo septuagesimosecūdo in lucanis
primū bello epiratico uidiit: & boues lucanas in dixit. Cæsariēsi colo-
niā cæsaria inest a Diuo claudio deducta: Bochi prius regia: postmo-
dū iuba indulgētia po. ro. dono data. Inest & oppidū siga quod habi-
taculū Siphaci fuit. Nec ab icosio taciti recedamus. Hercule. n. illac trā-
seūte. xx. qui a comitatu eius desuerāt locū deligūt iaciūt: mœnia. ac
ne quis imposito a se noīe priuatim gloriare: ut de condentiū nume-
ro urbi nomen datū. De numidia & de uris in ea.

Vod ē a flumine ansica numidiā dā huius incolā q̄ diu erra-
rūt pabulatiōibus uagabūdīs nomades dicti sunt. urbes i ea
q plurimā nobiles sed circa eminet. Denichulli purpuratio fu-
co tyriis uelleribus cōpata. Oīs hāc regio finibus i zeugitanū limitē
desinit. Qua pte siluestris ē feras educat: q̄ iugis ardua equos alit exl-
mio etiā marmore p̄dicat. nūidici uris forma cāteris p̄stāt rabie dū ta-
xat & uillis p̄fudoiribus. Nā gēitura par ē quoquo loco editis eā pti-
nus dixerō Coeūt n̄ itidē quo q̄ drupedes alia: sed apti āplexibus mu-
tois uelut hūanis cōiugatioibus cōpulāt. Desideriū ueneris hyēs su-
scitat: secreti honoī reuerēt mares grauidas & i hiscē licet foueis. par

is tamē per scrobes secubationibus diuiduntur. Lucinae illis prope
ratiū tēpus est: quippe uterū trigesimus dies liberat: unde euenit ut
p̄cipitata fecūditas informes creet partus. Carnes pauillulas edunt
quibus color candidus. oculi nulli: & de festina immaturitate tātu ru
dis sanies exceptis unguū liniamētis. Has lambēdo sensim figurāt
& interdū ad pectoratas fouēt: ut assiduo incubatu calefactae anima
lem trahāt spiritū. Interea cibus nullus. Sane diebus primis. xiiii. ma
tres in somnū ita cōcidunt: ut nec vulneribus excitari ueant Enixae
quaternis latēt mensibus. Mox egressae in diē libetū tantā patiuntur
insolentiā lucis: ut putes obsitas cecitate. Inualidū ursis caput. Vis ma
xima in brachiis & lumbis. Vnde interdū positis pedibus insistūt. In
sidiātur aluearibus apum maxime fauos appetūt. Nec audius aliud
q̄ mella captāt. Cū gustauere mandragorae mala moriūtur. sed eunt
obuiā ne malū imperniciē conualescat: & formicas deuorant ad recu
perandā sanitatē. Si quādo tauros adoriūtur sciunt quibus potissimū
partibus immorentur. nec aliud q̄ cornua aut nares petunt. Cornua
ut pondere defatigentur nares: ut acrior dolor sit in loco teneri ore.
M. Mesala consule. L. Domitius Enobarbus curulis edilis urfos nu
m̄icos cētum: & totidē aethiopus uenatores incirco romano edidit
idq̄ spectaculum inter memorabiles titulos annotatur.

De aphrica cyrenaica leonibus hiena hienio lapide serpentibus
onagris heliotropio genima psillis basilisco similiis.

Mnis africa a zeugitano pede incipit promōtorio Apollinis
diuinā cōtrouersa promōtorio Mercurii procedēs in frontē
sicanā proinde extēta in duas prominētias. Quarū alterū pro
montoriū candidū dicitur altera quae est in cirenaica regione succintē
uocāt. ea per sinū creticū opposita cretā in sulā cōtra tenarū laconiae
excurrit harenis. Cathapatmō aegypto insinuata: cui proximi crenē
ses extēditur inter duas syrtes quas inaccessas uadosum ac reciprocū
mare efficit. Cuius salis defectus uel incrementa haud promptū est de
prehendere. ita in certis motibus nunc in breuia rescindit dorsuosa:
nūc aestibus inūdātur inquietis. Vt Varro auctor est per flabilē ibi ter
rā uētis penetrātibus subitā uim spiritus citissime aut remouere ma
ria aut resorbere. Oīs haec plaga ab aethiopia & terminis asiae tigris flu
mine qui nilum parit ab hispania freto scinditur latere quo ad meri
diem uergit fontium inops est & infamis siti. A ltrinsecus qua septē
trionē patitur aquarū larga in agro bizaceno qui patet passuum uel
amplius ducētis milibus glebis ita praeinguibus ut iacta ibi semia
cū incremento centesimae frugis renascantur. Externos in ea plurimos
cōuenisse argumentū de urbibus & locis dabimus. Boron promon

toriū qđ aquilonē creditur grāci aduenā sic uocauerūt hippone rhe' giū postea dictū. Itē hipponē alterū de iterfluēte freto diatrhū nūcupa tū. Nobilissima oppida equites grāci cōdiderūt. clipeā ciuitatē siculi extruūt & aspida primū noiant. ueneriā ē i qua Veneris erycinā reli giōe trāstulerūt. Athei tripolim lingua sua signāt de triū urbiū numē to. i. fabratē leptis. Magne e Philēis fratribus ad laudis cupidinē gra iū uocamē datū hadrimeto atq; carthagini auctor est a tyro populus Sed quā sup carthagine ueraces libri pdiderūt hoc loco reddā. Urbē istā ut Cato in oratiōe senatoria autumat cū rex lapō rerū in lybia po tīref. Elissa mulier extruxit domo phoenix & carthadā dixit qđ puni co oī ex primit nouā ciuitatē. mox sermōe uerso i uerbū pūicū & hēc Elissa & illa carthago dicta ē. Quā post ānos septigētos triginta exci dit qđ fuerat extructa. Deinde a. C. Gracco colōiis italicis data: & iuno nia ab eo dicta: aliquātis per ignobilis hūili & lāguido statu. Demū in claritate secūdā carthaginis interiectis cētū & duobus ānis. M. Anto. .P. Dolobello cōsilibus enituit. Alterū post urbē romā terrarū decus. Verū ut ad africā redeā ipsa suo cingit angelo. Interna eius plurimā qđē bestiae sed pīcipaliter leones tenēt. Qui ut Aristoteles phibet so li ex eo genere qđ dētātū uocat uidēt prius atq; nascūtur. Horū trifa riū genus scribūtur. Nā breuiore & iubis crispī plerūq; ignaui sunt & ibelles. Lōgiore & coma simplici acres magis ac potētes. At hī quos creāt pardi i plebe remanēt iubarū iopes piter oēs parcūt a sagina pri mī qui alternis diebus potū: alternis cibū capiūt ac frequenter si cōco ctio nō ē infecuta solitā cibationi supponūtur diē. Tūcq; carnes iusto amplius deuoratas cū grauātur insertis in ora ungibus spōte protra hāt. Sane & cū fugiendū est in facie tate diem faciunt. Senectā defectio probat dentiū. Nā clementiā inditja multa sunt. Prostratis parcūt. In uiros potius qđ in foēminas seuiunt: infantes non nisi in magna fame perimunt. nec a misericordia separātur: Assiduis deniq; exemplis pa tet eos pepercisse. cū multi captiuorū aliquot leonibus obuī intacti re patriauerint. Getulā etiā mulieris nomen lubā libris cōprehensum est quā obtestata occurrentes feras impanis rediit. Auerſi coeūt: nec hī tātū: sed & lince & cameli & elephāti rhinocerōtes & tygrides. Le ænæ ſœtu primo catulus quīq; edunt. Deīde per singulos partus nu merū decoquūt annis inſequentibus. Sed postremo cum ad unū ma terna ſœcunditas recidit: ut ultimo singulos procreent ſteriles tūnt in æternum: A nimos leonum frōs & cauda indicat: sicut motus equini de auribus intelliguntur. Dedit enim hęc ſigna generosiſſima: cuiq; natura: Vis ſumma in pectore eſt: firmitas in capite præcipua. Cum premuntur a canibus contemptim recedunt ſubſiſtentesq; interdum

incipiti recessu diffimulat timorē: idq; agūt si in campis parēribus ac nudis urgeātur. Nā siluestribus locis quasi testē ignauīæ nō reformidantes quantā possunt se fuga subtrahūt. Cum insequūtur uisum saltu adiuuāt. Cum fugiunt nō ualent salire. Gradianes mucrones unguū uaginis corporum claudunt: ne acumina attritu tundantur hoc adeo custodiunt ut nō nisi auersis falculis curāt. Septi a uenancibus obtutu terrā cōtuentur. quo minus cōspectis uenabulis terreātur. Nūquā limo uidēt: minimeq; se uolūt aspici. Cā us gallinaceorū & rotarū timēt strepitus: sed ignē magis. Létophanas accepimus uocari bestias modicas: quæ capite exuruntur ut earū cineris aspergine carnes pollutæ iactæq; per cōpita cōcurrentiū semitarū leones nocēt: si quātulūcūq; ex illis sumpserint. Propterea leones naturali eas premunt odio: atq; ubi facultas data est morsu quidē abstinent. sed dilaniatas exanimant pedū nisibus. Spectaculū ex his romæ primus edidit Scæuola Publii filius in curuli ædilitate. Hienā quoq; mittit africa: cui cū spina riget collū cōtinua unitate flecti nequit: nisi toto corpore circūactō. Multa de ea mira primūq; sequitur stabula pastorū & audito assiduō addiscit uocamē: quod exprimere possit imitatiōe uocis humanæ. In hoiem astu accinctū noctu seuiat. Vomitus quoq; mētitur hūanōs: falsiq; singultibus sollicitos sic canes deuorat. Qui forte si uenātes umbrā eius dū insequuntur cōtigerint latrare nequeūt uoce perditā. Eadē hiena inquisitiōe corporū sepultorū busta eruit: propterea promptius est marē capere. Fœminis. n. ingenita est callidior astutia. Varietas multa inest oculis: oculorūq; mutatio. In quorū pupillis lapidis inuenitur hien dicunt præditū illa potestate ut cuius hoīs fuerit lingue subditus prædicat futura. Verū hiena quodcūq; animal ter lustrauerit mouere se nō pōt. Qua propter magicā sciētīā inesse ei pronūciauerūt. In æthiopiæ parte coit cū leæna unde nascit̃ mōstrū cui corodæ nomē est. Voces hominū & ipsa pariter affectat. Nunq̃ cohibet aciem orbiū sed in obrutū sine uictatione cōtēdit. In ore gingua nulla: dēs unus atq; perpetuus: qui ut nūq̃ retūdatur naturaliter capsulatū mō clauditur. Interea q̃ coeunt herbatica: eadē africa onagros hēt. In quo genere singuli imperitant gregibus fœminarū. A emulos libidinis metuūt. Inde est quod grauidas sua seruant. ut in editis maribus si qua facultas fuerit generādi spem morsu detruncant. Quod cauētes fœminæ in secessibus partus oculūt. Africa serpētibus adeo fœcūda est ut mali huius merito illi potissimum palma detur. Certe præfert quadrigemina cornicula: quorum ostētatioue ueluti esca illicitas aues perimūt. Nam reliqua corporis de industria harenis tegit: nec ullum iudiciū sui præbent: nisi ex ea parte qua inuitatis do-

lo passeribus necem perpetuam aucupentur. Amphibena confurgit
in caput geminum: quorum alterum in loco suo est: alterum in ea par
te qua cauda. Quæ causa efficit ut capite uterq; sexus nubilundo ser
pat tractibus orbiculatis. laculi arbores subeunt: quibus ut maxima
turbinati penetrant animal quodcumq; obuium fortuna fecerit. Sci
thale tanta præfulget tergi uarietate: ut notatum gratia uidentes re
tardet. Et quoniam reptando pigrior est: quos assequi nequit mira
culo sui capiat stupentes. In hoc tamen squamarum nitore hyema
les exuias prima ponit. Plures diuersaq; aspidum species: uerum
disparis effectus ad nocendum. Diplas siti interficit Hypanale som
no necat teste etiam cleopatra emitur ad mortem abatum uirus quo
niam medelas admittit mihi ut fame meretur. Hemorrois morfu lat
guinem elicit: & dissolutis uenarum commerciis quicquid animæ
est euocat per cruorem. Preter quem percusserit distenditur: enor
mique corpulentia necatur: extuberatos istus sopi stat in putrendo
sequitur. Sunt & hammoditæ. Est & cenchris. elephantie chersidrica
Medracontes postremo q̄tus nominum tantus mortium numerus.
Nam scorpiones stinci lacertique uermibus non serpentibus ascri
buntur. Monstra hæc si bibant clementius feriunt. Habent affectus
non temere nisi coniuges euagantur. Capto altero uel occiso uter su
perfuert efferatur. Subtiliora sunt capita foeminis. Alui tumidiores
pestis nocentior. Masculus æqualiter teres est: sublimior etiam mit
orque. Igitur anguibus uniuersis hebes uisus est: raro in aduersum
contuentur. Nec frustra cum oculos non in fronte habeant sed in
temporibus adeo ut citius audiant q̄ quid aspiciant. De gemma he
liotropio inter æthiopiam africanam cyprum certamen fuit: quæ nam
mitteret generis huius eminentissimam. Deprehensumque est do
cumentis plurimis æthiopicam aut libycam palmam tenere: uiridi
colore est non ita acuto: sed nubilo magis: & represso stellis puniceis
supersparsa. Causa nominis de lapidis est effectus & potestate lapidis
Deiecta in labris aeneis radios solis mutat sanguineo percussu se
pra extraque aquam splendorem aeris abiicit & auertit. Etiam illud
posse dicitur ut herba eiusdem nominis mixta & præcantationibus
legitimis consecrata: eum a quocumq; gestabitur subtrahat uisibus
obuiorum. Inter syrtes quamuis terra pergentibus iter syderibus de
stinatur: nec aliter cursus patescit. Nam putris soli faciem aura mutat
& minimo licet uento tantam diuersitatem flatus efficit: ut subinde
peruersis syrtibus locorum nulla inditia agnitioni relinquatur. cum
modo quæ fuerat tumulus ardua in ualles residunt. Modo quæ ual
libus pressa coetu pulueris aggerantur. Ita enim cōtinens natura ipa

ris uim patitur. nec interest ubi potius sint procellæ: cū ad exitū uianū
elementis cōgruentibus in terris flabra sæuiāt in mari terræ. Vtræq;
syrtis ducentis quinquaginta milibus pass. separantur: aliquāto clæ
mentior quæ minor est. Cn. deniq; Setulio. C. Sempronio cōsulibus
iter hæc uadosa romā classē impune accepimus perstrasse. In hoc
sinu mene insula post minturnēs paludes. C. Mario fuit latebra. Su
pra garamātas p̄silli fuerūt: cōtra noxiū uirus muniti: incredibili cor
poris firmitate. soli moribus anguiū nō interibāt: & quāuis dente lo
cāli appetiti incorrupta durabāt sanitate. Recentes etiā editos serpen
tibus. offerebāt. Si essent partus adulteri: matrū crimina plectebantur
intēitu paruulorū. si pudici probos ortus a morte paterni sanguinis
priuilegiū tuebatur: sic originis fidem probabāt uenenis iudicātibz.
Sed hæc gens interiit a nasamonibus capta: neq; quicq; aliud præter
opinionem de uestigio noīs sui p̄silli reliquerunt. Nasamonitem lapi
nasamones dāt sanguineū uniuersū nigris uenulis ad umbratū. In
intimo recessu syrtis maioris circa phalenorū aras lotophagos fuisse
diximus. Nec incertū est a phylonorū mari non procul palus est quā
triton amnis influit. Vbi speculatāte artiū deā crediderūt. Maior syr
tis ostentat oppidū. Cirenas uocat quod Bathius lacedemōius olyn
piade quinta & quadragesima rege. Martio res romanas tenente. an
no post troiā captā quingentesimo & octogesimo sexto cōdidit. Quæ
domus calimachi poetæ fuit patria. Inter hæc oppidū & tēplū Hāmo
nis milia passuū trecenta sunt. Templo fons proximat soli sacer. Qui
humoris nexibus humum stringit fauillā etiā in cespitem solidat: In
qua gleba nō sine miraculo lucus uirat undiq; secus agris arentibus
illic & lapis legitur Hāmonis uocat cornu. Nā ita torruosus ē & infle
xus ut effigiē reddat cornu arietis. Fulgure aureo est præ diuāt som
nia rēpresentare dicūt subiectus capiti icubātū. Et arbor ē me lops. noīe
ex qua profluit lentus hūor quē a loco hāmoniacū noīamus. Apud ci
renēses p̄terea syrpe gignitur odoratis radicibus uirgulto hābido
magis q̄ arbusto. cuius ē culmo exudat æstatis tēpore pingue rosidū
idq; pascētū hircog. inhæret parbulis. Vbi cū arefactū inoleuit guttis
striaciis legitur ad usum mensarū uel medelæ magis. Distū est primū
syrpicū quoniā manat in modū lacteū. Deīde usu deriuāte laser noīa
rū. Quæ germina initio barbaricæ impressiōis uastatis agris. postea
ob intolerādā uestigialis nimietatē ferme penitus ipsi accolæ eruerūt
Cirenīs ab leua africa ē ab dextera ægyptus: a fronte seuū & impor
tuosum mare. a tergo barbarorū uariæ nationes & solitudo inaccessa
incultaq; & squalens quæ basiliscum creat malum in terris singulare
Serpens est pene ad semipedem lōgitudinis: alba quasi mitrula. Line

atus caput nec hominum tantum nec alio eum animantium exitis datus. Sed terræ quoque ipsius quam poluit & exurit: & ubicunque fera le sortitur receptaculum. Denique extingit hærbas: necat arbores: ipsas etiam corrumpit autas: ita ut in aera nulla alitum impune transuolent insecta spiritu pestilenti. Cum mouetur media corporis parte serpit: media arduus est & excelsus. Sibilum eius etiam serpentes alii perhorrescunt. Et cum acceperint fugam quaque quo possunt properant. Quicquid morsu eius occiditur non depascitur. Fera non atretat ales. Mustellis tatum uincitur: quas illic homines inferunt caueris in quibus dilitescat. Vis tamen nec defuncto de est quidem. Denique basilisci reliquas amplo sextextio pergameni comparauerunt ut ædem. Apelis manu insignem nec araneæ intexerent: nec alites in uolarent cadauer eius reticulo aureo suspensum ibidem locauerat. Circa extimum syrtium illarum berëicem ciuitatem aluit lethron annis inferna ut putant inundatione prorumpēs: & apud pristinos uates latex memoratu sobliuionis. Hanc beronicem muniuit quæ Ptoleomeo tertio fuit nupta: & in morari syrti locauit. Omnē autem latitudinem quod inter ægyptum æthiopiam libyamque diffunditur quancunque lucis opacum est uarium impleuit simiarum genus. Nec quisquam offensus nomine cognitione grauetur. Enim uero opere præcium est nihil omittere: in quo naturæ spectanda sit prouidentia. Vulgus simiarum in his est quas passi uidemus non sine ingenio æmulandi. Quo facilius in manus ueniunt. Nam dum auidæ uenantium gestus affectant relicta consulto. Ita uisci unguilla: quod mendatio factū uident oculos suos oblimunt. Ita uisu obducto prouidentia eas corrumpi. Exultant noua luna. Tristes sunt cornuto & cauo sydere. Immoderate foetus amant: a deo ut catulos facilius amittant quos impendio diligunt: & ante se gestant quoniam neglecti pone matrem semper hærant. Circopitici capdas habēt. Hæc discretio est inter prius dictas. Cenocephali & ipsi sunt e numero simiarum in æthiopiarum partibus frequentissimi uiolenti ad saltum. Ferox morsu, nunquam ita mansueti ut non sint magis rabidi inter simias habentur & sphinges uillosæ comis: mammis prominulis ac profundis dociles ad feritatis obliuionem. Sunt & quas uocant satyros facie admodum grata: gesticulatis motibus inquietæ. Callitrices toto pene aspectu a cæteris differunt. In facie barba est: lata cauda. Has capere non est arduum: sed proferre rarum. Neque enim uiuunt in altero quàm methypico hoc est suo cælo.

De amatibus & asbitis.

- i Nter nasamonas & troglodytas gens amantum est: quæ salibus domos extruunt: quos in modum cauium e montibus ex

is tamē per scrobes secubationibus diuiduntur. Lucinæ illis prope
ratiū tēpus est. quippe uterū trigesimū dies liberatū euenit ut
p̄cipitata focēditas informes creet partus. Carnes paucillulas edunt
quibus color candidus. oculi nulli: & de festina immaturitate tātu ru
dis sanies exceptis unguū liniamētis. Has lambēdo sensim figurāt:
& interdū ad pectoratas fouēt: ut assiduo incubatu calefactæ anima
lem trahāt spiritū. Interea cibus nullus. Sane diebus primis. xiiii. ma
tres in somnū ita cōcidunt: ut nec ulneribus excitari neant Enixæ
quatennis latēt mensibus. Mox egressæ in diē libetū tantā patiuntur
insolentiā lucis: ut putes obsitas cecitate. Inualidū ursis caput. Vis ma
xima in brachiis & lumbis. Vnde interdū positus pedibus insistūt. In
sidiātur aluearibus apum maxime fauos appetūt. Nec audius aliud
q̄ mella captāt. Cū gustauere mandragoræ mala moriūtur. sed eunt
obuiā ne malū imperniciē conualescat: & formicas detiorant ad recu
perandā sanitatē. Si quādo tauros adoriūtur sciunt quibus potissimū
partibus immorentur. nec aliud q̄ cornua aut nares petunt. Cornua
ut pondere defatigentur nares: ut acrior dolor sit in loco teneri ore.
M. Messala consule. L. Domitius Enobarbus curulis edilis ursos nu
m̄ricos cētum: & totidē æthiōpas uenatores incirco romano edidit
idq̄ spectaculum inter memorabiles titulos annotatur.

De aphyrica cyrenaica leonibus hiena hienio lapide serpentibus
onagris heliotropio gemma psillis basilisco similis.

Mnis africa a zeugitano pede incipit promōtorio Apollinis.
o diuinā cōtrouersa promōtorio Mercurii procedēs in frontē
sicanā proinde extēta in duas prominētiās. Quarū alterū pro
montoriū candidū dicitur altera quæ est in cirenaica regione succintē
uocat. ea per sinū creticū opposita cretæ insulæ cōtra tenarū laconia
excurrit harenis. Cathapatmō ægypto insinuata: cui proximi cirenē
ses extēditur inter duas syrtes quas inaccessas uadosum ac reci procū
mare efficit. Cuius salis defectus uel incrementa haud promptū est de
præhendere. ita in certis motibus nunc in breuia rescindit dorso sua:
nūc æstibus inūdātur inquietis. Vt Varro auctor est per stabile ibi ter
rā uētis penetrātibz subitā uim spiritus citissime aut remouere ma
ria aut resorbere. Ois hæc plaga ab æthiopia & terminis asiæ tigris flu
mine qui nilum parit ab hispania freto scinditur latere quo ad meri
diem uergit fontium inops est & infamis siti. A ltrinsecus qua septē
trionē patitur aquarū larga in agro bizaceno qui patet passuum uel
amplius ducētis milibus glebis ita præpinguibz ut iacta ibi semina
cū incremento centesimæ frugis renascantur. Externos in ea plurimos
cōuenisse argumentū de urbibus & locis dabimus. Boron promon

Iuxuria incesti lasciuientis. Ea propter garamaticiaethiopes inter omnes populos degeneres habentur. Nec immerito qui afflictæ castitatis disciplina successionis notitiam ritu improbo perdidierunt. Nomen æthiopum late pater in parte Africana: Quam a meroe diuidit lybia. Plurimæ eorum sunt & uariæ nationes. Harum e numero nomades cinocephalorum lacte uiuunt. Suerboti longi sunt ad pedes duodecim Azachei captos uenatibus elephantos deuorant. Apud sambales nulla est aurita quadrupes: nec elephanti quidem his proximi summam regiæ potestatis eam tradunt de quorum motibus quidam imperite augurantur maritimos æthiopus quaternos oculos dicunt habere: Sed fides alia est. Illi denique quod & uident plurimum manifestissime destinant iactus sagitarium. Occidentem uersus agri ophagi tenent qui solas pãtherarum & leonum carnes edunt. Rege præditicius in fonte oculus unus est. Sunt & pamphagi: quibus esca est quicquid mandipotest & omnia fortuna gignentia. Sunt antropophagi: quorum mores uocamē sonat. Einomologos aiunt habere caninos rictus & prominula ora. Artabatitæ proni atque quadrupedes. nec secus ac feræ sine sedibus euagantur. Confinēs mauritanie certo tempore locustas terrestres legunt durasque salugine in præsidium uitæ solas habenti. Sed ex illis quadragesimum æui annum nullus supergreditur. Ab oceani æstui ad meroen quam insulam amplexu primo nilus facit: milia passuum sexcenta triginta sunt. Ultra meroen super exortum solis macrobii æthiopes uocantur. Dimidio. n. eorum protensior est quānostra uita: hi macrobii iusticiā colunt. amant æquitatem: plurimū ualēt robore. præcipua decent pulchritudine: ornantur ære: aureo uincula faciunt. Noxiōrū locus apud eos est heliatropera opiparis epulis semper repletus: quibus indiscrète oēs uescuntur. Nam etiam diuinitus eas augeri ferunt. Est etiā ibi locus quo perfusa corpora uelut oliuo nitescunt. Ex hoc lacu potus saluberrimus sane adeo liquidus est: ut ne caducas quidem uehar frondes: sed illico folia lapsa adfundū dimittat laticis tenuitate. Ultra hos desertæ inhumanæque solitudines adusque arabicos sinus. Deinde in ultimis orientis monstruosæ gentiū facies. Aliæ sine aribus æqualitotius horis plātie informes hñt uultus. Alii cōcreta ora sunt modicoque tñ foramine calamis auenarū pastus hauriunt. Nonnullæ linguis carēt: in uicē sermōis utētes nutibus moribusque. Quædā ex istis natiōibus añ Ptolomeū latyrū regē ægypti incognitū humerūt ignis usum. Aethiopia oīs ab oriēte hiberno ad occidentē hibernū tener quicquid eius est sub meridiano cardine lucis nitet. Qui maxime uirēt hyemæ. A meridiana parte mons editus mari imminet ingenio igni per æternū feruidū & inquietus iugis flagratibus. Inter quæ

incendia iugis æstus draconum magnacopia est. Porro ueris draconibus ora parua & ad morsus nõ dehiscentia. sed arctæ fistulæ per quas & trahunt spiritus: & linguas exerunt. Quippe non in dentibus uiuim: sed in caudis habent: & uerbere potius q̃ rictu nocent. Exciditur e ce rebreis draconias lapis. Sed lapis non est nisi detrahuntur uiuütibus. Nam si obeat prius serpens cū anima simul euanescit durities soluta. Vsu eius orientis reges præcipue gloriatur: quāquam nullum lenocinium artis admittat soliditate: & quicqd in eo nobile est non manus faciunt: nec alterius q̃ naturæ candor sit quo reluceat. Auctor Sothagus gemmā hanc ēt sibi uisam scribit: & quibus intercipiatur modis. e docet præstantissimi audacia uiri explorant anguium foueas & receptus. Inde p̃stolati ap pastum exeūtes p̃ternesciq; parctis cursibus obiiiciunt gramina medicata quantum potest ad incitandū soporem. Ita somno obstitis e capitibus execant lapides: & de manibus p̃cipitis ausi p̃dā reuehunt temeritatis: Quæ locorū æthiopes tenent feris plena sunt. E quibus quam nabum uocat nos camelopardalum dicimus Colio e qui similem. pedibus bubalinis: Capite camelino. Nitore titilo. Candidis maculis supersparsi. Hoc animal Rōæ circensibus dicta toris Cæsaris primum publicatum. Isdem ferme temporibus illic exhibita monstra sunt cessos appellāt. Quorum posteriores pedes crure & uestigio humanos artus mentiuntur: priores perinde hominum manus referunt. Quæ tamen a nostris non amplius quam semel uisa sunt Ante ludos. Cn. Pompei rhinocerōtē Romana spectacula nesciebant. Cui bestia color buxeus. In naribus cornu unicum. & repandū. Quod subinde attritum cautibus in mucronem excitat. Eoque aduersus Elephātos præiāt: par ipsis ppe' lōgitudine: breuior cruribus: naturali tælo aluū petens quā solam intelligit istibus suis peruiam. Iuxta tygrim fluuium catoblepas nascitur modica atq; iners bestia: caput prægrauē ægreferens. aspectu pestilenti. Nam qui in oculis eius ostenderint protinus uitam exuunt. Formicæ ibi ad formam cāis maximi harenas aures pedibus eruunt quos leoninos habent: quas custodiunt ne quis auferat: caprantescq; ad necem prosequuntur. Eadem æthiopia mittit licaonem lupum ce ruice iubatum: & tot modis uarium ut nullum illi colorem dicant abesse. Mittit & parandrum bouum magnitudine: bisulco uestigio: ramosis cornibus: capite ceruino: ursino colore: & pariter uillo p̃fudo. Hunc paradrū affirmāt habitum metu uertere: & cū dilitescat fieri ad similitudinē cuiusq; rei proxima uerit siue illa saxo alba sit seu fruteto uiuens: siue quā aliam præferat qualitatē. Faciūt hoc idē in mare polipi. In terra calemeōres. Sed & polipus: & cameleon glabra sunt ut possit tutis leuitate speculi modo

proximantia æmulari. In hoc nouū est & singulare hircutiam pili co-
lorum uices facere. Hinc euenit ut difficulter capi possit. Aethiopicis
lupis proprium est quod in saliendo ita nīsus habent alitis ut non ma-
gis proficiāt cursu q̄ meatu. Homines tamen nūq̄ imperunt. Bruma
comati sunt æstate nudi. choas uocāt. Histrix quoq̄ inde loci frequē-
tissima erinacis similes. Spinis tergum hispida. Quas plerūq̄ laxa
tas iaculatione emittit uoluntaria: ut assiduīs aculeorū nymbis canes
uulneret ingruenues. Illius cæle ales est pegasus. Sed hæc ales equinū
nihil præter aures habet. Tragopa quoque auis maior equilis corni-
bus arietinis præferens armaturapur. Aethiopes legunt cinamum id
fructū situ breui nascitur: ramo humili & represso nunq̄ uultra duas
ulnas altitudinis. Quod gracilius prouenit eximium magis ducitur.
Quod in crassitudinem extaberatur despectui est. Verum legitur per
sacerdotes hostiis prius cæsis. Quas cum litauerint obseruat ut mes-
sis nec ortū solis nisi anticipet nec egrediatur occasum. Quisquis prin-
cipatum tenet sarmentorū acruos hasta diuidit. quæ sacrata ē in hoc
ministerium: Atque ita portio manipulorū soli dicatur: quæ si iuste di-
uisa est sponte incenditur. Inter hæc quæ diximus nitore ceruleo hia-
cynthus inuenitur lapis preciosus: siquidem inculpabilis inueniat. Est
enim uitis nō parce obnoxius. Nam plerūq̄ aut uiolatio diluitur: aut
nihil obducitur: aut albicantius in aquaticum eliquercit. Optimus
in illo tenor: si nec densiore fūco sit obtusior: nec propensa perspicui-
tate deterior: sed ex utroque temperamēto luci & purpuræ modera-
tum suauiter florem trahit. hic est qui sentit auras cum: cælo facit mu-
tationem: nec aequaliter rutilat. Cum autem nobilior est aut serenior
dies præterea in os missus magis friget. Sculpturis certe minime ac-
commodatus: ut qui attritum respuat: nec tamē penitus inuidus est.
Nam adamante scribitur & notatur. Vbi hiacynthus ibi & crisodrasus
apparet quem lapidem lux celat. Prodit obscurum hoc enim est in il-
lo diuersitas ut nocte igneus sit: die pallidus. Ex ipso solo fumimus e-
mathitem rubore sanguineo: ac propterea emathites uocatus.

De ultimis gentibus libyæ.

Vod ab atlante adusque canopitanum hostiū panditur. Vbi li-
byæ finis est & ægyptium limen dictū a Canopo Nenelai gu-
bernatore ibi sepulto in ea insula quæ hostium nisi facit gen-
tes tenent dissonæ. quæ in auis solitudinis secretum recesserunt. Ex
his atlantes ab humano ritu prorsus exulant. nulli proprium uocabu-
lum: nulli speciale nomen. Diris uultibus soliu ortus excipiant. Diris
occasus prosequuntur. Vtiq̄ undiq̄ torrentis plagæ sydere: oderunt
deum lucis. Affirmant eos somnia nō uidere & abstinere penitus ab

animalibus uniuerſis. Troglodytæ ſpecus excuant illis teguntur nul-
lius ibi habendi amor: a diuitiis paupertate ſe abdicarunt uoluntaria
Tantum lapide uno gloriantur quem exconthaliton uocant tam di-
uerſis notis ſparſum: ut ſexaginta gemmarum colores in paruo eius
orbiculo deprehendantur. Iſti carnibus uiuunt ſerpentium. ignariq;
ſermonis ſtridunt potius q̃ loquuntur: Augulæ uero ſolos colunt in-
feros: ſceminas ſuas prius noctibus nuptiarum adulteriis cogunt pa-
tere mox ad perpetuam pudicitiam legibus ſtringunt ſeueriſſimis.
Gamphaſantes abſtinent præliis: fugiunt commertia: nulli ſe exte-
no miſceri ſiunt Blemyas: ſed non eos qui uicina rubro mari incol-
lunt traconafci parte qua caput eſt: os tamen & oculos habere in pe-
ſtore Satyride hominibus nihil aliud præferunt quam figuram. Egy-
panes hoc ſunt quod pingi uidemus. Himantopodes flexis niſibus
crurum repunt potius quam incedunt: & pergendi uſum laſſu ma-
gis deſtinant q̃ ingreſſu. Pharuſi cum Herculi ad heſperiendas pegē
ti forent comites itineris tedio hic reſederunt. Haſtenus libya.

De ægypto & de his quæ ſunt in eo.

Egyptus a meridie intorſus recedit quoad prætendat æthio-
pes. A tergo inferiore eius partem Nilus circūſluit: q̃ ſciſſus a
loco cui delta nomen eſt ad inſulæ ſpatia amplectitur interra-
mina & incerto pene fonte decurrēs p̃ditur ut loquemur. Originem
habet a mōte inferioris mauritanix qui oceano præpinq̃uat. Hoc af-
firmant libri punici: hoc lubam regem accepimus tradidiſſe. Igitur
protinus lacum efficit quem nilide dicunt: Nilum aut̃ iam inde eſſe
cōiectat. q̃ hoc ſtagnæ hærbas piſces: beluas nil minus procreet quā
in nilo uidemus. At ſi quādo mauritaniam unde ei origo eſt aut niui-
bus deſioribus aut himbribus largioribus irrigatur incremēta exun-
dationis in ægypto augeantur. Sed effuſus hoc lacu harenis ſorbet:
& cuniculis cæcis obſconditur. Deinde in cæſarienſi prorumpēs. an-
p̃rior eadem inditia præfert: quæ in exortu notauimus. Ruſuſq; ſub-
didit: nec prius reddit q̃ poſt interualla itineris extenti cōtingat æthi-
opas. Vbi exit nigrum facit fluuium quem ſupra diximus eſſe ter-
minum limitis Africani. Aſcapum eum inde gentes uocant. ſaquam
ſe tenebris profluētē. Multas magnosq; ambit inſulas. Quarum
pleræque ſunt tam diſſuſæ: ualtæq; magnitudinis ut uix eas dierum
quinq; curſu prætermittat: quamuis cencitus ibi feratur. Nobiliſſima
earum eſt meroe circa quā diuiſus dextro a lueo aſcapores: leuo aſta-
pores aſtapores nominātur. Tūc quoq; emerſus magna loquinquaq;
loca cum primum occurrantibus ſcopulis aſperatur: tantis agminib;
bus extollitur inter obiecta rupium ut ruere potius q̃ makere creda

tur. Demumq; a cataracte ultimo tutus est. Ita. n. quædā claustra eius
ægyptii nuncupauerūt. Relicto tamē hoc pone se nomine quo tygris
uocatur mox inoffensus meat septem hostiis. cōditur in meridiē uer
sus: excipitur ægyptio mari. ignari syderum uel locrum uarias de ex
cessibus eius causas dederunt. Alii affirmant etheseas nubium densi
tatem illo cogere: unde annis hic auspicatur: ipsū quæ fontē superno
humore sublatū tantā inundationis habere substantiam: quātā bibu
la ad liquorem nubila subministrauerint. Ferant alii q̄ uentorū flati
bus repercussus cū fluorem solitæ uelocitatis non queat promouere.
aquis in arcto luctatibus intumescat: & quanto impensius cōtrouersi
spiritus repugnauerint: tanto excelsus sublimari in altitudinis uerti
ces repercussam celeritatem: quando nec solitus extenuet cursus alue
um: & stipato iam flumine uenis originalibus torrentium pondera
superueniant. Ita concordī uolentia hinc urgentis elemētū: hinc reser
tentibus undis exultantibus molem colligi: quæ excessus facit. Non
nulli affirmāt fontē eius qui fialus uocatur syderum motibus excita
ri extractūq; radiis causa dētibus cælesti igne suspēdi nō tamē sine cer
ta legis disciplina hoc est lunis ceptantibus. Verū oēm excessus origi
nem de sole fieri primāq; exultatiā tumoris concepi cum per cæcū
solebant. Postmodum triginta eius partibus euolutis ubi ingressus
leonem ortus sitios excitauerit propulso omni fluore tantū uim am
nis erūpere. Quod tempus sacerdotes natalem mundi iudicauerūt id
est in. xii. kalen. augustas & undecimū diē deinde reuocare exitus uni
uersos cum in uirginē transeat: penitusq; inter suas ripas cape: cum li
bram sit ingressus. Hoc etiā addunt pariter eum nocere siue abūdan
tius exaestuēt siue partius: quādoquidem exiguas minimū fecundi
tatis apportet. Propensior copia diuturno humore culturā moretur.
Maximos deinde exitus eius duo de uigiti cōsurgere iustissimos: sex
decim temperari: nec in quindecim abesse prouetus fructuosos. Sed
quicquid intra sit famem facere. Dant illi etiam hoc maiestatis ut por
tēdat futura argumentātes quādoquidē pharsalico bello nō fuerit e
gressus: quinq; ulnas. Iā illud palā est q̄ solus ex ānibus uniuersis nul
las expirat auras. Ditiōis ægyptiæ esse incipit asuent: in q̄ fines æthio
pū: & inde usq; dū mari intimatur nili nomē tenet inter omnia quæ
ægyptus habet digna mēoratu præcipue bouē miratur apim uocant.
Hūc ad instar colūt nūius: in signē notæ albæ macula quæ dextro late
ri eius ingēta corniculātis lūæ refert faciē. Statutū æui spatiū est. q̄ ut
affuit: profūdo sari fōtis inmersus necatur: ne diē lōgius trahat quē
licebit mox alter nec sine publico luctu requiritur quē reptū cētū an
nistites mēphim prosequūtur. Vt incipiat sacris ibi iniuiatus sacer fieri.

Delubra quibus succedit aut incūbat mistice thalamos nomināt. Dāt omnia manifestantia de futuris illud maximum si de cōsulentis manu cibū capiat. Denique auersus Germanici Cæsaris dextrā p̄didit ingruētia. Nec multo post Cæsar extinctus est. Pueri apim gregatim sequuntur: & repente uelut lymphatici uētura præcīnūt. Bos illi fœmina ossēditur in anno semel: & ipsa nō absque certis insignibus qua inuēta & oblata est eadem die neci datur. Apis natalem mēphitici celebrāt. Lactu aureæ pateræ quam proicient in nili statum gurgitē hęc solemnitas per septem dies agitur. Quibus diebus cum sacerdotibus quasdam crocodilli indutias habent, nec attreſtant lauantes. Verum octauo die cerimoniis iam peractis uelut reddita ſauendi licentia ſolitam reſummut atrocitatem: Crocodillius malum quatrupes & in terra & in flumine pariter ualet: linguam nō habet. Maxillā mouet superiorem: Morsus eius horribile tenacitate cōueniunt ſtipāte ſedētium rerie peſtinatim. Plerūq; ad xxx. ulnas magnitudinis eualeſcit. Qualia anſeris edit oua: Meatur locum nido naturali prouidētia nec alibi fœtus premitur q̄ quo creſcētis nili aquæ nō poſſunt peruenire. In partu ſouendo mas & fœmina uices ſerant. præter hiatum oris armatus eſt etiam unguium immāitate. Noctibus in aqua degit. per diem humi atqui aſcit. Circūdatur maxime cutis firmitate in tātum ut iſtus quouis tormēto adactos tergore reperiſcutiat. Strophilos auis par uula eſt ea dū redimias eſcarum affectat os beluæ huiusce paulatim ſcalpit: & ſenſim ſcalpurigine blandiente aditum ſibi in uſque fauces facit. Quod enchydrus cōſpicatus penetrat beluam: populatiſq; uita libus eroſa exit aluo. Eſt & delphinum genus in nilo: quorum dorſa ſerratas habent criſtas. Hi delphini crocodillos ſtudio eliciunt ad natādum: demerſique aſtu fraudulēto reuera uētrium ſubternatātes ſecant: & interimūt. Præterea habitāt in inſula nili homines forma per exigui ſed audacia euoſque perdit: ut crocodillis ſe offerāt obuios. Nam hęc mōſtra fugiētes inſecūntur: formidāt reſiſtentes. Ergo capiuntur ſubactique etiam intra aquas ſeruiunt: & per domiti metuara obſequūtur: ut immemores atrocitatis uiſtores ſuos i equitātis dorſo uehāt. Hęc ergo inſulam & hanc gētem ubicūque iudicio odoris perſenſerint procul fugiunt in aqua obtuſius uident: in terra acutiſſime. Hyeme nullum cibum capiunt. Quinetiam quattuor mēſes a cœptu brumæ inedia exigūt. Sinci quoque circa nilum frequētiſſimi: crocodillis equidem ſimiles: ſed forma modica & anguſta. Verū ad opem ſalutarem nō qualibet neceſſarii. Medentes quippe ex his pocula iſciūt: quibus & ſturpor excitetur: & ueneni uis extinguaſ. Hippothamus in eodē flumine ac ſole naſcitur. equo & dorſo & iuba

& hinnitu roſtro reſupino ungulis biſedis: aprinis dēribus: cauda tor-
tuosa. Noctibus ſegetes depaſcitur: ad quas pergit auerſus aſtu dolo-
ſo ut fallente ueſtigio reuertenti nulla ei inſidiæ præparentur. Idem
cū diſtendiſ nimia ſatietate harundines recens caſas petit, per quas
rādiu oberratur quoad ſtirpiū acuta pedes uulnerēt. Vt profluio ſan-
guinis leuetur ſagina. Plagā deinde ceno oblini: uſq; dū uulnus con-
ducatur in cicatricem. Hippopodamos & crocodillos primus romā
.M. Scaurus inuexit. Circa eaſdē ripas ales eſt ibis: ea ſerpentiū popu-
latur oua gratiſſimāq; ex his eſcam nidis ſuis deſert. Sic rare ſcūt pro-
uentus ſortuū noxiōrū. Nec tamen aues iſtæ tantū intra fines ægypti
os proſunt. Nam quæcūq; arabicæ paludes pennatorū anguiū mittūt
examina: quorū tam citum uirus ē ut morſum ante mors quā dolor
inſequatur. Sagacitate qua ad hoc ualēt aues excitatæ in procinctum
eunt uniuerſe & priuſq; terminos patrios externū malū uaeſt in aere
occurſant cateruis peſtilētibus. Ibi agmen deuorāt uniuerſum. Quo
merito ſacræ ſunt & illæſæ. Ore patiunt nigras ſolū peluſium mittit,
reliqua pars candida. De arboribus quas ſolas fert ægyptus ꝑcipua
eſt ficus ægyptia: foliis moro cōparanda: poma nō ramis tātum geſti-
tans: ſed ex caudice uſq; aneo ſecunditatis ſuæ anguſta eſt. Vno an-
no ſepties fructū efficit. Vnde pomū decerpſeris alterū ſine mora ꝑo-
tuberat. Materia eius ita aquā miſſa ſubſidit. Deinde cum diu deſede-
rit in liquore leuior facta ſuſtollitur. Et uerſa uice quod natura in alio
ligni genere nō recipit. Fic humore ſicca. Palma quoq; ægyptia dicen-
da res eſt proprie ad ipſos uocātur ut dici oportuit eaq; guſtata arcet
ſitim. Odor eidem qui & malis cydoniis. Sed demū ſitim ſedat ſi pri-
us q̄ maturuerit decerpatur. Nam ſi matura ſummatum ſenſum inter-
cipit: greſſum præpedit: linguam retardat: obſeſſiſq; officiis mentis &
corporis uitium ebrietatis imitatur. Egyptium limitem addiacæ acu-
men tendit. Incolunt populi qui momētum quo reparari mundum
ad motus ferūt annuos hoc ſtudio deꝑhendunt. Eligitur ſacer lucus
in quo conſeꝑrant animalia diuerſiſſimi generis. Ea ubi ad ſtatutam
lineā cæleſtis uertigo proueſta ē ſenſus ſuos ſignificatiōibus prodūt
quibus poſſunt. Alia ululant: alia mugiūt: quædā ſtridunt: quædā ru-
diunt: nōnulla ſimul conſugunt ad uolutabra. Hoc argumentū illis
eſt magiſteriū ad inditiū temporis deꝑhendendi. Idē populi ferunt
a primis ſibi gentis ſuæ auis traditū ubi nunc occiſus. uōdā ibi or-
tus ſolis fuiſſe. Inter ægyptias urbes numero portarū thebæ nobiles:
ad quas commercia arabes undiq; gētium ſubuehunt. hic regio the-
baica. A bedos & ipſa nobilis: olim Mēnonis regia nunc Oſiris ſano
exulta. Alexādiam & operis ipſius magnitudo & auctor Alexāder

inacedo nobilitant, quam metatus Democrates architectus secundū
post conditorem inter memorabilia locum fortitus est. condita autē
alexandria est. xii. centesimaq; olympiade. L. Papirio Spuri filio. C.
Petilio Caii filio cōsulibus romanis haud longe ab hostrio nili flumi
nis quod heracleoticon alii: alii cano picon appellāt. Est & pharos co
lonia a Cæsare dictatore deducta. Ex qua facibus accensis nocturna
dirigitur nauigatio. Nam alexādria insidioso accessu aditu fallacibus
uadis cæco mari tribusq; tantum canalibus admittit nauigantes pos
sideo: thegano tauro: Hinc igitur in portibus machinas ad præluen
di ministerium fabricatas pharos dicunt. Ayramides turres sunt in
ægypto fastigiatae ultra excelsitatem omnem quæ fieri māu possunt.
Itaq; mensuram umbrarum egressæ nullas habent umbras. Nunc ab
ægypto promoueamus stilum.

De arabia & thure myrrha cinnamo phoenice sardonice
& aliis lapidibus.

Utra pelusiacum hostium arabia est ad rubrum pertinēs ma
re: quod erythreum ab Erythro rege persei & Andromadae
filio non solum a colore appellatum uarro dicit qui affirmat
in littore maris istius fontem esse quem si oues biberint murent uel
lerum qualitatem: & antea candidæ amittant quod fuerint usque ad
haustum ac fuluo postmodum nigrescant colore. Kubri autem ma
ris arsinoe oppidum. uerum hæc arabia procedit ad usq; illam odori
feram & diuitem terram quam catabani & quiscenitæ tenent. arabes
nobiles monte cassio. Quiscenitæ causas nominis inde dicunt q; ten
torii succedunt nec alias domos habent. Ipsa autem tentoria cilicia
sunt. ita nuncupant uelamenta caprarum pelistexta suillis carnibus
prorsus abstinent sane hoc animalis genus si inuentum illi fueri illico
moritur. Hanc arabiam græci eudemonem nostri beatam nominaue
runt. Habitat in colle manufacto inter flumen tygrim & flumē euleū
Quod ortū a medis tam puto fuore indytum est. Ut inde oēs reges
nō alias q; eius aquas bibant. Eudemonem nō frustra cognominatā.
Hinc capeffas q; præter odores quos creat plurimos sola thus mittit
nec tamen uniuersa. Nam in medio eius sunt astramitæ pagus sabeo
rū aqua octo mansionibus regio thurifera determinatur. Arabia ap
pellata est id est sacra. hoc. n. significari interpretantur. Virgulta hæc
non sunt publica. sed quod inter barbaros nouum in ius posteriorū
per successiones transeunt familiarum. Ergo quicunq; dominatū isti
us tenent nemoris arabice sacri uocantur. lidē illi cū lucos istos uel
metuunt uel incidunt nō funeribus intersunt nō congressionibus
foeminarū polluantur. Hæc arborē prius q; penitus fides prodere ut

alii lentisco alii mare therebintho comparabāt usq; dum libris quos
Iuba rex scripsit ad Casarem Augusti filium palam fieret. intorto eā
esse uimineram ad aceris qualitatem: amygdali modo succum fun
dere: incidi ortu canis flagrantissimis solibus. In iisdem saltibus myr
tha prouenit: cuius radices ut uitium rastro proficiunt: ablaquea nox
nibus gaudent. Nudata pinguiori fluit lachryma sponte manās prae
ciosior ex ea sudor ē elicitus corticis uulnere uilior iudicatur: codex
in uertiginem flexus & spinis hispidus: folium crispus licet: oliuā ta
mē simile. Maxima altitudo extollitur ad quinq; cubita proceritatis:
Arabes sarmentis eius ignes fouēt: quorū fumo satis noxio nisi odo
re ctemati thoracis occurrant. Plerūq; insanabiles morbos cōtrahunt
Iidem arabes legūt cynamum: quod frutetum situ breui nascitur ra
mo humili & represso nūquā ultra duas ulnas altitudinis. Quod gra
cillus prouenerit eximiū magis dicitur. Quod in castitudine extube
ratū sit inutile habetur. Verum legitur per sacerdotes hostiis prius
caesis: quae cū litauerint obseruatur ut messis: nec ortū solis anticipet
nec egrediatur occasum. Quisquis principatū tenet sacramentorum
strues hasta diuidit: quae sacrata est in hoc munus atq; ita portio ma
nipulorū soli datur: quae si iuste diuisa sit radiis inflagrata incendium
sponte cōcipit. Apud eosdē nascitur auis, phoenix aquilae magnitudi
ne: capite honorato: in conū plumis extantibus cristatis faucibus: cit
ca colla fulgore aureo: postera parte purpureis absq; cauda: in quo ro
seis pennis ceruleus inter scribitur nitor. Probatū est quadraginta &
quingētis eū durare annis. Rogos suos struit cynamis quos prope
practea cōcinnant in solis urbē strue altaribus superposita. Cū huius
uitā magni anni fieri cōuersione rara fides est inter auctores: quāuis
plurimi eorū magnū annū nō quingētis & quadraginta sed duode
cim milibus. dccccliiii. annis constare dicāt: Plautio itaq; Sextio & P.
Apronio cōs. aegyptū phoenix iuolauit: captusq; anno octingētesimo
urbis cōditae iussu Claudii p̄cipis i comitio publicatus ē. Quod ge
stū p̄ter censurā q̄ manet actis etiā urbis cōtinetur. Cinomolgus per
inde arabiae auis in excellētissimis lucis textu nidos e fructibus cinna
morū ad quos quoniā nō est perueniri propter ramorū altitudinē &
fragilitatē Accolae illas cōgeries plumbatis petūt iaculis deiectasq; p̄
ciis nendūt amplioribus q̄ hoc cinnamū magis quā alia mercatores
pro bent. Arabes longe lateq; diffusi diuersisq; moribus iuuāt & culti
bus plurimis crinis intonsus mitrata capita redimitu pari pars rasa i
cutē barba cōmertijs studēt. Aliena nō emūt: nendunt sua quippe &
siluis & mari diuites Vmbrā q̄ nobis dextrae sūt: illis sinistrae Pars
eorum quibus asper uictus est angues edunt. Nulla illis animi uel

corporis cura: ac propterea ophiophagi nominantur. Ex istius litte-
ris sinu Policrati regi aduecta sardōis gemina prima in orbe nostro
luxuriæ excitauit facem. Nec multum de ea differendum puto: adeo
sardonis non omnium uenit noticiā. Superficies eius probatur si me-
ratijs rubeat: arguitur si fuerit feculentior. Medietas circuitur limite
candicante. Optima est si neccolorem suum spargat in proximum:
nec ipse ex altero mutuetur. reliqua nigro finiuntur. Quod si translu-
ceat uitio uertitur. Si perspicuitatem arceat proficit ad decorē. Et mo-
lochitem arabs inuenit uirentem crassius q̄ smaragdus contra infan-
tiū pericula ingenita ut resistentem. Inuenit & irridem in mari rubro
sicut cristallum sexangulatam quæ radiis icta solis rutilo aeris reper-
cussu cælestis arcus ex sese iacit speciem Androdamantem iidem le-
gunt arabes nitoris argētei lateribus æqualiter quadris quem de ad-
amante non nihil mutuatum putes. Datū illi nomen ex eo quod cen-
sent. quod animorum calentium molliit impetus & tumentes refre-
nat iras: pederotem etiam Arabicam inde sumimus. Arabica aspectu
eburnea est radii abnuat contra neruorum molestias prodest habenti-
bus. Impede rote congruit quicquid eximium est quadam decoris
prærogatiua. Cristallinum lucet rubet purpuram. Oratum extimis
corona crocea uelum eliquido renitente. Ac suauitate oculos afficit.
Visum: illicet: detinet intuentes: Hac etiam gratia indis placet. Hoc
Arabix sat est. Hinc ad Pelusium repatriemus.

De Cassio monte & Pompei tumulo & Andromede uinculis:

N Pelusio cassius mons est: & delubrum Iouis Cassii atq; ita
i Ostracine locus Pompei magni sepulchro inclutus. Idumca
inde incipit palmis opima: Deinde Iope oppidum antiduissi-
mum orbe toto utpote ante inundationem terrarum conditum. Id
oppidum saxum ostendit: quod uinculorum Andromedæ uestigia
adhuc retinet quam expositam belue irritus rumor circūtulit. Quip-
pe ossa monstri illius. M. Scaurus inter alia miracula in edilita-
te sua Romæ publicauit. Annalibus nota est res. Mensuræ quoq; ue-
racibus libris cōtinetur: scilicet q̄ cōstarum longitudo excefferit pe-
des quadraginta. Excelsitas fuerit elephantibus indicis eminentiora.
Porro uerticuli spine ipsius latitudine semipedem sint supergressi.

De Iudea & lacu Asphaltis: & balsamo & genti essenorum.

Vdea illustris est aquis: sed natura nō eadē aquarū omnīū ior-
i danis amnis eximie suauitatis: panæ de fonte demissus re-
giōes præterfluit amoenissimas. Mox in Asphaltitē lacū mer-
sus stagno corrūpitur. Qui Asphaltitis bitumē gignit: aīal nō hēt: ni-
hil in eo mergi pōt: tauri etiā cameliquē impune ibi fluitāt. Est & lacus

fara extēsus passuum .xvi. milibus circumspectus urbibus proximis
& celebribus ipse par optimus. Sed lacus thiberiadis his omnibus an
teponitur salubris ingenio estus & ad sanitatem usu efficaci. Iudæa ca
put fuit Ierosolima. Sed excisa ē. Successit Iericus & hæc desinit. Arta
xoris bello subacta. Calliroe Ierosolimis proximus fons calore, me
dico probatissimus: & ex ipso aquarum preconio. sic uocatus: in hac
tantum balsamum nascitur. Quæ silua intra terminos uiginti iuge
usq; ad uictoriam nostram fuit. At cum Iudæa potiti sumus: ita luci il
li propagati sunt: ut iam nobis latissimi colles sudet balsama. Similes
uitibus stirpes habent malleolis digerantur. rastro intelcunt: a quis
gaudent: amat amputari. Tenacibus foliis sempiterno inumbratur.
Lignū caudicis atrestatū ferro sine mora moritur. Ea propter aut ui
tro aut cultellulis offeiss: sed in solo cortice artificis plaga uul neratur
Ex qua eximie suauitatis gutta manat post lachrymam secundum in
preciis locū poma optinent. correx tertiū ultimus honos ligno. Lon
go ab Ierosolimis recessu. Tristis sitius panditur: quē de cælo tactura
testatur humus nigra & cinere soluta. Duo ibi oppida Sodomū noīa
tū alterū: alterū Gomorrum. Apud quæ pomū quod gignitur habeat
licet specimen maturitatis: mandi tamen nō potest. Nam fuliginē in
trinsecus fauillatiā ambitio tantū eximie cutis cohibet: quæ uel leui
pressa tactū fumū exaltat: & fatiscit in uagū puluerē. Interiora Iudææ
quæ occidentē cōtinentur essentia tenent: qui predicti memorabile di
sciplina recesserunt a ritu gentiū uniuersarū maiestatis: ut reor prou
dentia ad hunc morē destinati. Nulle ibi foemina uenere se penitus
abdicauerunt: pecuniā nesciunt: palmis uictitant. Nemo ibi nascitur:
nō tamen deficit hoīum multitudo: locus ipse additus pudicitiae est.
Ad quē plurimi licet undiq; gentiū properent: nullus admittitur: ni
si quem castitatis fides & innocentiae meritū prosequatur. Nā qui reus
est: uel leuis culpe: quanuis summa ope adipisci ingressu uelit: diuini
tus submouetur. Ita per immensum spatium seculorum incredibile
dictu eterna gens est cessantibus puerperis Engada oppidum infra
hessemios fuit: sed excisum est. Verum inclytis nemoribus adhuc du
rat decus: lucisque palmarum eminentissimus: nihil uel de euo: uel
de bello derogatum. Iudææ terminus. Massanda castellum.

De Scytopoli oppido.

Ranseo Damascum. Philadelphiam. Araphianam. Scytho
lim: primos incolas & auctorem dabo. Liber pater cui humo
nutrilem tradidisset cōdidit hoc oppidum. Ut sepulturae ti
tulum etiam urbis moenibus ampliaret. Incolæ deerant e comitibus
suis Scythas delegit: quos ut animi, firmaret ad promptam resiten
e iiii

di uolentiam primū loci nomen dedit. Id selucia alter cassius mons
est Antiochie proximus: cuius e uertice nigilia adhuc quarta conspi
citur globus solis: & breui corporis circunactu radiis caliginem diffi
pan. ibus: illinc nox hinc dies cernitur: talis e cassio specula est: ut lu
cem prius uideas q̄ auspicetur dies.

De tygri & Euftrate & lapidibus præciosis.

Ufratrē maior fundit Armenia ortū supra zizaniā sub radici
e bus mōtis: quē Cathotē accole noīant scythicis proxio. hic
receptis in se aliquor amnibus cōualecat: & stipatus conue
nis aquis: luctatur cū thauri mōtis obiecti. Quē apud elegeā scindi: re
sistat licet duodecim milibus passuū latitudie lōgisq; excusibus dex
tera Cōmagenē. Arabiā leua relinquit. Deinde plabēs plurimas gen
tes Babilonia quondā caldeorū caput diuidit. Mesopotamiā opimat
annue inūdationis excessibus ad instar annis Egyptii terris super fu
sus inuecta soli fœcūditate. Hisdē ferme tēporibus qbus nilus exit so
le. sin parte Cancri uigesima cōstitutio. tenuat cū iā leone decurso ad
extima uirginis curricula facit trāsitu. Quod Gnomici similibus para
lelis accidere cōtēdūt quos pares & celi & terræ positione equalitas
nō malis efficit lineæ. Vnde apparet ista duo flumina ad modū eius
dē perpendiculi cōstitutis: licet e diuersis manēt plagis easdē incremē
ti causas habere.

De tygri quoq; dicere hoc loco par est.

i N Armenia regione caput tollit mire q̄ lucido cōspicuo fon
te in loco edito q̄ elegos noīatur. Nec ab exordio statī toto ē
Primū pigre fluit: nec cū suo noīe. At cū fines mediorū inue
tus ē: tygris statim dicitur. Ita enī medi noīant sagittā. Influit in Are
thusam lacū oīa pōdera sustinētē. Cuius pisces nūquā se alueo tygri
dis imiscunt: sicut nec amnici pisces in stagnū trāseūt Aretusæ: per
quē dissimili colore uolucris meat cursu. Mox thauro resistēte in pro
fundū specū mergit quē subter labēs i altero eius latera apud zoma
dā emicat uluas: & purgamēta plurima secū trahēs. Deinde identidē
absconditur rursusq; reddit. Adiabenes arabasq; pterfluit. Mesopota
miā amplectit. Amnē nobilissimū Hidaspē accipit. Euftratē defer in
sinū piscū. Quēcūq; euftratē bibūt gētes diuerso nitēt lapide. Et milan
tis in ipso Euftratis alueo legitur gēma ad imaginē marmoris perco
nēsis: nisi q̄ in medio umbilico lapidis istius glauci uelut oculi nitet
pupilla. A gadā a caldeis ad nos usq; fluxit haud facilis repertu ni ut
ipsi perhibēt ipsam se capeffendā daret. nāq; ingenita spūs efficacia q̄
dā supmeātes naues ex p̄fundo petit: & carinis ita tenaciter accorpo
ratur: ut nisi abrasia parte ligni egre separetur. Et Agadā apud Calde
os propter effectus quos ex illa sciūt habetur loco principe. Cæteris

propter gratiam magis complasset incundissime uirens. Myrrhites parthis familiaris hunc si uisū estimes myrrhæ color est. Et nō habet quod afficiat aspectum. Si penitus explores etiam attritu incites ad calorem spirat nardi suauitatem. In perfide lapidum tanta copia est. tantaque diuersitas: ut longum pene sit ipsis uocabulis immorari. Mitridax sole percussa coloribus micat uariis. Tegolitus nucleo oliuē similis spernitur cum uidetur. Sed remediis bonus uincit aliorum pulchritudinem. Solutis quippe & haustus pulsus calculis renium dolores ac uesice seuat. zammocrisus arenis auro immixtus: nunc bractearum: nunc pulueris habet quadrulas. Ethites fuluus est & tereti positione alterum lapidem intrinsecus cohibens: cuius crepitu sonorus est cum mouetur quamlibet tinnitum illum non internum scrupulum facere sed spiritum scientissimi dicant hunc ethiten zeroastes præfert omnibus maximamq; illi tribuit potestatem. Inuenitur autē in nidis aquile aut in littoribus oceani. In perfide tamē plurimis. Spē uteri defendit a fluxibus abortiuis. Pyrrhites furuus est: tenerique se uehementius non finit. At si quando arctiori manu præmitur digytos adurit. Calazias grandinis & candorem præfert & figuram duritia robustissima & inuisa Ethites uipereas habet maculas. Dionysias fuscus est: rubentibus notis sparsus. Idem si aque mixtus conteratur fragrat uinum & quod in illo odore mirificum ē: ebrietati resistit. Glosopetra deficientibus lunis cælo cadit lingue similis humane nō modice: ut magi peribent: potestatis: qui ex ea lunares motus excitari putant. Solis gemma percandida est ad speciem fulgidi sideris: rutilosq; ex sese iacit radios. Veneris crinis nitet nigro iternis ductibus ostentans ruforum crinium similitudinem. Senelites transluet fulgore candido molleoq; continens lune imaginem. Quam iusta cursum astri ipsius perhibent diebus singulis uel minui uel augeri. Meconites papauera exprimit Mirmicetes reptantis formice effigie notatur. Calcophōgus resonat ut pulsata era: pudice habitus seruat uocis claritatē. Siderites a cōtēplatione ferri nihil dissonat. Verū molestus quoquo inferat discordias excitat. Flongites ostentat intra se uelut flamas estuantes. Antralyraias coruscat in modū scintillantū stel larū. Enidrus exudat ut clausam in eo putes fontaneā scaturiginē.

De cilicia & cidno amne & corytio anero: & Tauro monte.

Illiciam de qua agitur si ut nūc loquamur derogasse uidebitur fidei uetustatis. Si terminos sequimur quos habuit olim absentiū est a contemplatione rerum præsentium. Ergo inter utraq; culpam factum optimū ē ambos temporū statū persequi. Cilicia antea usq; ad pelusium. Egypti pertinebat Lidiis Medis Armēiis

Pamphilia, Cappadocia sub imperio Cilicum cōstitutis. Mox ab affi-
riis subacta in breuiorem modū scripta est plurima iacet campo sinu
lato recipiens mare Issicum. ab tergo mōtium thauri & Amani iugis
clausa. Sortita nomē a Celice quem etas pristina pene ultra eum me-
morie abscondit hunc phœnice ortum qui antiquior loue de primis
terre alumniſ habetur. Matrem urbium habet Tharſon: quam Dane
proles nobiliſſima perſeus locauit. hāc urbem interſecat cidinus am-
nis. hunc cidinum alii præcipitari thauo. Alii deriuari ex alueo Co-
haſpidis tradiderūt. Qui cohaſpes ita dulcis ē ut perſici Reges q̄ diu
interipas perſidis fluat ſoli ſibi ex eo pocola uēdicauerint. & cū eun-
dum foret peregre aquas eius ſecum ueſtitent. Ex illo igitur parente
cidinus miram trahit ſuauiſſimam. Quicquid candidum eſt cidiū gē-
tili lingua Siri dicunt: unde amni huius nomen datū ſumet uere cum
ſoluūtur niues: reliqua parte amni tenuis eſt & quietus. Circa corici-
um Cilicie crocum plurimum optimumq; . Det licet Sicilia: det Cire-
na: det & Licia: hoc primum eſt. Spirat fragrantius coloreq; plus au-
reo eſt. ſucci ope citius proficit ad medelam. Ibi coricos oppidum eſt
& ſpecus qui montem impoſitum mari a ſummo cauat uertice patu-
lus hyatu ampliſſimo. Nam deiectis lateribus i terre profundum ne-
morosus orbe amplectitur media amœnitate uirens introrſus lucis
pendentibus. Deſcenſus in eum per duo milia & quingentos paſſus
nō ſine largo die hinc inde fontium largā & aſſidua ſcaturigine. Vbi
peruentum ad ima prin. i ſinus: alter rurfus ſpecus panditur. Quod
antrum latis primum pater faucibus poſtmodum in proceſſu per an-
guſtias obſcuratur in eo ſacrum eſt locus ſanum: in cuius receſſu in-
timo Tiphonis gigantis cubile poſitum accole crediderunt heliopo-
lis anuquum oppidum ciliciæ fuit patria Criſippi Stoice ſapientiæ
præſantiſſimi: Quod a Tigraſe Armeniæ ſubactū & diu ſolum pom-
peiolim deuictis cilicibus. Cneus magnus cognominauit Mons tau-
ros ad indico primum mari ſurgit. Deinde a ſcopulis celidoniis. In-
ter Egyptum & Pamphiliū pelagus obiectus ſeptentrioni dextro
latere: leuo meridiane plage occurrit occidenti obuerſus fronte pro-
fuſa palam eſt trans eum cōtinuare uoluiſſe penetrato mari: niſi pro-
fundis obſiſtentibus oſtendere radices ſuas uetaretur. Denique qui
perſcrutantur naturas locorum: tentaſſe eum omnes exitus promō-
toriis probant. Nam quoquo uerſum mari alluitur procedit in pro-
minentias: ſed modo intercluditur phœnitio modo pontico ſinu: in-
terdum Caſpio uel hircano. Quibus renitentibus ſubinde fractus
contra Meothim lacum ſteſſitur: multiſque difficultatibus fatiga-
tus ripheis ſe iugis annectat pro gentium ac linguarū uarietate plu

rsariam nominatur Apud nidos lamos mox propanifos coatos. Apud parthus post Nifates inde thaurus atq; ibi in excellentissimam confurgit sublimitatem caucassus. Interea etiam a populis appellatio nemitrahit. Ab dextero latere Caspius dicitur hircanus A leuo Amazonicus. Moschicus. Scythicus: Ad hæc uocabula habent alia multa. Vbi dehinc Hiulcis iugis facit portas: quarum prime sunt Armenie tunc Caspie post Ciliciæ in Græciam uerticem exierit. Vbi Cerannius prædicatur. A Ciliciæ finibus Asiaticum limitem disparit. Quantum meridiem uidet sole inestuat. Quicquid septentrioni oppositum est uento tunditur & pruina. Quod siluestre est effertur & plurimis & leonibus immanissimis.

De Chimera monte.

9 Vod in campania Vesuuus: in Sicilia Etna: hoc in Licia mons est chimera. Hic mons nocturnis estibus fumidū exhalat. Vnde fabula triformis monstri in uulgū data est: q̃ Chimera animal putauerunt. Et naturā ibidē subest ignea Vlcano urbē proximā Licii dicauerunt q̃ de uocabulo sui nomini effectiā uocant. Olympus quoq; inter alia ibi oppidū fuit nobile. Sed intercidit Nunc castellū est infra duod aque regie ob in signe floris spectacula sunt uisitentibus.

De Asia. Phrygia: gallatia. lidia. epheso urbe. Et uiris illustribus & de homero & hesiodo. & sepulchris aiacis & mennonis & eius uibus & reuerrantis regione de cameleonte & ciconiis.

f Equitur Asia: sed non eam Asiam loquor quæ in tertio orbis diuortio terminos amnes hēt ab ægyptio mari Nilū. a meoti lacu tanaim. Verum ea quæ a telmeso liciæ incipit. Vnde etiā Carpatius auspicatur sinus. Eam igitur Asiam ab oriente Licia inclinat & phrygia ab occidēte egea littora. a meridie mare ægyptium paphlagonia. a septentrione ephesus in ea urbs clarissima est. Epheso deus templū Dianæ Amazonū fabrica adeo magnificum: ut & Xerxes cum oīa asiatica templa igni daret: hinc unipepercerit. sed hæc Xerxis clementia sacras edes nō diu a malo uindicauit. Nāq; Herostatus: ut noīs sui memoria fama sceleris extēderet: sicut ipse confessus ē in ceu dium nobilis fabricæ manu sua struxit uoto adipiscade lotioris fame Notatur ergo eadē die cōflagrauisse templū. Ephesi: q̃ Alexander magnus pelle natus est. Qui oritur ut nepos edit. M. Fabio Ambusto. T. Quiricio Capiolino cōsulibus. āno post Romā cōdā trecentesimo octo cesimo quinto. Id templū cū postmodū ad cultū angustiorē Ephesi reformarent faber operi Dimocrates præfuit. quem Dimocritum Alexandri iussu Alexandriam in ægypto metatam supera exposuimus. Nusquam autem orbis toto tam assiduo terremotus: & tam crebras

urbium dimerfiones q̄ in Asia eſſe cladibus Aſiaticis patuit. Cū Tiberio principe urbes duodecim ſimul una ruina occiderit. Ingenia aſiatica inclyta p̄ gentes fuere. poetæ Anacreon: inde Mimnermus & Antimachus: Deinde Hipponax: deinde Alceus: intercos ēt Sapho mulier: At hiftoriæ cōditores Exarchus. Hecateus. Herodorus: cū quibus Ephorus & Theopōpus. Namq; de vii. ſapiētia p̄ditis Bias Tales. pitacus. Cleantes ſtoice eminetiſſimis Anaxagoras nature indagator. Heraclitus & ſubtilioris ſcientiæ archanis immoratus clarifiſſimus. phrygia Aſia excipit: in qua Celene antiquato priore noīe in Apameā traſiſit: Oppidum a rege Seleuco poſtmodum conſtitutum: Iſtic Marſias ortus. Iſtir & ſepultus. Vnde qui p̄ximat fluuius: Marſias dicitur. Nam ſacrilegi certaminis factum: & audaces in deum Tibias teſtatur non procul fonte uallis quæ euentum geſte rei ſignat: & ab Apamea decem milibus paſſuum ſeparata Aulocrene uſque adhuc dicitur. Ex arce huiuſce oppidi Meander amnis caput tollit: qui recturentibus ripis flexuoſus inter Cariam & Ioniā p̄cipitat in ſinum qui miletū dīnidit & prienniam. Ip̄ ſaphrygia Troadi ſuperieſta eſt. A liconia parte gallacie collimitata. A meridiana licaone p̄ſidia: Migdoniaq; conterminat. Eadē ab oriente uicina Lidie. A ſeptentrione meſie & carie. A parte qua dies medius eſt mons Libia: & Tmolus croco florētifiſſimus Amnis paſtolus quē aurato fluore incitū aliter Chriſoroā uocat. In his locis animal naſcitur quod Bonacū dicūt. Cui taurinum caput ac deinceps corpus omne. tātum luba equina Cornua autem ita multiplici flexu in ſe reuertentia. Vt ſi quis in ea offenderit nō uulneretur Sed quicquid p̄ſidii monſtro illi ſons negat: alius ſufficit. Nam cum in fugam uertitur proluuie citi uentus finium egerit per longitudinē triū iugerum par longas aſpergines: quarū ardor qcquid attigerit adurit. Ita egerie noxia ſubmouet inſequentes miletos Ionie caput. Cadmi olim domus: ſed eius qui primus inuenit pro ſe orationis diſciplinum. Non longe ab epheso Colophon ciuitas nobilis oraculo clari Appolonis: Inde haud procul Minas ſurgit: Cuius uertices de nebulas ſuper uoluptantibus future tempeſtatis ſignificāt qualitatē: Caput meonie ſiphilus excipit Tantalus antea dictus: & in illā uocabali memoriam orbitatibus datus Niobe. ſmirnā moles circumfluit inter flumina Aſiatica facile p̄cipuus amnis Smirnios uero cāpos fluuius Hermius ſecat: qui ortus: Adorilao phrygiæ phrygia ſcindit a caria. hunc quoq; Hermū fluctibus aureis eſtuaeſe antiquitas credit Smirna: unde præcipue nitet homera uari extitit patria. Qui poſt illum capetū anno ducētifiſimo. lxxii. humanis rebus exceſſit. Agrippa ſiluius Thiberni filio albe regante anno ante Urbē conditā centefimo. & lxx.

inter quē & Hesiodū poetā qui in auspitiis Olympiadis prime oblit
centū triginta octo anni interfuerunt. In Rhœtheo littore Athenien
ses & Mitinei ad tumulum ducis Thessali Achilion oppidum condi
derunt. quod propemodum interiit. Deniq; interpositis .xlyii. ferme
stadiis i altero cornu eiusdem littoris ob honorem Salamini Aiācis :
alterā oppidū cui Eanteo nomen datum est Rhodii extruxerunt. At
iu xta illū Mēnonis stat sepulchro: ad quod sempiterno ex Ethiopia
caceruatim aues aduolant: duas Ilienses mennonias uocant. Crumē
tius auctor est has easdem anno quinto in ethiopia cateruatim coire
& undiq; uersum quousq; gētium sit ad regiam mēnonis conuenire
Mediterranea quæ sunt supra Troadis partē teutrania tenet regio: q̄
prima Mesorū fuit patria. Hæc teutrania profunditur Caico flumine
per oēm Asiam Camelion plurimū aīal quadrupes: facie qua lacerte
nisi crura recta & longiora uenti iunguntur: plixa cauda Eademque
in uertiginē torta: hamati ungues subtili aduncitate. Incessus piger &
fere idē qui testudinū motus. Corpus asperum: squamosa cute qualē
in crocodillis deprehēdimus subducti oculi: & recessu cōcauo intror
sum recepti quos nunquam uisitatione obunbit. Visum deniq; nō cir
cumlati pupili: sed obtutu: rigidiori intentat: hiatus eius etenū ac
sine ullius usus ministerio: quippe cū neque cibum capiat. neq; potu
alatur: nec alimento q̄ hauſtu aeris uiuat. Color uariū & in momen
to mutabilis. ita ut cuiusque se rei iunxerit contolor ei fiat. Colores
duo sua: quos fingere non ualet: rubeus & candidus. Ceteros facile
mentitur. Corpus pene sine carne: uitalia sine liene: non nisi in corcu
lo pau xillum sanguinis deprehenditur. latet hyeme: producitur uere
impetibilis est Coracia: quo cum interfectus est: uictorem suū peri
mit interemptus. Nam si ex eo uel modicum ales ederit: illico morie
tur. Sed corax habet presidium ad medelā natura manuū portigente.
Nam cum afflētum se intelligit: sumpta fronde laurea recuperat sani
tatem. Pithon est in asia locus in cāpis patentibus: ubi primo aduētus
fui tpe. Ciconiæ aduolat. Et ea quæ ultima aduenerit: faciāt uniuers
se. Aues istas ferunt linguas non habere: sonū autē quo crepitāt oris
potius q̄ uocis esse eximia illis inest pietas. Etenim quantum tps im
pēderint fortibus educādis: tātum & ipse a pullis suis inuicem alūtur
ita. n. Impēse nidos fouēt ut incubitus assiduitate plumas exuūt. Noce
ri eis omnibus quidē locis nefas putant: sed in thessalla uel maxie ubi
serpentium immanis copia est. Quos dum escandi gratia infestantur
regionibus thessalicis plurimū mali detruunt. Galatiam primis secu
lis prisce gallorū gētes occupauerūt tholosici ueturi ambitoti q̄ uoca
bula adhuc pmanēt. Quāuis galatia unde dcā sit ipso sonet nomine.

De Bithinia. Hannibale. Aconem portu & Achenisio specu

b Ithania in pōri exordio ad partem solis orientis aduersa thra-
cia opulēta ac diues urbium a fontibus sangari fluminis pri-
mos fines habet. Ante bebricia dicta: deinde Migdōia mox a
Bithinio rege bithinia. In ea prusiadem urbē: & pratermeat. Hīlas flu-
men. Et aluit Hīlas lacus. In quo periisse credunt delitias. Herculis.
Hīlam Puerum Hymphis rapinam. In cuius memoriam usq; adhuc
solemni tripudiatione lacum populus circuit: & hīlam uoce clamant
in bithino quoq; agro libissa locus nicomedie proximus sepulchro
hā nibalis fame datus: Qui post Cartaginense iudicium transfuga ad
regem Antiochum dein post Antiohi apud termopilas tam malam
pugnant: fractum regem fortune uicibus inhospitium Prusie deuotus
ne traderunt. **T:** Quintio ob hanc causam in bithiniam misso
captiuisque. Romam ueniret ueneni mali poculo animam expulit: &
Romanis se uinculis monte defendit. **De ponticis oris.**

i Nora pontica post bosphori fauces & Rhēsum amnem por-
tumque calpas sagaris fluuios ortus in phrygia: dictusque
sangaris. Exordium facit maris andini sinus: i quo oppidum
heraclea appositum lico flumini. & acone portus. Qui prouentu malo-
rum graminum usque adeo celebris est: ut noxias herbas aconita il-
linc nominemus: proximus inde: Acherusius specus quem foraminis
ceci profundo adusque inferna aiunt patere.

De Paphlagonia & uenetorum origine.

p Aphlagoniā limes: a tergo galaticus amolectitur. Et paphla-
gonia scarabi promontorio spectat tauricā. Cithero monte
cōsurgit porrecto in spaciū triū & sexaginta: miliū insignis lo-
co eneto: a quo & Cornelius nepos phibet paphagōes i Italiā trāsue-
sti mox ueniti sūt noiati. Plurimas in ea regiōe urbes millesii cōdide-
rūt. Eupatoria mitridates quæ subasta a. Pōpeio Pēpeiepolis ē dicta.

De Cappadocia.

c Appadocia gentium uniuersorum quæ portum accolūt prae-
cipua intorsus recedit. latere leuo utrasq; Armenias & Com-
magenem prius simul transit. dextro pluprimis Asiæ populis
circūfusa. Attollitur ad thauri iuga & solis ortum præterit Lycaoni-
am p̄sidiam Ciliciam. Vadit super tractum Syriæ Anthiochie parte re-
gionis alterius in Scythiam præpendens: Ab Armenia maiore diuisa
Eufrate amne: quæ Armenia unde p̄dicti mōtes sūt auspicat. Mul-
tæ i cappadocia urbes iclyre. Verū ut ab aliis referāus pedē coloniā Ar-
phelaidē q̄ deduxit Claudius Cæsar Aliis præterfluit. Nec ocrefara
fluuius lacus alluit. Me Sēirais condidit. Mazacā sub argeo sitā Cap-
padoces matrē urbiū uocāt q̄ Argeus niualibus iugis arduus ne æsti

nō quidem torrēte pruinis caret. Quēq; indigene populi habitari lō
credant. Terra illa ante alias altrix equorū & puentui equino acōmo
datissima. Quorū hoc in loco ingeniū reor persequendū. Nāequis in
esse iudicium documētis plurimis patefactum est. Cū iā aliquot inuē
ti sint : qui nō nisi primos dños agnoscerēt obliiti māfuetudinis si qñ
mutassēt cōsuetā seruitia inimicos partis sue norūt: adeo ut intur plia
hostes morsu petant. Sed illud maius est q̄ rectoribus perditis quos
diligebāt accerterunt fame morte. Verum hi mores in genere equorū
pstantissimo reperiuntur. Nam qui infra nobilitatē sunt sati nulla do
cumēta sui pbuerūt. Sed ne quid uideamur dicendi licentia contra fi
dem arrogasse: exemplū frequēs dabimus. Alexandri magni equus
Bucefalus dictus siue de aspectus toruitate: seu ab insigni q̄ taurinū
caput armo inuistū gerebat: uel q̄ de fronte eius quēdā extantiū cor
niculorū mine protuberabāt: Cū ab equario suo alias etiam molliter
federet: accepto regio strato neminem unquā aliū prāter dominum
uehere dignatus est. Documenta eius in prāliis plurima sunt quibus
Alexandrum e durissimis certaminibus sospitem opera sua extulit.
Quo merito effectū ut defuncto in India: exequias rex duceret: & su
premis sepulchrum daret. Urbē etiā cōderet: quā in nominis memo
riā Bucefalam nominauit. Equus. C. Cæsaris nullū pter Cæsare dor
so recepit: Cuius primores pedes facie uestigii humani trahūt fuisse
sicut ante ueneris genitricis sedem hac effigie locatus est. Regem. Scy
tharum cum singulari certamine interemptū aduersarius uictor spo
liare uellet ab equo eius calcibus morsusq; laniatus ē. Agrigētina etiā
regio frequens est equorū sepulchris: q̄ sup̄mitatis munus merito da
tū credūt. Voluptatē his inesse Cyrci spectacula pdiderunt. Quidam
n. equorū cātibus tibiartū. qdā saltationibus: qdā colorū uarietate: non
nulli etiā accensis facibus ad cursus puocātur. Affectū equinū lachry
me pbāt. Deniq; interfecto: Nicomede Rege: equus eius uitā inedia
expulit cū praelio Antiochus Gallias subegisset: Citareti nomine
ducis qui in acie ceciderant equū ouatūrus insiluit. Isq; adeo spreuit lu
patos ut de industria curuatus ruina & se & equitem p̄riter affligeret.
Ingenia equorum etiam Clandii Cæsaris Cyreensēs pbauerunt: cum
effuso restore quadrigē cursus emulos non minus astu q̄ uelocitate p̄
uerterent. Et post decursu legitima spacia ad locū plane sponte consi
steret uelut uistoria premiū postularent: excuso quoq; auriga quem
Rutimanā nominabāt relicto certamine ad capitoliū quadriga p̄silu
it: nec ante substitit quamlibet obuius occursibus impeditus quam.
Tarpeium iouem trina dextratione lustrasset. In huiusce animalis ge
nere etas longior manibus. Legimus sane equū adusque annos septu

aginta uixisse. Iam illud nō uenit in ambigū quod in annū tertiu & tricesimū generant utpote qui etiā post uicesimū mittantur ad sobolē reficiendā. Noratū etiā aduertimus Oponē nōmine equū ad Gregari am uenerē durasse in annos quadraginta. Equarū libido extinguitur lubis tonsis. In quarū partu amoris nascitur ueneficiū. Quod in fontibus præferunt recens editi furno colore cicatricis simile: Hippomanes nominatū. Quod si præreptū fuerit statim nequaquā mater pullo ubera prebet felli tanda. Quo quis acrior fuerit speique maioris profundius nares mersitat in bibendo. Mas ad bella nunquā producitur apud scythas: eo q̄ fœmine leuare uersicas etiā si fuga possint. Edunt equē exuentis conceptos: sed hinnunguā ultra trienniu cū trahunt.

De assiria & mœdia.

a Sfiriorū initiū a Diabene facit. In cuius parte abellitis regio est quē locū uictoria Alexandri magni nō sint præteriti. Nā ibi copias Darii fudit ipsumq; subegit. Expugnatisq; eius castris in reliquo apparatu regis repperit scriniū unguentis refertū. Vnde primū Romana luxuria fecit ingressum ad odores peregrinos. Aliquantisper tamē uirtute ueterū ab illa uiciorū celebra defensi sumus. Atq; a deo in tēporibus cēsorū. P. Grassii & Iulii Cæsaris qui edixerūt anno urbis cōdite quingētesimo sexagesimo quinto. ne quis unguēta inueheret peregrina. Postmodū uicerunt nostra uitia & senatui adeo placuit odorū delita: Vt ea etiā in penalibus tenebris utetur. Sicut. L. Plotius fratrem planci bis consulē proscriptū a triumuiris in salernitana latebra unguenti odor prodidit hos terrarū ductus excipit medica: cuius arbor inclaruit etiam carminibus mantuanis. Ingens ipsa & cui tale ferme quale unedonibus folium est tantum in eo differt q̄ aculeatum spinulentis fastigiis hispidatur. Gestat malum inimicum uenenis: sapore aspero: & amaritudinis mire: odoris autem fragrātis plusq; iucūdum longeq; sensibile. Verū pomorum illius tanta ubertas inest: ut onere puentus semper grauetur. Nam ptinus atq; poma eius ceciderint maturitate. alia protuberāt. Ea; tantū est opimitati mora ut fetus decidunt ante nati. Vsurpare sibi nemora ista optauerunt & aliæ nationes per industriam translati germinis & inserti. Sed beneficium soli medie datum natura resitente: terra alia non potuit mutuari.

De portis caspiis.

c Aspie porte panduntur itinere manufacto lōgo octo milibus passuum. Nam latitudo eius uix est palustro pmeabilis. In his angustis etiā illud inter alia difficile: q̄ præciosorū laterum saxa liquentibus inter se salis uenis exundant humorem affluentissimum. Qui mox ui coloris constructus uelut in glaciem cohit. Ita laz

bes inuia accessum negat. Præterea octo & uiginti milibus passuum tractis omnis q̄ unde pergitur nullis puteis uel fontibus humo arrida sine præsidio sitit. Tunc serpentis undique gentium conueniæ uerno statim die illuc confluunt ita pericula ac difficultatis concordia ac Caspios nisi hyeme accessus negat. De loco nōinato Dierū.

Caspiis ad orientem uesus locus est quod direū appellatur. Cuius uberti est q̄ uspiam comparari queat. Quem locum circumfidunt lapiri Naxuchi & Hircani. Et proximat Marga me regio inclita cæli ac soli commodis: adeo ut in toto illo lati fundi nitibus sola gaudeat. In faciem theatralem montibus circumuenitur ambitu stadiorum mille quingentorum pene in accessu ob incommo dum arenose solitudinis: quæ per cētum & uiginti milia passuum undique uersum circumfusa est. Regionis huius amœnitatem Alexander magnus usque adeo miratus est: ut ibi primum Alexandriam cōderet. Quam mox barbaris excisam: Antiochus Seleuci filius reformatuit. & de nuncupatione domus sue dixit Seleuriam. Cuius urbis circuitus diffunditur instadia. lxxv. In hac herodes Romanos captos crassian a clade deduxit. Et aliud in Caspiis Alexander oppidum excitarat. Idque Heraclea dictum dum manebat sed hoc quoque ad iisdem euersum gentibus. deinde ab Antiocho restitutum ut ille maluit. Achais postmodum nominatum est.

De oxo flumine & bastris & gentibus circa oxū & terminis liberi partis & Herculis & camelorum natura.

Xus amnis orit̄ de lacu Oxo cuius oras hinc in batēi & Oxo stace accolūt: sed p̄cipuā partē Bastrī tenē. Bastris præterea p̄ prius est amnis Baistros. Vnde & oppidū q̄ incolūt bastrum Gentes huiusce q̄ pone sūt p̄pansi iugis ambiunt: q̄ aduersa nidi fontibus terminant. Reliqua includit ochus flumē. Ultra hos p̄adā oppidū Sogdi anorū. in quorū finibus Alexāder magnus tertiā Alexādriam cōdidit: ad cōtestādos itineris sui terminos: hic. n. locus ē i quo primū a libero p̄e post ab Hercule: deinde a Semiramide: postreō etiā a Cýrro are sūt cōstitute. Quod proximū gloria oēs duxerūt illo usque promouisse itineris sui metas. Vniuersi eius ductus dūtaxat ab illa terrarū parte laxātes fluuius secat fines. Quem laxaten soli uocat. Bastrī alii. Nā Scythe Solim nomināt: Hūc eūdē esse Tanaim exercitus Alexandri magni crediderūt Verum Demodamas dux Seleuci & Antiochi satis idoneus auctor: transuectur amnem istum titulos oīum supgressus ē aliiq̄ eē q̄ Tanam dephēdit: ob cuius gloriæ insigne dedit nomini suo: ut altaria ibi statueret Appolini Didymeo hoc ē collimium: In quo limes perfcus scythicis iungitur quos scythas per se lin

qua sua satis dicunt: & inimicem scythe perlas corfacos nominat montemq; caucalum troucasim id est niuib; candidantem. Densissima hic populorum frequentia. cum partis legem placiti ab exordio moris incorrupta custodit disciplina. E quibus celeberrimi sunt. Massagete. Esse dones. Sararche & apamei: post quos immanissimis barbaris interiacentibus de ritu aliarum uationum pene inconstanter diffinitum aduertimus. Bactri camelos fortissimos mittunt: licet Arabia plurimos gigant. Verum hoc differunt: q; Arabici bina tubera in dorso habent: singula Bactriani. Nunq; pedes atterunt. Sunt, n. illis. reciproci quibusdam pumunculis uestia carnulenta. Vnde & contraria est laboribus ambulantibus nullo fauente praesidio ad nisum insistendi. habetur in duplex ministerium. sunt alii oneri ferendo accommodati. alii ad penicratem lenes. Sed nec illi ultra iustum pondera recipiunt nec isti amplius q; solita spatia uolunt egredi: Geniture cupidine afferantur: adeo ut seuiant: cum uenerem requirunt: oderunt equinum genus. Sitim etiam in quatrimum tolerant. Verum cum occasio bibendi data est: tantum impetur quantum & faciet desideria praterita: & in futurum diu prosit, lutulentas aquas carant: puras refugiunt. Deniq; nisi cenosior liquor fuerit: ipsi assidua procucatione limum excitant ut turbetur. Durant in annos centum: nisi sorte translati in peregrina insolentia mutati aeris morbos trahant. Ad bella foemine praeparantur. Inuentumq; est ut desiderium eis coitionis quadam castratione exaretur. putant. n. fieri ualidiores: si a coitibus arceantur.

De seribus & uellere serico & attagis.

q Va ab Scythico & oceano & mari Caspio in oceanum eorum cursus inflectitur ab exordio huiusce plage profunde niues mox longa deserta post antroposagigens asperima: deinde spatio seuiissimus bestiis effertata ferme dimidiam itineris partem impenetrabilem reddiderunt. Quarum difficultatum tetminus facit iugum mari immines quod tabin barbari dicunt: postquam adhuc longinqua solitudine. Sic in tractu eius ore qua spectant estiuum orientem ultra in humanos sirus primos hominum seres cognoscimus. Qui a quarum aspergine mundatis frondibus uellera arborum adminiculo depectunt liquoris & lanuginis teneru sublimitate more domant ad obsequiu: hoc illud est seru in uisum publicum damno seueritatis admissum & quo ostentare potius corpora q; uestire primo foeminis nunc etia uris persuasit luxuria libido. Seres ipsi quide mites & intersequietissimi. Alios reliquoru mortalium coetus refugiunt adeo ut ceterarum gentium commercia abnuant primum eorum fluuium mercatores ipsi transeunt in cuius ripis nullo inter partes lingue comertio sed depositaru rerum praecia oculis estimantes sua tradunt nostra

non emunt.

De gente atrogorum.

Equitur Atranus sinus & gēs atrogorum: quibus temperies
prærogatiue miram aeris clāmentiam subministrant. Arcēt
sane afflatum noxiū: colles qui salubri apricitate undiq; se
cus obiecti prohibent auras pestilentes. Atq; ideo ut amonitus affir
mat par illis & hiperboreis: genus uite ē. Inter hos & indiā gratissimi
ciconas locauerunt.

De india.

Medis mōtibus auspicatur India. a meridiano mari porrecta
a deo fauoni spiritu saluberrima bis in āno estatē habet:
bis legit fruges uice hyemis ethesis potitur autis: hanc possi
donius aduersari: gallie statuit. Sane nec quicquā ex ea dubiū. Nam
Alexandri magni armis cōperta: & altorū postmodū regū diligentia
peragrata penitus cognitioni nostre adducta est. Megasthenes sane
apud indicos reges aliquantisper cōmoratus res indicas scripsit: ut si
dem quā subiecerat memorie daret. Dionysius quoq; qui & ipse a fila
delfo rege spectator missus est gratia periclitāde. ueritatis paria pro
didit. Tragū ergo in india fuisse quinq; milia oppidorū præcipua ca
pacitate populorū nouē militū. Diu etiā credita est tertia pars esse ter
rarū. Nec mirū sit uel de hoīum uel de urbiū copia cū soli indi nūq; a
natali solo recesserint. Indiam liber pater primus ingressus ē ut pote
qui indis sub actis primus oīum triūphauit. Ad hoc Alexandrū ma
gnū numeratur sex milia quadringenti quinquaginta unus additis
& amplius tribus mensibus habita per reges cōputatione qui cētum
quinquaginta tres tenuisse mediū eū deprehenduntur. Maximi in
ea amnes Ganges & Indus. Quorū gangen quidā fontibus incertis
nasci & nili modo exundare perhibent. Alii uolunt a Scythicis mō
tibus exoriri. Hippanis etiam nobilissimus ibi fluuius qui Alexandri
magni iter terminauit sicuti are in ripa eius posite probant. Minima
gangis latitudo per octo milia passuū: maxima per. xx. patet. altitudo
ubi uadosissimus est mensurā centū pedū deuorat. Gangarides exti
mus est indie populus. Cuius Rex equites mille: elephātos septingē
tos: peditū sexaginta milia in paratu belli habet. Indorū quidam agros
exercent: militiā plurimi: merces. Alii optimi ditissiq; tempu. curant:
reddunt iudicia: assident regibus. Quietum ibi emmentissime sapi
entiæ genus est. Vite repletos incensis rogis mortē accersere. Qui ue
ro ferociori secte se dederunt: & siluestrem agunt uitam: elephantos
uenantur. Quibus perdomitis ad mansuetudinem: aut arant: aut ue
huntur. In gange intula est: populosissima & amplissimam continens
gentem. Quorum & ex peditū quinquaginta milia: equitū quattuor
milia in armis habet. Omnes sane quicunq; præditi sunt regia pote

stat e nō sine maximo elephātorū equitū ēr peditūq; numero milita
rē agitāt disciplinā Parſia gens ualidiſſima palibothrā urbē incolūt.
Vnde quidā gentē ipſam palibothros noſauerūt. Quorū rex ſexcēte
na milia peditū:equitū triginta milia:elephaniorū octo' milia :oībus
diebus ad ſtipēdiū uocat. Ultra palibothrā mōs malleus in quo am
brā hyeme in ſeptētrione eſtate in auctro cadūt uiciſſitudine hac du
rāte ſenis menſibus.Septētriones in eo actu in anno ſemel:nec ultra
quindecim diēs patent:sicut auctor eſt Bethon: qui perhibet hoc in
plurimis indie locis iueniri.Indo proximātes flumini uerſam ad me
ridiē plagā ultra alios torrentur calore.Deniq; uim ſideris prodit ho
minū color.Mōtana pygmei tenēt.At hi quibus eſt uicinus oceanus
ſine,regibus degūt.Pandea gens a ſceminis regitur. Cui reginā pri
mā Aſſignat Hercules filiā.Et niſa urbs regioni iſti datur. Mons etiā
louis ſacer imeros noie:in cuius ſpectu nutritu libere patrē ueteres in
di affirmāt:ex cuius uocabuli argumēto creditur liberūm patrē laſci
uiēti fame ſceminē natū. Extra indi hoſtiū ſunt inſulæ duæ Chriſe
& Argire adeo ſecunde copia metallorū ut pleriq; eas aurea ſola ha
bere proderint:& argentea indis oībus promiſſa.Cæſaries non ſine
fuo cerulei aut crocei coloris.Cultus præcipuus in gēmis. Nullus
funerū apparatus:præterea ut Iube & Archelai regū libris editū ē:in
quātū mōres populorū diſſonant: habitus quoq; diſcrepantiſſimus
eſt. Alii lineis:alii laneis pepſis uestiūtur:pars nudi,pars obſcena tan
tū amiſtulati plurimi & flexilibus libris'circūdati.Quidam populi
adeo proceri ut elephātos uelut equos facillima inſultatioue trāſili
ant:plurimis placet neq; aīal occidere neq; ueſci canibus: pleriq; tātū
piſcibus aluntur:& e mari uiuūt. Sunt qui proximis parētēſq; prius
q̄ annis ægritudine in maciē eant & intabeant uelut hoſtias cedunt.
Deinde perēptorū uiscera epulas habēt: q̄ ibi nō ſceleris ſed pietatis
loco numerāt.Sunt qui cū incubuere morbi procul a ceteris iu ſecre
ta abeunt nihil anſie q̄ mortē expectātes. A ſtiacanorū gens laureis ui
ret ſiluis:lucis huſeis.Vitiū uero & arborū uniuerſarū quibus grācia
dulcis eſt prouētibus copioſa philoſophos habēt indi gimno ſophi
ſtas uocat:qui ab exortu aduſq; ſolis occaſum cōtēntis oculis orbē cā
dentiſſimi ſideris intuentur: in globo igneo timātes ſecreta quædā
arenisq; ſeruētibus perpetē diē alternis pedibus inſiſtūt. Ad mōtem
qui Nilo dicitur habitāt quibus auerſe plante ſunt & octoni in plan
tis ſingulis digyti. Megasthenes per diuerſos indie mōtes eē ſcribit
natiōes capitiſus caninis armatas unguibus amictas uestitu tergogē
Ad ſermonē hūanū nulla uoce ſed latratibus tātū ſonātes alperis ri
ctibus. Apud Cleſiam legitus quædā ſcēminas ibi ſemel parere: na

tolq; canos illico fieri. Esse rursum gentem alterā: q̄ in iuēta sit cana
nigrescat in senectute. Ultra cui nostri temporis terminos perhēnan
tē Legimus monoculos quoq; ibi nasci singulis cruribus & singula
ri pernitate. Qui ubi defendi se uelint a calore resupinati plantarū
suarū magnitudine inūbarentur. Gangis fontē qui accolunt nullius
ad escam opis indigent. Odore uiuunt pomorū siluestriū. longiusq;
per gētes eadē illo in præsidio gerūt: ut olfatu alantur: qđ si te triorē
spiritū forte traxerint exanimari eos certū est. Perhibēt esse gentē foe
minarū quæ quinquennies cōcipiūt. Sed ultra cētaū annū uiuendi
spatia nō protrahūt. Sunt qui ceruicibus carēt: & in humeris habent
oculos. Sunt qui siluestres hirti corpora: caninis dēubus: stiridore ter
rifico: Apud eos uero quibus ad uiuendi rationem propensior cura
est multæ uxores in eiusdem uiri coeūt matrimoniū: & cum maritus
hoīe decesserit apud grauissimos iudices suā quæq; de meritis agūt
causam: & quæ officiosior cæteris snā uicerit iudicantiū: hæc palmæ
refert præmiū ut arbitrato suo ascendat rogiū cōiugis: & supramis
eius semetipsam det inferias. Cæteræ nota uiuant. Enormitas in ser
pentibus tāta est: ut ceruōs & animātia alia ad parē molē tota hauriāt
Quinetiā oceanū indicū q̄tus est penetrent: insulasq; magno spacio a
cōtinenti separatas pabulandi perāt. Quod corā est potentia amplissi
mæ magnitudinis fieri qua per tantā salī latitudinē ad loca permeāt
destinata. Sunt illic multæ & mirabiles bestię: quarū e multitudine
& copia partem persequemur. Leucotrota uelocitate præcedit feras
uniuersas. Ipsa asini fere magnitudine cerui clunibus: pectorē ac cru
ribus leoninis: capite camelino: bifulca ungula ore adusq; autē deh i
scente: dentiū locis esse perpetuo: hæc quoad formā. Voce autem lo
quentiū hominū sonos æmulatur. Est & aele alas ut equus: cauda ue
ro elephanti: nigro colore maxillis pruriginēis: præferens cornua ul
tra cubitalē modū lōga: ad obsequiū cuius uelit motus accōmodata
Neq; n. rigent: sed flectūt ut usus exigit præliandi. Quorū alterum
cū pugnat protendit: alterū: replicat: ut si nisu aliquo alterius acumē
fuerit obtusum acies succedat alterius: hippopotamis cōparatur. Et
ipsa sane aquis luminū gaudet. Indicis tauris color fuluus est. Volu
cris pernitas. pilus in cōtratiū uersus hiatus omen qđ ea. Hi quoq;
circūferūt cornua flexibilitate qua malint: tergi duriā oē talū respu
unt: ac tā imiti ferocitate ut capti aīas proiciāt furore Maticora: proq;
noīe irer hæc nascit̄ triplici dētiū ordine coeūt uicibus alternis facie
hoīs: glaucis oculis sanguineo colore: corpore leonino: cauda uel uti
scorpiōis aculeo spiculata: uocetā sibila ut imitefistularū modulos tu
bularūq; cōtinētiū: hu. car. auidissime affectat: pedibus sic uiget saltu

sic potest: ut morari ea nec extensissima spacia possint nec obstacula latissima: Sunt preterea boues unicornis & tricornis solidis ungulis nec bifidis. Sed atrocissimum est monoceros monstrum mugitu horrido equino corpore elephanti pedibus: cauda suilla capite ceruino cornu e media eius fronte protenditur splendore mirifico ad longitudinem pedum quattuor ita acutum ut quicquid impetat facile ictu eius perforetur. Vinus non uenit in hominum potestate: & interimi quidem potest: capi non potest. Atque etiam gignunt miracula non minora. Anguillas ad tricenos pedes longas educat ganges: quem Statius sebosus inter precipua miracula ait uermibus abundare ceruleis nomine & colore. Hi bina habent brachia longitudinis cubitos: non minus tenui adeo robustis uiribus ut elephantos ad portum uentitantes mordicus comprehensos ipsorum manu rapiant in profundum. Indica maria balenos habent ultra spacia quattuor iugerum. Sed & quos fisetras nuncupant: qui enormes ultra molem ingentium columnarum super antenas se nauium extollant: haustosque fistulisinctus ita eructant: ut nimbose alluie plerumque deprimant alueos nauigantium. Sola india mittit psitacum autem colore uiri ditorumque puniceo. Cuius rostri tanta duricia est ut cum e sublimi: precipitatur in saxum nixu se oris excipiat & quodam quasi praesidio utatur extraordinariae firmitatis. Caput uero tam ualens ut si quando ad descendum plagis sit admonendus: nam studet ut quid homines alloquatur ferrea clauicula sit uerberandus dum pullus est: atque adeo intra alterum aetatis suae annum quae monstrata sunt & citius discit: & tenacius retinet. Maior paulo segnior est & obliuiosus & indocilis inter nobiles & plebeios discretionem digyto facit numerus. Qui praestant quinos in pede habent digytos: ceteri ternos: Lingua lata multoque latior quam ceteris auibus. Unde perficitur ut articulata uerba peritus eloquatur. Quod ingenium ita romanae delitiae miratae sunt ut barbari psitacos mercedem fecerint. Indorum nemora in tam proceram sublimantur excelsitatem ut transiacine sagittis quidem possint. Pomaria ficus habent quarum condices in orbem sexaginta passuum spacium enorme crassescunt Ramorum umbrae ambitu bina stadia consumunt: Foliorum latitudo forma amazonicae pelae comparatur. Pomum eximiae suauitatis. Quae palustris sunt harundinem creat ita crassam ut fissis internodiis lembi uice nectit nauigantes. E radicibus eius exprimitur humor dulcis ad melleam suauitatem. Thylos idiae insula & ea fert palmas: oleam creat: uineis abundat. Terras omnes haec miraculo sola vincit quae quaecumque in ea arbor nascitur nunquam caret folio. Mons caucasicus inde incipit: quae maxima orbis partem perpetuis iugis penetrat. Idem fronte qua soli obuersus est arbores piperis ostentat: quas ad iuniperi similitudinem

diuerfos fructus edere affeuerant. Eorū qui primus erūpit uelut core-
lorū fibria dicit piper longū: qui incorrupti piper albū. Quorū cutem
rugosā & torridā calor fecerit. Nomen trahit de colore: piper nigrum
Qui deinde caducus torretur feruido sole: uocamen trahit de colore.
Sed ut piper sola india. ita & hebenū sola mittit. Nec tamen uniuersa-
rum uerum: exigua fui parte siluis hoc gēus gignit. Arbor est pleūq;
tenuis & frequentior: uimine rato: in crassitudinē caudicis extubera-
ta: hiulco cortice & admodū reticulato: dehiscenribus uenis adeo ut
per ipsos sinus pars intima uix tenui bibro cōtegat: Lignū omne atq;
mediale eadem ferme: & facie: & nitore qui est in lapide gagate. Indi
reges ex eo scepra sūmūt: & quascūq; deorū imaginis nō nisi ex hebe-
no habent. Idē ferunt materia ista liquorē non cōtineri noxiū: & quic-
quid maleficum fuerit tactu eius auerti: hac gratia pocula ex hebeno
habent. Ita nihil mirū si peregre sit in precio: quo etiā ipsi quibus pro-
uenit honorantur. Hebenum ex india romæ mitridatico triūpho pri-
mū magnus pompeius exhibuit. Mittit india & calamos odoratos po-
tētes aduersū in testinā ægritudinis incōmoda. Dat & multa alia fra-
grantia mirifice spiritus suauitate grata indicorum lapidū i adiamanti-
bus dignitatis prima utpote qui lymphatiōes ambigāt. Venenis resi-
stant: pauitātū uanos metus pellant. Hæc primū de his prædicari op-
portuit quæ: respicere ad utilitatē uidebamus. Hunc reddemus quot
adamātū sunt species: & quis color quicquid eximius. In quodā chrysal-
lini genere inuenitur materia in qua nascit adæque similis splēdore liqui-
dissimo in muctronē sexangulū utriq; secus leuiter turbinatus: nec ul-
tra unq; magnitudinē uncti auallanæ repetus. Hinc proximus in excel-
lentissimo auro deprehēdit. Secundus pallidior ac magis ad argēti co-
lorē renitens. Tertius in uinis cyprī apparet: pprior ad aerē faciem
Quartus in metallis ferrariis legitur pōdere ceteros antecēdēs nō ta-
mē & potestate. Nā & hic & q in cypro deprehēdūt frāgi quēūt. plerū-
q; etiā adamātē altero perforat. At hi quos primus diximus nec ferro
uincūtur. nec ligni soluūtur. Verū tamē si diu in sanguine hircino ma-
cerētur: aliter q si calido frigido ue maleis aliquot antefactis & me-
dibus dissipatis aliquādo cedūt & i particulas dissiliūt. Quæ fragmē-
ta sculptoribus in usū insinendæ eiuscemodi gēmæ expetūtur. Inde
adamantus & magnetē est quādā naturæ occulta dissefio: adeo ut iux-
ta positus nō sinat magnetē rapere ferrū. Vel si ad motus magnes fer-
rū traxerit: quasi prædā quandā quicquid magneti hæserit adamas ra-
piat atq; auferat. Lichintem deinde fert india: cuius lucis uigorem fla-
gans excitat lucerna: qua ex cā lichintē græci uocauerunt. Duplex ei
facies. Aut in purpureā emicat claritate. aut metatius suffundit cocci-

rubore. Per omnē intīmū sui siquē pura sit i offēnsam admittit perspi-
cuitatē. Aut si exanduit radiis solis ista: uel ab' ad calorē digytorū at-
ritu excitata est aut. palarū cassa: aut cartarū folia ad se rapit: contu-
maciter sculpturis resistens. ac si quando insignita est: dū signa impri-
mit. quasi quodā animali morfu partē carā retentat. Berillos in sexan-
gulas formas indi atteruntur hebetē coloris lenitatē angulorū reper-
cussu excitent ad uigorē. Berillorū genus diuiditur in specię multifa-
riā eximii interuicente glauci & cerulei tpmēto quādā pferunt puri
maris gratiā. Infra hos sunt chrysoborilli qui languidiū micātes au-
rea nube circumfunduntur. Chrysoprasos quoq; ex aureo & purpura-
ceo mixtā lucē trahentes aque berillorū generi adiudicauerunt. Hic
cynthizontas. s. qui hucynthos prope referant & ipsos probant. Hos
uero qui cristallis similes capillamentis obscurantur intercurētibz
hoc. n. uitio illorū nomē est hos scientissimi lapidū plebi dederunt.
Indici reges hoc genus gemmarū in longissimos chylindros amant
fingere eosq; perforatos elephātorū setis subligari ac monilia habēt
aut plerūq; ex utroq; capite insertis aureis umbilicis ut marcentē faci-
em ad nitelā incedant pinguiorē: quo per industriā metallo hinc inde
addito fulgentiorē trahant lucē.

De t raprobane insula.

Aprobanem insulam anteq' temeritas humana exquīsito pe-
nitus mari fidem panderet diu in urbem alterū putauerunt.
& quidē eū quem habitare anthiones crederetur. Verū Alex-
xandri magni uirtus ingnorantiā publici erroris nō tulit ulterius per-
manere sed in hac usq; secreta propagauit nois sui gloriā. Missus igitur
Onesicritus 'præfectus classis macedōiæ terrarum istam q̄ta esset
quid gigneret: quō modo haberetur exploratā notitiā nostre dedit.
Pater in longitudinē stadiorum. vii. mil. in latitudine. v. mil. Scinditur
anne interfluo. Nā pars eius bestiis & elephātis repleta est maioribus
multo q̄ quos fert india. partē homines tenēt. Margaritas scatet & gē-
mis omnibus. Sita ē inter ortū & occasum: ab eo mari incipit prætenta
india. A prasia indorum gente dierum uiginti quinque primo in eam
fuit cursus: sed cum papiraceis & nili nauibus illo pergeretur: mox
cursu nauium nostrarum septem dierū iter factum ē. Mare uadosum
interiacet altitudinis non amplius senum passuum. Certis autem ca-
nalibus adeo altum adeo depræssum ut nullæ unq; anchoræ ad pfun-
di illius ima potuerint peruenire. Nulla in nauigando syderum ob-
seruatio. utpote ubi septentriones nequaquam aspiciuntur. Vergiliæ
nunquam apparēt. Lunam ab octaua in sextam decimam tantum su-
pra terram uident. Lucet ibi canopos sydus clarum & amplissimum
Solem orientem dextra habent. occidendum sinistra. Obseruatione

fræque nauiganda nulla suppetente perquam ad destinata pergens
tes locum capiant. Veheunt alites quarum meatus terram petenti-
um regendi cursus magistros habent. Quatenis non amplius in an-
no mensibus nauigatur. adusque Claudi principatum. De raproba-
ne hæc tantum noueramur. Tunc enim fortuna patefecit scientiæ u-
iam latiore. Nam libertus anni Policami qui tunc rubri maris uesti-
gal administrabat arabium pethes aquilonibus præter et a maniam
raptus quintodecimo quidem die appulsus est ad hoc portumque in-
uestus qui hipporus nominatur. Sed deinde mensibus sermonem
perdoctus admissus est ad colloquia regis. Quæ compererat reporta-
uit. Scrupuisse scilicet regem pecuniam quæ capta erat cum iplo. quod
tam: & si signata: dispartibus foret multibus: patem tamen haberet
modum ponderis. Cuius æqualitatis contemplatione cum romam
amicitiam flagrantius concupiuisset: thracia principe legatos adusq;
nos misit. a quibus cognita sunt uniuersa. Ergo iidem homines cor-
porum magnitudine alios omnes antecedunt. Crines fuso imbuunt
Ceruleis oculis: atroci uisu: terrifico sono uocis: quibus immatura
mors est in annos centum æuum trahunt. Aliis omnibus annosa ætas
& pene ultra humanam extenta fragilitatem. Nulli aut per diem aut ante
diem somnus. Noctis partem quieti destinant. Lucis ortum uigilia anteu-
runt. Aedificia modicè ab humano tollunt. Annona semper eodem
tenore est. Vites nesciunt. Pomis abundant. Collunt herculè. In regis
electione non nobilitas præualet: sed suffragium uniuersorum. Populus
enim eligit spectatum moribus & inueterata clementia & iam annis gra-
uè. Sed hoc in eo queritur cui liberi nulli sint. Nam qui pater fuerit eti-
am si uita spectatus est non admittitur ad regendum. Ac si forte dum
regnat pignus sustulit exiit potestate: Idque eo maxime custoditur
ne faciat hereditarium regnum. Deinde etiam si rex maximam præ-
ferat æquitatem: nolunt ei totum licere: Quadraginta ergo recto-
res accipit ne in causis capitum solus iudicet. Et sic quoque si displi-
cuerat iudicatum ad populum prouocatur. A quo datis iudicibus se-
ptuaginta fertur sententia: Cui necessario acquiescitur. Culture rex dis-
simili a cæteris uestitur. Sirmate ut est habitus quo liberum patrem
amici uidemus. Quod si etiam ipse in aliquo peccato argutus sit ac re-
uictus morte mulctatur. Non tamen ut cuiusque attrectetur manus sed
consensu publico rerum omnium inter dita ei facultate. Etiam collo-
quiui potestas punito denegatur. Culture student nniuersi. interdum
uenacibus indulget nec plebeias agunt prædas: quippe cum tigrides
aut elephanti tantum requirantur. Maria quoque piscationibus inquie-
tant: marinaeque testudines capere gaudent. Quatum tanta est magni

rudo ut superficies earum domum faciat:& numerosam familiā nō
arte receperet. Maior pars insulæ huius calore ambusta est: & in uas-
tas deficit solitudines: Latus eius mare alluit peruiridi colore: fruti-
cosum ita ut iube arborum plerūq; gubernaculis atteratur. Cernūt
latus sericum demontium suorum ingis. Mirant aurum. & ad gra-
tiam poculorum omnium gemmarum adhibent apparatus. Secāt
marmora testudinea uarietate. Margaritas legunt plurimas maxi-
masq; Conchæ sunt in quibus hoc genus lapidum requiritur. Quæ
certo ani tpe luxuri ante cōceptu sicut rotæ uelut maritū cuius desu-
derio hiant. Et cū maximæ lunares liquantur aspergimus oscitationes
quadā hauriūt humorē cupitū: Sic cōcipiunt grauidæq; fiunt: ac de sa-
ginæ qualitate reddunt habitus unionū. Nā si purū fuerit quod acce-
perint cādicant orbiculi lapillorū. Si turbidum aut pallore lāguescūt
aut rufu inubilatur. Ita magis de cælo q; de mari partus habet. Deni-
que quotiens excipiunt matutini aeris semen fit clarius margaritum
Quoties uespere fit obscurus: q;toq; magis hauserit tanto magis pro-
ficiat lapidū magnitudo. Si repâte micauerit cornuscatio intēpestiuo me-
tu cōprimūtur: clausæque subita formidie uitia contrahunt abortiua
Aut. n. pparuuli fiūt scrupuli: aut inanes: Cōchis ipis inest sensus: par-
tus suos maculari timēt. Cūq; flagrātioribus radiis excāduerit dies:
ne fuscetur lapides solis calore subsidunt. & se pfūdus gurgitant ut ab
æstu uēdicetur. huic tñ puidetia ætas opitulat. Nā cādor senectā dī-
spertit: & grādesctibus cōchis flauescūt margaritæ. Lapis iste i aqua
mollis ē unio durat euisceratus. Nūq; duo simul repiuntur: Vñ uni-
onibus nomē datū. Ultra simiunciales inuētos negat. Piscariū isidias
timēt cōchæ. Inde ēut aut inter scopulos aut iter marinos canes plu-
rimū delirescāt. Gregatim natant. Certus examini dux est. Ille si cap-
tus sit: etiā quæ euaserint i plagas reuertuntur. Dat & india margar-
tas. Dat & litus britanicū: sicut Diuus Iulius thoracem quæ ueneri
genetrici i templo eius dicauit: e britanicis margaritis factum: subie-
cta i inscriptione testatus est. Iolliā Paulinā Caii principis coniugē. uul-
garū ē hūisse turnicā ex margaritis sextertio tūc qdrigēties æstimatā
Cuius parādæ auaritia pī ipius Manilius spoliatis oriētis regionibus
exaspauit. C. Cæsarē offēdit Augusti filiū iterdictaq; amicitia princi-
pis ueneno itērit. Illud quoq; exp̄ssit uetus diligentia q; sylianis pri-
mum tpiibus romā illati sunt uniones:

De insula eusea itine rario idico & sinu. p̄sico: & arabico.

a B insula eusea ut cōsequēs ē ad cōtinentē. Igit̄ a traprobane i
diā reuertamur. Cōuēt res indicas uidere. Sed si indicis urbi-
bus aut nationibus resistamus egrediemur propositæ cōcinitatis mo-
dū. p̄ximā indo flumini urbē hūere caphisam: quā Cyrus dixit. Ara

chofiam heximanto amni impositam Semiramis condidit. Carusiam oppidū ab Alexandro magno ad caucasū constitutū est. Ibi & Alexandria quæ patet amplius stadia triginta. Multa & alia sūt sed hæc cum eminentissimis. Post indos mōtanas regiones istiophagi tenēt quos subactos Alexāder magnus in reliquo abstinere iussit a piscibus. Nā antea sic alebantur. Vltra hos deserta carmania per sis deinde atque ita nauigatio in qua solis insula a rubens semper & omni aiantium generi inaccessa. Quippe quæ nullum non animal illatu necet. Ex india reuertentes ab azamo carmaniae fluente septētriones primum uidēt Achemenides in hac plaga sedes fuerunt. Inter carmaniae promontorium & arabia quinquaginta milia passuum interiacent. Deinde tres insulae circa quas hidri marini egrediūtur uicenum cubitum longitudine. Dicendū hoc loco quatenus ab alexandria egypti pergatur etiā usq; indiā. Nile uehente copton usq; erthesis flatibus cursus est. Deinde terrestre iter hydreum. Post transactis aliquot mansionibus berenice puenitur ubi rubri mars portus est. Inde occeli arabiae portus iā tangitur proximū indiæ emporiū excipitur & miri infamiae piraticis fastidiis. Deinde per diuersos portus cottonare succeditur. Ad quā monoxilis lintribus piper uehunt petētes indiā ante exortum canis: aut ptinus post exortū nauigo media æstate soluūtur. Reuertētes re nauigant decembri mense. Secundus ex india uentus ē uulturnes ac cū uentū est in rubrum mare aut africanus aut auuster uehunt. Spatium indie decies septies centena & quinquaginta milia passuum proditur. At carmaniae cētum milia: cuius pars non caret uitibus. præterea hēt genus hoīum qui non alia q̄ testudinis carne uiuūt. Hirsuti comam facie tenus quæ sola leuis est. lidem coriis piscium uestiuntur Chelophangi cognominati. Irrumpit hæc littora rubrum mare: idque in duos sinus scinditur. Quorum qui ab oriente est persicus appellatur: quoniam quidam habitauere persidis populi uicies & sexagies centena milia passuum circuita patens. Ex aduerso unde arabia est alter arabicus uocatur. Oceanum uero qui ibi insultat azamium nominauerunt Carmaniae persis adnectitur: quæ incipit ab insula a frondesia uariarum opum diues translata quondam in parthicum nomen littore quo occasui subiaceret porrecta in milia passuum quinquaginta. Oppidū eius nobilissimum susa: in quo templum susae dianæ. A susis barbite oppidum centum trigintaquinque milibus pass. distat. In quo mortales uniuersi odio auri coemunt hoc genus metallicū & abuciant in terrarum profunda: ne polluti usu eius auaritia corrumpant aequitatem. Hic inconstantissimus terrarum modus nec immerito cum aliæ circa persidem nationes schenis: aliæ paralangis: aliæ in comparata

disciplina terras metiantur: & incertam fide m faciat mensuræ ratio
discors.

De parthia & sepulchro Cyri.

Parthia quanta est a meridie rubrum mare a septentrione hir
canum salum claudit. In ea regna duo de uiginti dissecantur
in duas partes. Vndecim quæ dicuntur superiora incipiunt
ab armenio limite & caspio littore protecta ad terras scytharum qui
bus concorditer degunt. Reliqua septem inferiore: sit enim uocitant
habent ab ortu narius arianosque carmaniam a die medio: medos ab
occidit solus plaga: a septentrione hyrcanos. Ipsa autem media ab oc
casu transuersa utraque parthiæ regna amplectitur. a septentrione ar
menia circundata: ab ortu caspios uidet a meridie persidem. Deinde
tractus hic procedit usque ad castellum quod Magi obtinent phyda
farchida nomine hic Cyri sepulchrum.

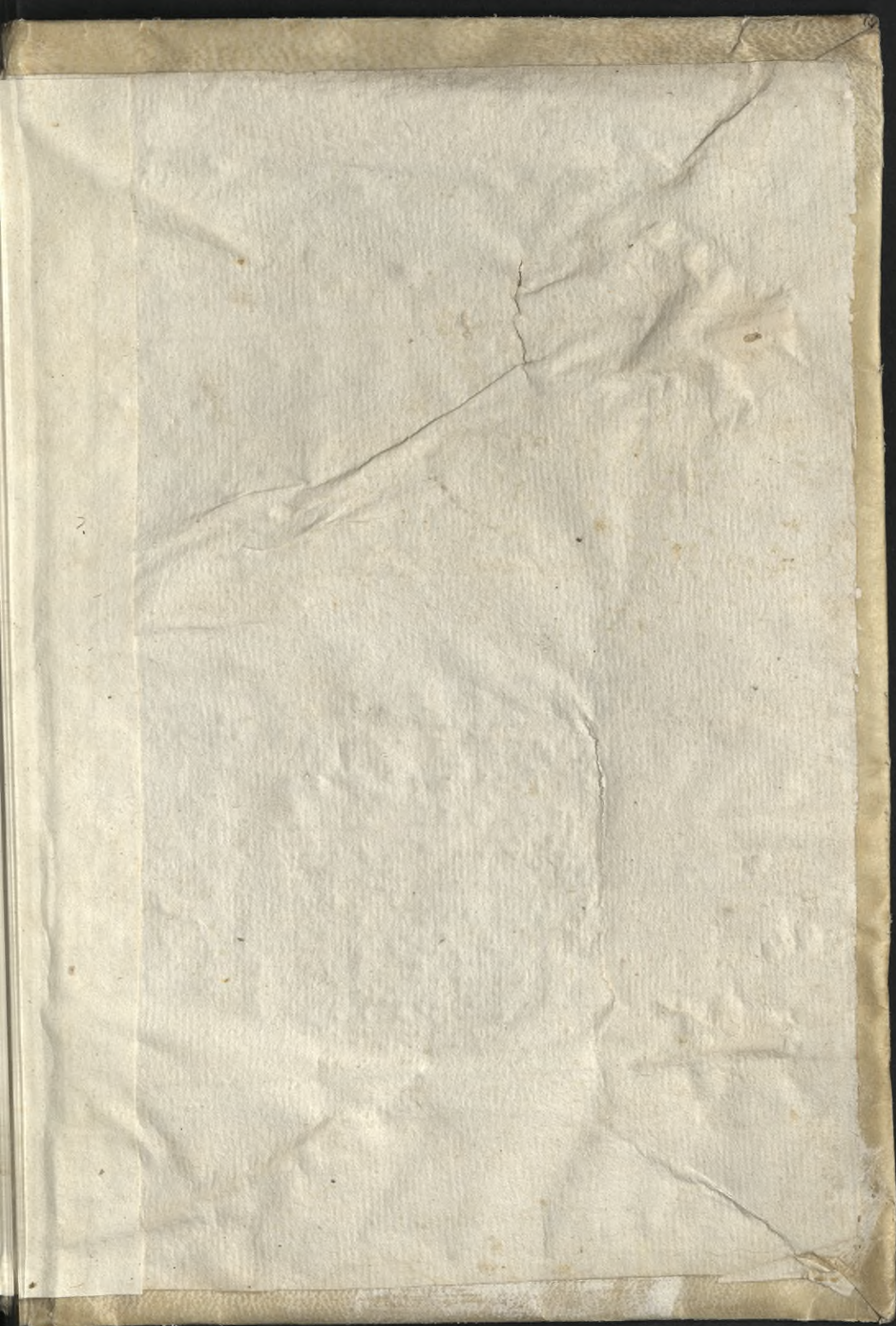
De babylone & de recurso ad oceanū atlanticū in quo
in insula gorgades helperidesque atque fortunata.

Aldææ gentis caput babylonia est a Semiramide cōdita tam
c nobilis ut propter eā & assyrii & mesopotamii in babylonie
nomen transferint: Vrbis ē sexaginta milia pas. circuitu patēs
muris circōdata quorum altitudo .cc. pedes detint Latitudo .l. ternis
in singulos pedes digytis ultra q̄ mensura nostra est altioribus. amne
interluitnr eufrate. Beli ubi iouis templum: Quem inuentorum cæ
lestis discipline tradidit etiam ipsa religio quæ deum credit. in æmu
lationem huius urbis thesiphontem parthi cōdiderunt. Tempus est
ad oceani oras reuerti represso in aethiopiam stilo. Namque ut atl
ticos æstus occipere ab occidente & hispania dudū dixeramus ab his
quoq; partibus mūdi. Vnde primū atlantici nomē induant exprimi
par est. Pelagus azanium usq; æthiopum littora promouetur. Aethio
picum a massilico promontorio. Vnde rursus oceanus atlanticus: lu
ba igitur uniuersæ partis quā plurimi propter solis ardorem peruiā
negauerunt: facta etiam uel gentium uel insularum cēmemoratione
ad confirmandæ fidei argumētum omē illud mare ab india ab usque
gades uolūt intelligi nauigabile. Chori amen flatibus cuius spiritus
præter arabiam ægyptum mauritanā euehere quīs quæ aut classem
dummodo ab eo promontorio indiæ cursus dirigatur: quod alii lepta
nacram: alij drepanum nominauerunt: Addidit etiam stationū loca:
& spaciorem modū. Nam abindica prominentia ad malicū insulam af
firmavit esse quindecies centena milia passuum. a malicho ad sceneō
ducēta .xxv. milia. Inde ad insulam adan adanū centum quinquagin
ta milia. Sic cōficiēs ad apertum mare decies octies cētena & septua
ginta milia. Idem optime plurimū qui ob solis flagratiam maximam

partis istius regionē ferunt humano generi inaccessam: Sic reluctatur
 ut mercatū ibi transitus infestari ex arabicis insulis dicant quas scy-
 thæ habent arabes quibus a re innata datū nomē est: Nā bubalis utri-
 bus contabulatas crates superponunt uestitatieque hoc ratis genere
 prætereuntes impetunt sagittis uenenatis. Habitari etiam abdita æ-
 thiopiæ adusta trogloditarū & ictiophagorū nationibus. quarū tro-
 glodytæ tanta pernititate pollent: ut feras quas agitant cursū pedū at
 sequantur. Ictiophagi nō secus q̄ marinæ beluænando in mari ualent
 ita exquisito atlantico mari usq; ad occasum etiā gorgadū Xerophō
 meminit insularū. Gargades insulæ accepimus obuersæ sunt promō-
 torio quod uocamus hesperii ceras. Has incoluerunt Gorgones mō-
 stra & sane usq; adhuc monstruosa gens habitat. Distant a continenti
 bidui navigatione. Prodidit deniq; Xenophon Lampacenus Ham-
 monē pœnorū regē in eas permeasse. Repertaq; ibi fœminas aliti per-
 nicitate atq; ex omnibus quæ apparuerant duas captas tā hirto atque
 aspero corpore ut ad argumentū spectandæ rei duarū cutes miraculi
 gratia inter donaria lunoni suspenderit quæ durare usq; intempora
 excidii carthaginensis. Vltra gorgodes hesperidū insulæ sunt: Sebo-
 sus affirmat dierū quadraginta nauigatione in intimos maris sinus
 recesserunt: fortunatas insulas contra leuā mauritanix tradunt iacere
 Quas luba sub meridie quidē sitas: sed proximas oecassui dicit. De ha-
 rum nominibus expectari magnū mirū reor: sed infra famā uocabu-
 li res est. In prima earū cui nomē est noriō ædificia non sunt nec fue-
 runt iuga montiū stagnis madescunt. Ferulæ ibi surgunt ad arboris
 magnitudinē. Earū quæ nigræ sunt expressæ liquorē reddunt amarif-
 simū: quæ candidæ sucos reuomūt etiā potui accommodatos. Alterū
 insulā iunoniā appellatā ferunt. In ea pauillæ ædes humiliter ad
 culmē fastigiatae. Tertia huic proximat eodē nomie nuda omnia:
 Quarto loco capraria appellatur enormibus lacertis plusquam refer-
 ta. Sequitur niuaria aere nebuloso & coacto. ac propterea semper niua-
 lis. Deinde canaria plena canibus forma etiā eminentissimis. Inde
 etiā duo exhibiti lubæ regi. In ea ædificiorū durant uestigia. Auium
 magna copia: nemora pomifera: palmeta cariotas ferentiā: multa nux
 pinea larga mellia: annes salubres: piscibus abundantes. Perhibent
 etiā expui in eū undoso mari beluas. Deinde cū monstra illa putredi-
 ne tabefacta sunt omnia illic inficiunt odore tetro. Ideoque nō peni-
 tus ad nuncupationē suā congruere insularū qualitatē.

F I N I S

Venetiis anno Domini. M. CCCC.
 LXXXVlll. die. x. Marci.

NEE

et al

Opus

V. 1

NEBRIS

et Aliorū

Opuscula

Varia.
